

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
EĞİTİM DAİRESİ BAŞKANLIĞI

YARGI MEVZUATI BÜLTENİ

Bültenin Kapsadığı Tarihler 01 – 09 Ocak 2010	Yayımlandığı Tarih 10 Ocak 2010	Sayı 433
---	---	--------------------

İÇİNDEKİLER

- [Adalet Bakanlığında 1 Adet Atama Kararı](#)
(R.G. 9 Ocak 2010 – 27457)
- [Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik](#)
(R.G. 2 Ocak 2010 – 27450)
- [Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine İlişkin Yükümlülüklerle Uyum Programı Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik](#) (R.G. 2 Ocak 2010 – 27450)
- [Araç Muayene İstasyonlarının Açılması, İşletilmesi ve Araç Muayenesi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik](#)
(R.G. 7 Ocak 2010 – 27455)
- [Kamu Taşınmazlarının Turizm Yatırımlarına Tahsisi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik](#)
(R.G. 7 Ocak 2010 – 27455)
- [Türkiye İş Kurumu İşgücü Uyum Hizmetleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik](#)
(R.G. 7 Ocak 2010 – 27455)
- [Konut Edindirme Yardımı Hak Sahiplerine Ödeme Yapılmasına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik](#)
(R.G. 7 Ocak 2010 – 27455)
- [Anayasa Mahkemesinin E: 2004/22, K: 2009/67 Sayılı Karar Özeti](#)
(R.G. 8 Ocak 2010 – 27456)
- [Anayasa Mahkemesinin E: 2006/129, K: 2009/121 Sayılı Kararı](#)
(R.G. 8 Ocak 2010 – 27456)
- [Anayasa Mahkemesinin E: 2006/116, K: 2009/125 Sayılı Kararı](#)
(R.G. 8 Ocak 2010 – 27456)
- [Anayasa Mahkemesinin E: 2005/29, K: 2009/138 Sayılı Kararı](#)
(R.G. 8 Ocak 2010 – 27456)
- [Anayasa Mahkemesinin E: 2006/105, K: 2009/142 Sayılı Karar Özeti](#)
(R.G. 8 Ocak 2010 – 27456)
- [Anayasa Mahkemesinin E: 2006/124, K: 2009/146 Sayılı Kararı](#)
(R.G. 8 Ocak 2010 – 27456)
- [Anayasa Mahkemesinin E: 2006/119, K: 2009/145 Sayılı Kararı](#)
(R.G. 8 Ocak 2010 – 27456)
- [Anayasa Mahkemesinin E: 2006/95, K: 2009/144 Sayılı Kararı](#)

- (R.G. 8 Ocak 2010 – 27456)
- [Anayasa Mahkemesinin E: 2007/16, K: 2009/147 Sayılı Kararı](#)
(R.G. 8 Ocak 2010 – 27456)
  - [Anayasa Mahkemesinin E: 2007/12, K: 2009/153 Sayılı Karar Özeti](#)
(R.G. 8 Ocak 2010 – 27456)
  - [Yargıtay 14. hukuk Dairesinden 1 Adet Karar](#)
(R.G. 5 Ocak 2010 – 27453)
  - [Yargıtay 18. hukuk Dairesinden 3 Adet Karar](#)
(R.G. 7 Ocak 2010 – 27455)
  - [Maliye Bakanlığından Mali Suçları Araştırma Kurulu Genel Tebliği \(Sıra No: 9\)](#)
(R.G. 2 Ocak 2010 – 27450)
  - [Çevre ve Orman Bakanlığından 2872 Sayılı Çevre Kanunu Uyarınca Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Tebliğ \(2010/1\)](#)
(R.G. 7 Ocak 2010 – 27455)
  - [Maliye Bakanlığından 2010 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Uygulama Tebliği \(Sıra No: 2\)](#)
(R.G. 8 Ocak 2010 – 27456)
  - [Maliye Bakanlığından 2010 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Uygulama Tebliği \(Sıra No: 3\)](#)
(R.G. 9 Ocak 2010 – 27457)
  - [Türk Patent Enstitüsü Başkanlığından Türk Patent Enstitüsünce Uygulanacak Olan Ücret Tarifesine İlişkin Tebliğ \(BİK/TPE: 2010/1\)](#)
(R.G. 7 Ocak 2010 – 27455)
  - [Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığından 1 Adet Karar](#)
(R.G. 9 Ocak 2010 – 27457)

 [İçindekilere dön](#)

Atama Kararı

Adalet Bakanlığından:

Karar Sayısı : 2009/11476

1 – Açık bulunan Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü İşyurtları Kurumu Daire Başkanlığına, Bakanlık Tetkik Hâkimi (34149) Ömür BORAZAN'ın atanması, 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 5435 sayılı Kanunla değişik 37 nci maddesi gereğince uygun görülmüştür.

2 – Bu Kararı Adalet Bakanı yürütür.

8/1/2010

Abdullah GÜL
CUMHURBAŐKANI

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

Sadullah ERĐİN
Adalet Bakanı

[R.G. 9 Ocak 2010 – 27457]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Yönetmelikler

Karar Sayısı : 2009/15720

Ekli “Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik”in yürürlüğe konulması; Maliye Bakanlığının 4/12/2009 tarihli ve 15456 sayılı yazısı üzerine, 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanununun 27 nci maddesine göre, Bakanlar Kurulu’nca 28/12/2009 tarihinde kararlaştırılmıştır.

SUÇ GELİRLERİNİN AKLANMASININ VE TERÖRÜN FİNANSMANININ ÖNLENMESİNE DAİR TEDBİRLER HAKKINDA YÖNETMELİKTE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK

MADDE 1 – 10/12/2007 tarihli ve 2007/13012 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmeliğin 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (h) ve (i) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“h) Gerçek faydalanıcı: Yükümlü nezdinde işlem gerçekleştiren gerçek kişileri, adına işlem yapılan gerçek kişi, tüzel kişi veya tüzel kişiliği olmayan teşekkülleri kontrolünde bulunduran ya da bunlara ait hesap ya da işlemin nihai faydalanıcısı durumunda olan gerçek kişi veya kişileri,”

“i) Sürekli iş ilişkisi: Yükümlü ile müşteri arasında hesap açılması, kredi veya kredi kartı verilmesi, kiralık kasa, finansman, faktoring, finansal kiralama, hayat sigortası veya bireysel emeklilik gibi hizmetler nedeniyle kurulan, niteliği itibarıyla devamlılık unsuru taşıyan iş ilişkisini,”

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d), (g) ve (t) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, birinci fıkraya aşağıdaki bent eklenmiş, maddeye aşağıdaki fıkra ikinci fıkra olarak eklenmiş ve mevcut ikinci fıkra üçüncü fıkra olarak teselsül ettirilmiştir.

“d) Sermaye piyasası aracı kurumları, vadeli işlemler aracılık şirketleri ve portföy yönetim şirketleri.”

“g) Sigorta, reasürans ve emeklilik şirketleri ile sigorta ve reasürans brokerleri.”

“t) Bir işverene bağlı olmaksızın çalışan serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir ve yeminli mali müşavirler.

u) Finansal piyasalarda denetim yapmakla yetkili bağımsız denetim kuruluşları.”

“(2) Merkezi yurt dışında bulunan yükümlünün Türkiye’deki şube, acente, temsilci ve ticari vekilleri ile benzeri bağlı birimleri birinci fıkra kapsamında yükümlü sayılır.”

MADDE 3 – Aynı Yönetmeliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi yürürlükten kaldırılmış ve üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(3) Sürekli iş ilişkisi tesisinde, iş ilişkisinin amacı ve mahiyeti hakkında bilgi alınır.”

MADDE 4 – Aynı Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve dördüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“(1) Gerçek kişilerin kimlik tespitinde; ilgilinin adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, uyruğu, kimlik belgesinin türü ve numarası, adresi ve imza örneği, varsa telefon numarası, faks numarası, elektronik posta adresi, iş ve mesleğine ilişkin bilgiler ile Türk vatandaşları için bu bilgilere ilave olarak anne, baba adı ve T.C. kimlik numarası alınır.”

MADDE 5 – Aynı Yönetmeliğin 7 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve altıncı fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“(1) Ticaret siciline kayıtlı tüzel kişilerin kimlik tespitinde; tüzel kişinin unvanı, ticaret sicil numarası, vergi kimlik numarası, faaliyet konusu, açık adresi, telefon numarası, varsa faks numarası ve elektronik posta adresi ile tüzel kişiliği temsile yetkili kişinin adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, uyruğu, kimlik belgesinin türü ve numarasına ilişkin bilgiler ve imza

örneği ile Türk vatandaşları için bu bilgilere ilave olarak anne, baba adı ve T.C. kimlik numarası alınır.”

MADDE 6 – Aynı Yönetmeliğin 8 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarının birinci cümleleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve dördüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“Derneklerin kimlik tespitinde; derneğin adı, amacı, kütük numarası, açık adresi, telefon numarası, varsa faks numarası ve elektronik posta adresine ilişkin bilgiler ile derneği temsile yetkili kişinin adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, uyruğu, kimlik belgesinin türü ve numarasına ilişkin bilgiler ve imza örneği ile Türk vatandaşları için bu bilgilere ilave olarak anne, baba adı ve T.C. kimlik numarası alınır.”

“Vakıfların kimlik tespitinde; vakfın adı, amacı, merkezi sicil kayıt numarası, açık adresi, telefon numarası, varsa faks numarası ve elektronik posta adresine ilişkin bilgiler ile temsile yetkili kişinin adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, uyruğu, kimlik belgesinin türü ve numarasına ilişkin bilgiler ve imza örneği ile Türk vatandaşları için bu bilgilere ilave olarak anne, baba adı ve T.C. kimlik numarası alınır.”

MADDE 7 – Aynı Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“Sendika ve konfederasyonların kimlik tespitinde; bu kuruluşların adı, amacı, sicil numarası, açık adresi, telefon numarası, varsa faks numarası ve elektronik posta adresi ile sendika veya konfederasyonu temsile yetkili kişilerin adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, uyruğu, kimlik belgesinin türü ve numarasına ilişkin bilgiler ve imza örneği ile Türk vatandaşları için bu bilgilere ilave olarak anne, baba adı ve T.C. kimlik numarası alınır.”

MADDE 8 – Aynı Yönetmeliğin 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“Siyasi parti teşkilatının kimlik tespitinde; siyasi partinin ilgili biriminin adı, açık adresi, telefon numarası, varsa faks numarası ve elektronik posta adresi ile temsile yetkili kişinin adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, uyruğu, kimlik belgesinin türü ve numarasına ilişkin bilgiler ve imza örneği ile Türk vatandaşları için bu bilgilere ilave olarak anne, baba adı ve T.C. kimlik numarası alınır.”

MADDE 9 – Aynı Yönetmeliğin 12 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarının birinci cümleleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve dördüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“Apartman, site veya iş hanı yönetimi gibi tüzel kişiliği olmayan teşekküller adına yapılan işlemlerde; teşekkülün adı, açık adresi ile varsa telefon numarası, faks numarası ve elektronik posta adresi ile teşekkülü temsile yetkili kişinin adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, uyruğu, kimlik belgesinin türü ve numarasına ilişkin bilgiler ve imza örneği ile Türk vatandaşları için bu bilgilere ilave olarak anne, baba adı ve T.C. kimlik numarası alınır.”

“Tüzel kişiliği olmayan iş ortaklıkları gibi teşekküllerin kimlik tespitinde; ortaklığın adı, amacı, faaliyet konusu, vergi kimlik numarası, açık adresi, telefon numarası, varsa faks numarası ve elektronik posta adresine ilişkin bilgiler ile ortaklığı temsile yetkili kişinin adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, uyruğu, kimlik belgesinin türü ve numarasına ilişkin bilgiler ve imza örneği ile Türk vatandaşları için bu bilgilere ilave olarak anne, baba adı ve T.C. kimlik numarası alınır.”

MADDE 10 – Aynı Yönetmeliğin 17 nci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında yer alan “Finansal kuruluşlar” ibareleri “Yükümlüler” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 11 – Aynı Yönetmeliğin 19 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 19 – (1) Yükümlüler, müşterileri tarafından gerçekleştirilen işlemlerin; müşterilerinin mesleği, ticari faaliyetleri, iş geçmişi, mali durumu, risk profili ve fon kaynaklarına dair bilgiler ile uyumlu olup olmadığını sürekli iş ilişkisi kapsamında devamlı olarak izlemek ve müşterileri hakkındaki bilgi, belge ve kayıtları güncel tutmak zorundadır. Ayrıca bu müşterilerin kimlik tespitine ilişkin alınan telefon ve faks numarası ile elektronik posta adresine ilişkin bilgilerinin doğruluğu, risk temelli yaklaşım çerçevesinde gerektiğinde bu araçları kullanarak ilgiliyle irtibat kurulmak suretiyle teyit edilir. Finansal kuruluşlar

sürekli iş ilişkisi dışında gerçekleştirilen işlemleri de risk temelli yaklaşımla izlemek amacıyla gerekli tedbirleri alır. Finansal kuruluşlar bu amaçlarla uygun risk yönetim sistemi oluşturur.”

MADDE 12 – Aynı Yönetmeliğin 21 inci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendi ile dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“a) Üçüncü tarafın, kimlik tespiti, kayıtların saklanması ve müşterinin tanınması kuralının gereklerini sağlayacak diğer tedbirleri aldığından, yurt dışında yerleşik olması durumunda ise ayrıca aklama ve terörün finansmanı ile mücadele alanındaki uluslararası standartlara uygun düzenleme ve denetlemelere tabi olduğundan,”

“(4) Finansal kuruluşların kendi aralarında müşterileri adına yaptıkları işlemler ile finansal kuruluşların acente ve benzeri birimleriyle ana hizmet birimlerinin uzantısı veya tamamlayıcısı niteliğindeki hizmetleri yaptıkları kişilerle olan ilişkileri, üçüncü tarafa güven ilkesi kapsamında değildir.”

“(5) Üçüncü tarafa güven ilkesi, üçüncü tarafın riskli ülkelerde yerleşik olması durumunda uygulanmaz.”

MADDE 13 – Aynı Yönetmeliğin 24 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 24 – (1) İki bin TL veya üzeri yurt içi ve yurt dışı elektronik transfer mesajlarında, gönderenin;

a) Adı ve soyadına, ticaret siciline kayıtlı tüzel kişinin unvanına, diğer tüzel kişiler ve tüzel kişiliği olmayan teşekküllerin tam adına,

b) Hesap numarasına, hesap numarasının bulunmadığı durumda işlemle ilgili referans numarasına,

c) Adresi veya doğum yeri ve tarihi veya müşteri numarası, vatandaşlık numarası, pasaport numarası, vergi kimlik numarası gibi göndereni belirlemeye yarayan bilgilerden en az birine,

yer verilmesi zorunludur.

(2) Bankaların kendi nam ve hesaplarına aralarında gerçekleştirdikleri transferler ile kart numaralarının mesajlarda kullanılması kaydıyla, kredi ve banka kartları kullanılarak gerçekleştirilen transferler birinci fıkra kapsamı dışındadır.

(3) Birinci fıkrada belirtilen bilgileri içermeyen elektronik transfer mesajı alan finansal kuruluş, söz konusu elektronik transferi iade eder veya bu mesajı gönderen finansal kuruluştan eksik olan bilgilerin tamamlanmasını sağlar.

(4) Gönderilen mesajların sürekli olarak eksik bilgiler içermesi ve bu bilgilerin talep edildiği halde tamamlanmaması halinde, alıcı finansal kuruluş tarafından; gönderici finansal kuruluştan gelen elektronik transferlerin reddedilmesi veya söz konusu finansal kuruluşla yapılan işlemlerin sınırlandırılması ya da iş ilişkisine son verilmesi hususları göz önünde bulundurulur.”

MADDE 14 – Aynı Yönetmeliğin 26 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (ç) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Finansal kuruluşların kendi aralarında gerçekleştirdikleri işlemlerde,”

“ç) Çalışanlara ücretlerinden kesinti yapılmak suretiyle emeklilik hakları sağlayan emeklilik planları ile emeklilik sözleşmelerine ilişkin işlemlerde,”

MADDE 15 – Aynı Yönetmeliğin 30 uncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(2) Başkanlık, alınan şüpheli işlem bildirimlerinin etkinliğine ilişkin olarak belli periyotlarla genel değerlendirme yapar. Ayrıca Başkanlık, şüpheli işlem bildirimlerine ilişkin istatistikî verileri, aklama ve terörün finansmanında kullanılan yöntemleri, oluşan eğilimleri, şüpheli işlem bildirimleri sonrası süreçler ve varılan sonuçlardan faydalanılarak hazırlanan örnek olayları, yıllık faaliyet raporları, rehberler ya da periyodik yayınlar yoluyla yayımlayabilir, eğitim amacıyla kullanabilir.”

MADDE 16 – Aynı Yönetmeliğin 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Başkanlık tarafından yapılan değerlendirme sonucuna göre işlem tesis edilir.”

MADDE 17 – Aynı Yönetmeliğin 48 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “gösterge niteliğindeki döviz alış kuru” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya alım satıma konu olmayan bilgi amaçlı döviz kuru” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 18 – Aynı Yönetmeliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentlerinde yer alan “YTL” ibareleri “TL”, 43 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “Yeni Türk Lirasına” ibaresi “Türk Lirasına” ve 48 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Yeni Türk Lirası” ibaresi “Türk Lirası” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 19 – Bu Yönetmeliğin 13 üncü maddesi 1/6/2010 tarihinde, diğer maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 20 – Bu Yönetmelik hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

[R.G. 2 Ocak 2010 – 27450]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Maliye Bakanlığında:

**SUÇ GELİRLERİNİN AKLANMASININ VE TERÖRÜN FİNANSMANININ
ÖNLENMESİNE İLİŞKİN YÜKÜMLÜLÜKLERE UYUM PROGRAMI
HAKKINDA YÖNETMELİKTE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR YÖNETMELİK**

MADDE 1 – 16/9/2008 tarihli ve 26999 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine İlişkin Yükümlülükler Uyum Programı Hakkında Yönetmeliğin 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “sermaye piyasası mevzuatı çerçevesinde takas ve saklama hizmeti veren kuruluşlar” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile vadeli işlemler aracılık şirketleri” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin Geçici 1 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Vadeli işlemler aracılık şirketleri, Yönetmeliğin 30 uncu maddesinde yazılı şartları haiz uyum görevlisini 2/2/2010 tarihine kadar atarlar.”

MADDE 3 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4 – Bu Yönetmelik hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin	
Tarihi	Sayısı
16/9/2008	26999
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin	
Tarihi	Sayısı
26/9/2008	27009

[R.G. 2 Ocak 2010 – 27450]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Ulaştırma Bakanlığında:

**ARAÇ MUAYENE İSTASYONLARININ AÇILMASI, İŞLETİLMESİ VE
ARAÇ MUAYENESİ HAKKINDA YÖNETMELİKTE DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK**

MADDE 1 – 23/9/2004 tarihli ve 25592 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Araç Muayene İstasyonlarının Açılması, İşletilmesi ve Araç Muayenesi Hakkında Yönetmeliğin 12 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “asgarî beş iş günü” ifadesi “asgarî bir gün” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “ilk iki yaş sonunda ve devamında yılda bir” ifadesi “ilk üç yaş sonunda ve devamında iki yılda bir” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 3 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4 – Bu Yönetmelik hükümlerini Ulaştırma Bakanı yürütür.

[R.G. 7 Ocak 2010 – 27455]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Kültür ve Turizm Bakanlığından:

KAMU TAŞINMAZLARININ TURİZM YATIRIMLARINA TAHSİSİ HAKKINDA YÖNETMELİKTE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK

MADDE 1 – 21/7/2006 tarihli ve 26235 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kamu Taşınmazlarının Turizm Yatırımlarına Tahsisi Hakkında Yönetmeliğin 6 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan Hazine mülkiyetinde yeterli alanın bulunmadığı durumlar; mevki, konum, büyüklük, denizle bağlantısı, denize uzaklığı ve tahsis amacına uygun olup olmadığı bakımlarından Hazine mülkiyetinde yeterli alanın bulunmaması durumunu ifade eder.”

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin 15 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Arazi Tahsis Komisyonu, yatırımın gerçekleştirilmesine imkan tanımak üzere, ön izin için altı ay, teminat mektubu vermek için altmış gün ve yatırım belgeli kesin tahsisler için Turizm İşletmesi Belgesi alınabilmesini teminen bir yıl ilave süre verebilir.”

MADDE 3 – Aynı Yönetmeliğin 16 ncı maddesinin ondördüncü fıkrasına aşağıdaki (d) bendi eklenmiştir.

“(d) Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarına da taşınmaz tahsisi yapılabilir ve adlarına Bakanlıkça turizm yatırımı belgesi düzenlenebilir. Ancak Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları tarafından gerçekleştirilen tesisler, faaliyet konuları arasında turizm işletmeciliği yer alan şirketlerce işletilir.”

MADDE 4 – Aynı Yönetmeliğin 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(c) Tahsis edilen taşınmazın orman arazisi olması halinde; 31/12/2005 tarihli ve 26040 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Orman Köylüleri Kalkınma Hizmetlerine İlişkin Esas ve Usullerin 5 inci maddesinde belirtilen esas ve usullere göre bütçeye gelir kaydedilmek ve bir defaya mahsus olmak üzere Orman Köylüleri Kalkındırma Geliri alınır. Orman Köylüleri Kalkındırma Geliri proje toplam bedelinin orman sahasına isabet eden kısmının yüzde üçüdür. Ayrıca tesiste tür, sınıf ve kapasite değişikliğinin belgelendirildiği tarihteki birim maliyetlere göre hesaplanacak bedel ile yine aynı yıl birim maliyetleri esas alınarak önceki tür, sınıf ve kapasiteye göre hesaplanan bedel arasındaki farkın yüzde üçü alınır. Yeni bedelin önceki bedelden düşük olması halinde iade yapılmaz.”

MADDE 5 – Aynı Yönetmeliğe aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“**GEÇİCİ MADDE 5** – (1) Bakanlıkça kesin tahsisi yapılan, ancak çeşitli nedenlerle Maliye Bakanlığınca irtifak hakkı tesis edilemeyen taşınmazlar için, Kanunun Geçici 9 uncu madde kapsamında tahsisin kaldığı yerden devamı talebinde bulunmak her hangi bir süre kısıtlamasına tabi değildir.”

MADDE 6 – Kùltür ve Turizm Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve evre ve Orman Bakanlığı tarafından müştereken hazırlanan bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 7 – Bu Yönetmelik hükümlerini Kùltür ve Turizm Bakanı yürütür.

Yönetmeliğin Yayınlandığı Resmî Gazete'nin	
Tarihi	Sayısı
21/7/2006	26235
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliğin Yayınlandığı Resmî Gazete'nin	
Tarihi	Sayısı
1- 16/3/2007	26464
2- 14/2/2009	27141

[R.G. 7 Ocak 2010 – 27455]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Türkiye İş Kurumundan:
**TÜRKİYE İŞ KURUMU İŞGÜCÜ UYUM HİZMETLERİ YÖNETMELİĞİNDE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK**

MADDE 1 – 31/12/2008 tarihli ve 27097 (6. Mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İş Kurumu İşgücü Uyum Hizmetleri Yönetmeliğinin 2 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “toplum yararına çalışma programları” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve staj programları” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin 12 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“c) TYÇP'lerden altı aydan fazla yararlanmamış olmak,”

MADDE 3 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4 – Bu Yönetmelik hükümlerini Türkiye İş Kurumu Genel Müdürü yürütür.

Yönetmeliğin Yayınlandığı Resmî Gazete'nin	
Tarihi	Sayısı
31/12/2008	27097 (Mükerrer)
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliğin Yayınlandığı Resmî Gazete'nin	
Tarihi	Sayısı
19/6/2009	27263

[R.G. 7 Ocak 2010 – 27455]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Başbakanlık (Hazine Müsteşarlığı ile Toplu Konut İdaresi Başkanlığı)'tan:

**KONUT EDİNDİRME YARDIMI HAK SAHİPLERİNE ÖDEME YAPILMASINA
DAİR YÖNETMELİKTE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
İLİŞKİN YÖNETMELİK**

MADDE 1 – 14/8/2007 tarihli ve 26613 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Konut Edindirme Yardımı Hak Sahiplerine Ödeme Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasının sonuna aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu fıkra uyarınca anapara ve ferilerinin ayrımı yapılmaksızın 410 numaralı hesaba aktarılan tutarlar bütçeye gelir kaydedilir.”

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin 7 nci maddesinin beşinci fıkrasının sonuna aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Yabancı uyruklu konut edindirme yardımı hak sahipleri ise T.C. Kimlik Numarası yerine yabancı kimlik numarası veya vergi numarası ile başvurabilirler.”

MADDE 3 – Aynı Yönetmeliğin 7 nci maddesinin yedinci ve sekizinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve sekizinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“(7) Bankaya iletilen listelerde isimleri yer almadığı halde, konut edindirme yardımına müstahak olduğunu ileri sürenlerin, ilan yapıldığı tarihten itibaren 3 ay içerisinde mülga 3320 sayılı Kanuna göre konut edindirme yardımı hesaplarını tahakkuk ettirmek ve ilgili bankaya devretmekle yükümlü olan kurum ve kuruluşlara başvurmaları halinde, adlarına daha önce konut edindirme yardımı yapıldığı hususunun her zaman düzenlenmesi mümkün olmayan nitelikteki belgelerle kanıtlanması veya bu durumun ilgili kurumların kayıtları ile anlaşılması kaydıyla, konut edindirme yardımı tutarları ilgili kurum veya kuruluşlarca 5939 sayılı Konut Edindirme Yardımı Hak Sahiplerine Ödeme Yapılmasına Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunun geçici 1 inci maddesinin yürürlüğe girmesinden itibaren bir ay içinde 4 üncü maddenin birinci fıkrasında belirtilen formatta ve şekilde Bankaya bildirilir. Bu fıkroda belirtilen başvuru süresi geçirildikten sonra yapılan talepler ilgili kurum ve kuruluşlarca dikkate alınmaz.”

“(8) Yedinci fıkroda belirlenen sürenin sonuna kadar ilgili kurum ve kuruluşlarca Bankaya gönderilen listelerde belirlenen hatalı bildirimler, Banka tarafından azami 3 ay içinde ilgili kurumlara düzeltme işlemleri için iade edilir. Hatalı bildirimlerin düzeltilmesi ile ilgili süre 31/12/2010’da sona erer. Ancak kurum ve kuruluşlar süre sonunu beklemeden düzeltilmesi tamamlanan listeleri üçer aylık dönemler halinde Bankaya gönderir. Bu düzeltme sırasında, 30/6/2010 tarihinden sonra yeni hak sahibi bildirim yapılamaz. Banka, yedinci fıkroda belirlenen sürenin sonuna kadar yapılacak bildirimlerden hatasız olanlara göre hazırlanacak listeleri 31/3/2010 tarihine kadar, kurum ve kuruluşlarca düzeltme işlemleri yapılarak gönderilen listeleri ise üçer aylık dönemler halinde EGYO’ya gönderir. Düzeltmeler neticesinde hazırlanacak son liste 31/3/2011 tarihine kadar EGYO’ya gönderilir. Bankaca EGYO’ya bildirilen listeler hak sahipliğinin tespitine esas olmak üzere EGYO tarafından Resmi Gazete’de ilan edilir.”

“(9) Sekizinci fıkraya göre Resmi Gazete’de ilan edilen ilk listede yer alan hak sahipleri için 5 inci maddeye göre yapılan nema hesaplaması neticesinde oluşan yardım tutarına ilk ilanın yapılacağı tarihe kadarki dönem için %10 artış uygulanır. İlk ilan tarihinden sonraki listelerde isimleri yer alacak hak sahiplerine ise her ilan dönemi için başlangıçtaki %10 artışa ilave olarak basit usulde %1,25 artış uygulanır.

(10) Deprem, sel, yangın gibi sebeplerle konut edindirme yardımı hak sahiplerinin bildirimlerini 5664 sayılı Kanuna ekli (1) sayılı cetvele uygun şekilde yapamayan kurum ve kuruluşların, bu bilgilerin yukarıda belirlenen sebeplerle zayı olduğuna ilişkin mahkeme kararını ekleyerek hak sahiplerinin kurum ve kuruluşlarında çalıştıkları tarihleri 30/6/2010 tarihine kadar 5939 sayılı Kanuna ekli (2) sayılı cetveldeki formatta ve elektronik ortamda Bankaya bildirmeleri halinde, hak sahiplerinin bu kurum ve kuruluşlarda çalıştıkları tarihlere isabet eden yasal yardım dilimleri dikkate alınmak suretiyle dokuzuncu fıkra çerçevesinde nema hesaplaması yapılarak liste halinde EGYO’ya bildirilir. Bankaca EGYO’ya bildirilen listeler hak sahipliğinin tespitine esas olmak üzere EGYO tarafından Resmi Gazetede ilan edilir.

(11) Birinci fıkra uyarınca Resmî Gazete’de ilan edilen listelerde yer aldığı halde hatalı bildirimler nedeniyle yardım tutarını alamayanların bilgileri de sekizinci fıkrada belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda kurum ve kuruluşlarca Bankaya bildirilmesi sonrasında işleme alınarak EGYO tarafından Resmi Gazetede iptal ve düzeltme listesi olarak ilan edilir. Bu listelerdeki hak sahiplerinin alacakları da dokuzuncu fıkra çerçevesinde nemalandırılır.

(12) Birinci fıkra uyarınca Resmî Gazete’de ilan edilen listelerde yer aldığı halde, yardım tutarını eksik alan hak sahiplerinin alacakları ile Resmi Gazetede ilan edilen listelerde yer almayıp hak sahibi oldukları ilgili kurum ve kuruluşlarca bildirilen kişilerin alacakları ile ilgili olarak; düzeltme, nemalandırma ve ilan işlemleri sekizinci ve dokuzuncu fıkrada belirtilen esaslar uyarınca yapılır.

(13) Belediyeler, bu Yönetmelikte belirlenen kriterlere ve nema hesaplama yöntemine göre nemalandırılacakları tutarı kendi kaynaklarından çalışanlarına ödeyebilir.

(14) Bu madde uyarınca yapılan ilan tarihlerinden itibaren beş yıl içinde talep edilmeyen alacaklar Hazineye irad kaydedilir.

(15) Bu maddede yapılan düzenlemeler uyarınca ilan edilen listelerde yer alan;

a) 5664 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde ve 5 inci maddesinin ikinci ve altıncı fıkralarında tanımlanan gruptaki hak sahiplerine 5664 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin üçüncü fıkrası ve 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun geçici 18 inci maddesi uyarınca,

b) 5664 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde tanımlanan gruptaki hak sahiplerine ise, 5664 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca ödenmek üzere Hazine Müsteşarlığı tarafından EGYO’ya kaynak aktarılır.”

MADDE 4 – Bu Yönetmeliğin;

a) 1 inci maddesi ile 3 üncü maddesinin on üçüncü fıkrası 30/5/2007 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

b) Diğer maddeleri 17/12/2009 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5 – Bu Yönetmelik hükümlerini Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan ile Toplu Konut İdaresi Başkanı birlikte yürütür.

[R.G. 7 Ocak 2010 – 27455]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Anayasa Mahkemesi Kararları

Esas Sayısı: 2004/22

Karar Sayısı : 2009/67

Karar Günü : 2.6.2009

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Şişli 6. Asliye Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 19.3.1985 günlü, 3167 sayılı Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanun’un, 26.02.2003 günlü, 4814 sayılı Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile eklenen Geçici 1. maddesinin birinci fıkrasının birinci tükmesinde yer alan “Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce...” ibaresinin, Anayasa’nın 10. ve 36. maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

.....
V- ESASIN İNCELENMESİ

Dava dilekçesi ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, iptali istenilen Yasa kuralı, dayanılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

İtiraz başvurusunda, müşteki tarafın kendisine yapılan ihtarlı tebligata rağmen duruşmaya gelmediği takdirde davanın düşürülmesine karar verilmesinin gerekeceği, ancak itiraz konusu maddenin sadece 8.3.2003 tarihinden önce açılan davalarda uygulanabileceğinin anlaşıldığı, bu şekilde kişilerin arasında eylemleri veya durumları farklı olmamasına karşın, sadece bir kamu görevlisi olan Cumhuriyet Savcısının iddianame tarihi nedeniyle farklı uygulamalar ve sonuçların doğmasının yasalar karşısında eşitlik ilkesine aykırı olduğu, yargılananlar yönünden adalete olan güveni ve adil yargılama ilkelerini ihlal ettiği gerekçesiyle itiraz konusu kuralın Anayasanın 10. ve 36. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

İtiraz konusu ibarenin yer aldığı Geçici Madde 1’de, 4814 sayılı Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten önce karşılıksız çekler hakkında açılan davalarda, davanın açıldığı tarihten sonra duruşmaları takip etmemesi durumunda şikâyetçinin şikâyetinden vazgeçmiş sayılacağı öngörülmektedir. Yasanın yürürlük tarihinden sonra yapılacak ilk duruşmada hazır bulunmayan şikâyetçiye, ilk duruşmada hazır bulunması veya bir vekil ile kendini temsil ettirmesi, duruşmaya gelmediği veya vekil de göndermediği takdirde şikâyetten vazgeçmiş sayılacağı hususunda yasada belirtilen adreslere davetiye çıkarılacaktır. Davetiye tebliğine veya tebliğ edilmiş sayılmasına rağmen üst üste iki duruşmaya gelmeyen veya vekil de göndermeyen şikâyetçinin şikâyetinden vazgeçmiş sayılmasına karar verilecektir. Haklı mazeret durumunda bu hüküm uygulanmayacaktır. Takip eden fıkralarda hangi hallerde hükümlü ve tutukluların tahliye edileceği ve hapis cezalarının para cezasına çevrileceği düzenlenmektedir.

4814 sayılı Yasanın gerekçesinde, 3167 sayılı Yasanın uygulanmasında zaman içinde bazı sorunlarla karşılaşıldığı ve açılan ceza davalarında ciddi artışların yaşandığı, çağdaş ceza hukukunda ekonomik ilişkilerin gelişmesi ve çeşitlenmesi sonucu bu ilişkilerden doğan ve netice itibarıyla cezaî müeyyideyi gerektiren eylemlere hürriyeti bağlayıcı cezanın başvurulacak en son çare olarak öngörülmesinin, “ekonomik suça ekonomik ceza” ilkesinin doğmasına yol açtığı, bu gelişme nedeniyle karşılıksız çek keşide etmek suçunu ilk defa işleyenlere hürriyeti bağlayıcı ceza yerine çek bedeli tutarı kadar ağır para cezası verilmesi, ancak çeker olan güvenin zaafa uğratılmaması ve cezada etkinliğin artırılması bakımından, bu suçtan mükerrirler hakkında hapis cezası verilmesinin uygun olduğu; bunların yanında, bugün uygulamada bir nevi kredi aracı niteliğinde kullanılmakta olan çekin, aslına uygun olarak ödeme aracı hâline getirilmesinde de zorunlu bulunduğu görüşlerine yer verilmiştir.

Geçici Madde 1 ile, yasa değişikliklerinden önce hapis cezası öngörülmüş karşılıksız çek keşide etme suçu nedeniyle açılmış bulunan davalarda, gerek yeni hukuksal duruma uyum sağlamanın, gerekse mahkemelerdeki iş yükünün azaltılmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır. Kural yasanın yürürlüğe girdiği dönemden önceki hukuksal duruma göre açılmış ve halen görülmekte olan davalarla *sınırlı* ve *geçici* bir etkiye sahiptir. Nitekim 3167 sayılı Yasanın 4814 sayılı Yasayla değişik 16. maddesinde karşılıksız çek keşide edilmesi durumunda, sanığın çek bedeli tutarı kadar ağır para cezasıyla cezalandırılacağı, ancak verilecek para cezasının seksenmilyar liradan fazla olamayacağı ve suçun tekrürü halinde bir yıldan beş yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılacağı, Madde 16b’de de hükmün kesinleşmesinden sonra şikâyetten vazgeçildiğinde, hükmün bütün cezai sonuçları ile ortadan kalkacağı öngörülmektedir.

Yasanın 16c maddesinde ise ekonomik suça ekonomik ceza anlayışına uygun olarak ilk defa 4814 sayılı yasa ile davanın açılmasına engel olan, davayı düşüren veya cezayı ortadan kaldıran nedenler düzenlenmiştir.

Anayasa’nın 10. maddesinde yer verilen eşitlik ilkesi ile eylemli değil, hukuksal eşitlik öngörülmektedir. Eşitlik ilkesinin amacı, aynı durumda bulunan kişilerin yasalarca aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak ve kişilere yasalar karşısında ayırım yapılmasını ve

ayrıcalık tanınmasını önlemektir. Durum ve konumlardaki özellikler, kimi kişiler ya da topluluklar için değişik kuralları gerekli kılabilir. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar farklı kurallara bağlı tutulursa eşitlik ilkesi ihlal edilmiş olmaz. Nitelikleri ve durumları özdeş olanlar için yasalarla değişik kurallar konulamaz.

Hak arama hürriyetini düzenleyen Anayasa'nın 36. maddesinde, "*Herkes, meşrû vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir. Hiçbir mahkeme, görev ve yetkisi içindeki davaya bakmaktan kaçınmaz*" denilerek yargı mercilerine dâvâcı ve dâvâlı olarak başvurabilme ve bunun tabii sonucu olan iddia, savunma, âdil yargılanma hakkı güvence altına alınmıştır.

İtiraz konusu ibarenin yer aldığı Geçici Madde 1 ile, 4814 sayılı Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten önce karşılıksız çekler hakkında açılan davalarda, şikâyetçinin davanın açıldığı tarihten sonra duruşmaları takip etmemesi durumunda şikâyetinden vazgeçmiş sayılacağı öngörülmektedir. Yasanın yürürlüğe girme tarihine göre yapılan tercih değişikliği yalnızca gördüğü kamu yararı üzerine yapılan yasa değişikliklerine paralel bir geçiş sağlamak için ve belirli bir süreyle sınırlı olarak genel uygulamadan ayrı bir durum yaratma amacına hizmet eden kural niteliğindedir. Yürürlükten önceki davalar bakımından bir ayırım yapılmadığı gibi, yürürlükten sonraki davalar bakımından da bir ayırım yapılmamaktadır. Yasa koyucunun kamu yararını gerçekleştirmek amacıyla çözümlenmesi gereken bir sorun olarak gördüğü konuları bir tarih belirleyerek çözüme kavuşturması takdir hakkı içindedir.

İtiraz konusu ibareyle davacının davasını takip etme hakkına dokunulmamaktadır. Kural ile şikâyet üzerine açılmış bulunan davanın müştekinin veya vekilinin mazereti olmaksızın takip edilmemesi durumunda şikâyetten vazgeçilmiş sayılacağı hükme bağlanmaktadır. Çeşitli nedenlerle mahkemelerde yoğunlaşmış ve sürüncemede kalmış davaların yargının işlevselliğinin ve çek kurumunun etkinliğinin sağlanması için hızla sonuçlandırılması amacıyla getirilmiş bu kural, belirli bir zaman dilimiyle sınırlı olarak, şikâyet üzerine başlatılan dava sürecinin, müştekinin davayı takip etme iradesini göstermemesi durumunda sonlandırılmasını öngörerek müştekinin iradesine sonuç bağladığından hak arama özgürlüğünün engellendiğinden söz edilemez.

Açıklanan nedenlerle itiraz konusu kural Anayasanın 10. ve 36. maddelerine aykırı değildir. İtiraz başvurusunun reddi gerekir.

Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Fulya KANTARCIOĞLU, Mehmet ERTEN ile A. Necmi ÖZLER bu görüşe katılmamıştır.

VI- SONUÇ

26.2.2003 günlü, 4814 sayılı Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un geçici 1. maddesinin birinci fıkrasının birinci tümcesinde yer alan "Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce ..." ibaresinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Fulya KANTARCIOĞLU, Mehmet ERTEN ile A. Necmi ÖZLER'in karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, 2.6.2009 gününde karar verildi.

Başkan Haşim KILIÇ	Başkanvekili Osman Alifeyyaz PAKSÜT	Üye Sacit ADALI
Üye Fulya KANTARCIOĞLU	Üye Ahmet AKYALÇIN	Üye Mehmet ERTEN
Üye A. Necmi ÖZLER	Üye Serdar ÖZGÜLDÜR	Üye Şevket APALAK
Üye		Üye

[R.G. 8 Ocak 2010 – 27456]

 İÇİNDEKİLERE DÖN**Esas Sayısı : 2006/129****Karar Sayısı : 2009/121****Karar Günü : 1.10.2009****İTİRAZ YOLUNA BAŞVURANLAR :**

1- İzmir 3. İdare Mahkemesi (E.2006/129), (E.2006/153)

2- Danıştay 6. Dairesi (E.2008/68)

İTİRAZLARIN KONUSU : 4.2.1924 günlü, 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu'nun 16.6.2004 günlü, 5189 sayılı Yasa ile eklenen ek 35. maddesinin Anayasa'nın 2., 5., 10., 35., 56., 57., 123. ve 127. maddelerine aykırılığı savıyla iptali ve yürürlüğünün durdurulması istemidir.

I- OLAY

Sabit elektronik haberleşme cihaz ve tesislerinin imar mevzuatına aykırı olarak kurulduğu gerekçesiyle uygulanan idari yaptırımların iptali istemiyle açılan davalarda itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkemeler iptali için başvurmuşlardır.

II- İTİRAZLARIN GEREKÇELERİ

İtiraz başvurularının gerekçelerinde özetle, elektronik haberleşmeyle ilgili alt yapı oluşumunda kullanılan her türlü tesis ile taşınır, taşınmaz mal ve teçhizatın, yasa hükümlerine ve Telekomünikasyon Kurumu tarafından çıkarılan yönetmeliklere uygun olarak kurulmak ve Kurumdan gerekli izin, ruhsat veya sertifikaları almak kaydıyla İmar Kanunu ve İmar Kanununa dayanılarak çıkarılan yönetmeliklerde belirtilen yapı ruhsatıyesine ve yapı kullanma izninden istisna tutulmasının Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırı olduğu, imar mevzuatınca uygulanacak işlemler bakımından GSM şirketleri ile diğer yapı maliklerinin aynı hukuksal durumda bulunmalarına rağmen bunlar arasında ayırım yapılarak diğer yapı maliklerine tanınmayan bir biçimde ve denetimsizlik derecesinde GSM şirketlerine ayrıcalık tanındığı, Anayasa'nın 5. ve 56. maddeleri ile Devlete verilen görevlerin imar mevzuatına yönelik düzenlemelerle yaşama geçirildiği, imar hukuku yönünden bir denetim sorumluluğu bulunmayan Telekomünikasyon Kurumu tarafından elektronik kirlenme ve radyasyon riski ölçütleri gözetilerek verilen güvenlik sertifikasının imar mevzuatında öngörülen ruhsatların yerine geçmesinin mümkün olmadığı, mevcut yapılara ilave niteliğinde yapılacak yapıların buldukları alanda getirecekleri yükseklik-hacim-kitle-gabari artışının imar planı ile kurulan dengeyi değiştirebileceği, mevcut binanın yapımı sırasında öngörülmemiş ağırlığı nedeniyle bina statikine yapacağı olumsuz etkinin hayati tehlike yaratabileceği, çevrede bulunan diğer bina malikleri yönünden ise görüntü kirliliğine neden olabileceği, bu yönleriyle Anayasa'da yer alan planlı ve sağlıklı çevre, konut ve yerleşim ile mülkiyet haklarına olumsuz etki yapacağı mutlak olduğu, imar planları aracılığıyla imar konusunda düzenleme yapma yetkisinin ilgili bakanlıklara ve temelde belediyelere ait olduğu, bu yetkinin elektronik haberleşmeyle ilgili alt yapı oluşumunda kullanılan taşınır ve taşınmaz mallar yönünden yerel yönetimlerden alınmasının Anayasa'da yer alan yerinden yönetim ilkesine aykırı bulunduğu, belirtilen nedenlerle itiraz konusu kuralın Anayasa'nın 2., 5., 10., 35., 56., 57., 123. ve 127. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

III- YASA METİNLERİ**A- İtiraz Konusu Yasa Kuralı**

4.2.1924 günlü, 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu'nun 16.6.2004 günlü, 5189 sayılı Yasa'nın 5. maddesiyle eklenen ve iptali istenilen ek 35. maddesi şöyledir:

“Elektronik haberleşmeyle ilgili alt yapı oluşumunda kullanılan direk, kule, kulübe, konteynır, anten, dalga kılavuzu, enerji nakil hattı, alt yapı niteliğindeki tesisler gibi her türlü taşınır, taşınmaz mal ve teçhizat, kanun hükümlerine ve Kurum tarafından çıkarılan yönetmeliklere uygun olarak kurulmak ve Kurumdan gerekli izin, ruhsat veya sertifikaları almak şartıyla, 3194 sayılı İmar Kanunu ve İmar Kanununa dayanılarak çıkarılan yönetmeliklerde belirtilen yapı ruhsatıyesine ve yapı kullanma iznine tâbi değildir.”

B- Dayanılan Anayasa Kuralları

İtiraz başvurularında, Anayasa'nın 2., 5., 10., 35., 56., 57., 123. ve 127. maddelerine dayanılmıştır.

IV- İLK İNCELEME

A- Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca yapılan ilk inceleme toplantılarında, dosyalarda eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine 2006/129 ve 2006/153 Esas sayılı itiraz başvurularında Haşim KILIÇ ve Şevket APALAK'ın karşıoyları ve oyçokluğuyla, 2008/68 Esas sayılı itiraz başvurusunda oybirliğiyle 14.9.2006, 4.12.2006 ve 22.7.2008 günlerinde karar verilmiştir.

B- Esas 2008/68 sayılı dosyada 4.2.1924 günlü, 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu'nun 16.6.2004 günlü, 5189 sayılı Yasa'nın 5. maddesiyle eklenen ek 35. maddesinin yürürlüğünün durdurulması isteminin, koşulları oluşmadığından reddine 22.7.2008 gününde oybirliğiyle karar verilmiştir.

V- BİRLEŞTİRME KARARLARI

4.2.1924 günlü, 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu'nun ek 35. maddesinin iptali istemiyle yapılan itiraz başvurularına ilişkin olarak 2006/153 ve 2008/68 Esas sayılı davaların, aralarındaki hukuki irtibat nedeniyle 2006/129 Esas sayılı dava ile birleştirilmesine, birleştirilen davaların esaslarının kapatılmasına, esas incelemenin 2006/129 Esas sayılı dosya üzerinden yürütülmesine, 4.12.2006 ve 22.7.2008 günlerinde oybirliğiyle karar verilmiştir.

VI- ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararları, işin esasına ilişkin rapor, iptali istenilen Yasa kuralı, dayanılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Başvuru kararlarında, elektronik haberleşmeyle ilgili alt yapı oluşumunda kullanılan her türlü tesis ile taşınır, taşınmaz mal ve teçhizatın, yasa hükümlerine ve Telekomünikasyon Kurumu tarafından çıkarılan yönetmeliklere uygun olarak kurulmak ve Kurumdan gerekli izin, ruhsat veya sertifikaları almak kaydıyla İmar Kanunu ve İmar Kanununa dayanılarak çıkarılan yönetmeliklerde belirtilen yapı ruhsatıyesine ve yapı kullanma izninden istisna tutulmasının Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırı olduğu, imar mevzuatınca uygulanacak işlemler bakımından GSM şirketleri ile diğer yapı maliklerinin aynı hukuksal durumda bulunmalarına rağmen bunlar arasında ayırım yapılarak diğer yapı maliklerine tanınmayan bir biçimde ve denetimsizlik derecesinde GSM şirketlerine ayrıcalık tanındığı, Anayasa'nın 5. ve 56. maddeleri ile Devlete verilen görevlerin imar mevzuatına yönelik düzenlemelerle yaşama geçirildiği, imar hukuku yönünden bir denetim sorumluluğu bulunmayan Telekomünikasyon Kurumu tarafından elektronik kirlenme ve radyasyon riski ölçütleri gözetilerek verilen güvenlik sertifikasının imar mevzuatında öngörülen ruhsatların yerine geçmesinin mümkün olmadığı, mevcut yapılara ilave niteliğinde yapılacak yapıların buldukları alanda getirecekleri yükseklik-hacim-kitle-gabari artışının imar planı ile kurulan dengeyi değiştirebileceği, mevcut binanın yapımı sırasında öngörülmemiş ağırlığı nedeniyle bina statğine yapacağı olumsuz etkinin hayati tehlike yaratabileceği, çevrede bulunan diğer bina malikleri yönünden ise görüntü kirliliğine neden olabileceği, bu yönleriyle Anayasa'da yer alan planlı ve sağlıklı çevre, konut ve yerleşim ile mülkiyet haklarına olumsuz etki yapacağı mutlak olduğu, imar planları aracılığıyla imar konusunda düzenleme yapma yetkisinin ilgili bakanlıklara ve temelde belediyelere ait olduğu, bu yetkinin elektronik haberleşmeyle ilgili alt yapı oluşumunda kullanılan taşınır ve taşınmaz mallar yönünden yerel yönetimlerden alınmasının Anayasa'da yer alan yerinden yönetim ilkesine aykırı bulunduğu,

belirtilen nedenlerle itiraz konusu kuralın Anayasa'nın 2., 5., 10., 35., 56., 57., 123. ve 127. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

İtiraz konusu kuralda, elektronik haberleşmeyle ilgili alt yapı oluşumunda kullanılan direk, kule, kulübe, konteynır, anten, dalga kılavuzu, enerji nakil hattı, alt yapı niteliğindeki tesisler gibi her türlü taşınır, taşınmaz mal ve teçhizatın, kanun hükümlerine ve Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından çıkarılan yönetmeliklere uygun olarak kurulmak ve Kurumdan gerekli izin, ruhsat veya sertifikaların alınması şartıyla, 3194 sayılı İmar Kanunu ve İmar Kanunu'na dayanılarak çıkarılan yönetmeliklerde belirtilen yapı ruhsatıyesine ve yapı kullanma iznine tâbi olmadığı belirtilmektedir.

Anayasa'nın 5. maddesinde, *“Devletin temel amaç ve görevleri, Türk Milletinin bağımsızlığını ve bütünlüğünü, ülkenin bölünmezliğini, Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddî ve manevî varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır.”* ; *“Sağlık hizmetleri ve çevrenin korunması”* başlıklı 56. maddesinde de, *“Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir...”* denilmektedir.

Anayasa'nın 5. maddesiyle kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlama ve insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlama ödevi Devlete verilirken, 56. maddesiyle de herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahip olduğu belirtilerek, bu hakkı korumanın yine devletin ve vatandaşların ödevi olduğu vurgulanmaktadır.

İmar mevzuatıyla getirilen düzenlemeler, Devlete verilen bu görevlerin yaşama geçirilmesi bakımından büyük önem taşımaktadır. Anayasa'nın 5. ve 56. maddeleri ile Devlete verilen görevlerin yerine getirilmesi, belli bir plan ve program çerçevesinde gözetim ve denetim ile gerçekleştirilebilir. Anayasa'da yer alan *“sağlıklı ve dengeli çevre”* kavramına, doğal güzelliklerin korunduğu, kentleşme ve sanayileşmenin getirdiği hava ve su kirlenmesinin önleildiği bir çevre kadar, belli bir plan ve programa göre düzenlenmiş çevrenin de gireceği kuşkusuzdur.

İmar planları, planlanan yörenin bugünkü durumunun, olanaklarının ve ilerideki gelişmesinin gerçeğe en yakın şekilde saptanabilmesi için coğrafi veriler, beldenin donatımı ve malî, sosyal kültürel ve ticarî yönden kullanılışı gibi konularda yapılacak araştırma ve incelemeler sonucu elde edilecek bilgilere göre, çeşitli kentsel işlevler arasında var olan veya edinilecek olanaklar ölçüsünde, en iyi çözüm yollarına ulaşmak, belde halkına iyi ve uygar bir yaşama düzeni ve koşulları sağlamak amacıyla, kentin kendine özgü yaşayış biçimi ve karakteri, nüfus, alan ve yapı ilişkileri, yörenin gerek çevresiyle ve gerekse çeşitli alanlar arasındaki bağlantıları, halkın sosyal ve kültürel gereksinimleri, güvenlik ve sağlığı ile ilgili konular gözönüne alınarak hazırlanır.

İmar hukukuna ilişkin kurallar temel olarak 3194 sayılı İmar Kanunu'nda yer almaktadır. İmar Kanunu'nun 5. maddesinde karada ve suda, daimi veya muvakkat, resmi ve hususi yeraltı ve yerüstü inşaatı ile bunların ilave, değişiklik ve tamirlerini içine alan sabit ve müteharrik tesisler *“yapı”* olarak tanımlanmış, 20. maddesinde yapıların imar planı, yönetmelik, ruhsat ve eklerine uygun olarak yapılabileceği, 21. maddesinde bu Kanun kapsamına giren yapılar için yapı ruhsatıyesinin alınmasının zorunlu olduğu, 30. maddesinde tamamen ya da kısmen biten bir yapının kullanılabilmesi için yapı kullanma izni alınması gerektiği, 32. maddesinde de ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı olarak başlanan yapıların mühürlenerek inşaatın derhal durdurulacağı ve inşaatın devamına ancak ruhsata aykırılığın giderilmesi veya ruhsat alınması halinde izin verileceği belirtilmiştir.

Yapıların imar planına ve imar mevzuatına uygunluğu, yapı ruhsatıyesine ile, yapı ruhsatı alınarak tamamlanan bir yapının ruhsat ve eklerine aykırı olup olmadığı ise söz konusu yapının kullanılabilmesi için gerekli olan yapı kullanma izni ile denetlenmektedir. Ruhsatla

sağlanmak istenen nihai amacın kamu yararı olduğu kuşkusuzdur. Bu nedenle yapı ruhsatı alınması konusunda getirilecek bir istisna kuralın kamu düzeni, güvenliği ve esenliğini zedelememesi ve kamu yararının gerçekleşmesini engellememesi gerekir.

İtiraz konusu kuralla, imar mevzuatında öngörülen yapı ruhsatiyesi ve yapı kullanma izninden istisna tutulan elektronik haberleşmeyle ilgili alt yapı oluşumunda kullanılan taşınır, taşınmaz mal ve teçhizatlar arasında İmar Kanunu uyarınca yapı olarak kabul edilen inşaat ve tesisler de yer almaktadır. Bir başka deyişle, İmar Kanunu ve ilgili yönetmeliklerce yapı olarak kabul edilen ve yapılabilmeleri için yapı ruhsatı, kullanılabilmesi için ise yapı kullanma izni alınması gereken elektronik haberleşmeyle ilgili alt yapı oluşumunda kullanılan yapılar, “yapı ruhsatiyesi” ve “yapı kullanma izni”nden istisna tutulmuşlardır. Elektronik haberleşmeyle ilgili alt yapı oluşumunda kullanılan her türlü taşınır, taşınmaz mal ve teçhizatın, yapı ruhsatiyesi ve yapı kullanma izninden istisna tutulması, belirli koşulların varlığına bağlı kılınmıştır. Buna göre, söz konusu taşınır, taşınmaz mal ve teçhizat, kanun hükümlerine ve Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından çıkarılan yönetmeliklere uygun olarak kurulmak ve Kurumdan gerekli izin, ruhsat veya sertifikaları almak şartıyla yapı ruhsatiyesi ve yapı kullanma iznine tabi değildir.

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu’ndan alınması öngörülen izin, ruhsat veya sertifikalara ilişkin düzenlemeler incelendiğinde, bunların imar mevzuatı ile ilgilerinin bulunmadığı anlaşılmaktadır. Elektronik haberleşme cihazları için Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından verilen izin, sabit elektronik haberleşme cihazlarının kurulabilmesi için verilen izni ifade etmektedir. Söz konusu cihazlar, Kurum tarafından verilen sistem kurma izinlerinde belirtilen bölgelerde ve sayıda kurulmaktadır. Güvenlik sertifikası ise elektronik haberleşme cihazlarından yayılan elektromanyetik dalganın çevre ve insan sağlığı üzerinde meydana getirebileceği etkileri en aza indirmek amacıyla belirlenen elektromanyetik alan şiddeti limit değerlerinin aşılmadığı mesafe gözetilerek, bu mesafeye göre kurulan cihazlara verilmektedir.

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu’nun 37. maddesinde, frekans tahsisine ihtiyaç gösteren telsiz cihaz veya sistemi kullanıcılarının, telsiz kurma ile kullanma izni ve telsiz ruhsatnamesi almak zorunda oldukları belirtildikten sonra *“Ulusal ve uluslararası kuruluşların belirlediği standart değerleri dikkate almak suretiyle telsiz cihaz ve sistemlerinin kullanımında uyulacak elektromanyetik alan şiddeti limit değerlerinin belirlenmesi, kontrol ve denetimleri münhasıran Kurum tarafından yapılır veya yaptırılır. Bu işlemler ile ilgili usul ve esaslar, Sağlık Bakanlığı ile Çevre ve Orman Bakanlığının görüşleri de dikkate alınmak suretiyle Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelik ile belirlenir. Yönetmelik ile belirlenen limit değerlere ve güvenlik mesafesine uygun bulunan ilgili tesisler başkaca bir işleme gerek kalmaksızın Kurum tarafından güvenlik sertifikası düzenlenmesini müteakip kurulur ve faaliyete geçirilir.”* denilmektedir.

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından çıkarılan Yönetmeliklerle de sabit telekomünikasyon cihazlarının kurulması ve işletilmesi esnasında, ortamda oluşan elektromanyetik alan şiddetinin limit değerlere uygunluğunun belirlenmesi, ölçüm yöntemleri ve denetlenmesi ile ilgili esaslar belirlenmiş ve konuya ilişkin ayrıntılı düzenlemeler getirilmiştir.

Sabit elektronik haberleşme cihazlarının kurulabilmesi için Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından verilmesi gerekli olan izin, ruhsat ve sertifikaların, söz konusu cihazların kurulumunun yanı sıra elektromanyetik dalgaların insan sağlığı bakımından ortaya çıkaracağı zararların önlenmesine yönelik olduğu ve bu yönüyle Anayasa ile Devlete verilen ödevler kapsamında yer aldığı kuşkusuz olmakla birlikte, söz konusu izin, ruhsat ve sertifikaların, imar mevzuatı yönünden Devlete ait olan görevlerin yerine getirilebilmesinin araçları olan izin ve ruhsatların yerine geçebilmesine olanak bulunmamaktadır. Kurum tarafından verilen izin, ruhsat veya sertifikaya sahip olmaları da ilgililerin imar mevzuatına göre almaları zorunlu olan yapı ruhsatı ve yapı kullanma izninden muaf tutulmalarını haklı kılan bir neden olarak kabul edilemez.

İtiraz konusu kural ile getirilen düzenleme, elektronik haberleşmeyle ilgili alt yapı oluşumunda kullanılan müstakil yapıların imar planına uygunluğunun denetlenmesini olanaksız kılmakta, elektronik haberleşme cihazlarının mevcut yapılar üzerinde kurulması halinde ise bu yapıların ruhsata uygunluk denetiminin yapılmasına engel oluşturmaktadır.

Oysa yapı ruhsatı ve yapı kullanma izni, imar hukuku yönünden planlamanın ve bu planlara uygunluk denetiminin yapılmasının ve bu suretle kamu yararının sağlanmasının başlıca araçlarından olup, elektronik haberleşmeyle ilgili alt yapı oluşumunda kullanılan yapılara ayrıcalık tanınarak bunların yapı ruhsatından ve yapı kullanma izninden istisna tutulması, bu yapıların imar mevzuatı kapsamı dışında tutulması anlamını taşımakta, elektronik haberleşmeyle ilgili alt yapı oluşumunda kullanılan taşınır, taşınmaz mal ve teçhizatlar yönünden imar hukukunda denetimsiz bir alan oluşturmakta ve Devletin bu konudaki gözetim ve denetim görevini yerine getirememesine sebep olmaktadır.

Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 5. ve 56. maddelerine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın 5. ve 56. maddelerine aykırı görülerek iptal edildiğinden ayrıca Anayasa'nın 2., 10., 35., 57., 123. ve 127. maddeleri yönünden incelenmesine gerek görülmemiştir.

VII- YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİNİN İNCELENMESİ

4.2.1924 günlü, 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu'nun 16.6.2004 günlü, 5189 sayılı Yasa'nın 5. maddesiyle eklenen ek 35. maddesi, 1.10.2009 günlü, E. 2006/129, K.2009/121 sayılı kararla iptal edildiğinden, bu maddenin, uygulanmasından doğacak sonradan giderilmesi güç veya olanaksız durum ve zararların önlenmesi ve iptal kararının sonuçsuz kalmaması için kararın Resmî Gazete'de yayımlanacağı güne kadar YÜRÜRLÜĞÜNÜN DURDURULMASINA, 1.10.2009 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

VIII- SONUÇ

4.2.1924 günlü, 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu'nun 16.6.2004 günlü, 5189 sayılı Yasa'nın 5. maddesiyle eklenen ek 35. maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, 1.10.2009 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Haşim KILIÇ

Başkanvekili
Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye
Sacit ADALI

Üye
Fulya
KANTARCIOĞLU

Üye
Ahmet AKYALÇIN

Üye
Mehmet ERTEN

Üye
A. Necmi ÖZLER

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Şevket APALAK

Üye
Serruh KALELİ

Üye
Zehra Ayla PERKTAŞ

[R.G. 8 Ocak 2010 – 27456]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Esas Sayısı : 2006/116

Karar Sayısı : 2009/125

Karar Günü : 1.10.2009

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Bakırköy 6. Ağır Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 3.7.2005 günlü, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun geçici 1. maddesinin (2) numaralı fıkrasının, Anayasa'nın 10. ve 37. maddelerine aykırılığı savıyla iptaline karar verilmesi istemidir.

I- OLAY

Sanık hakkında gasp suçunu işlediği iddiası ile açılan kamu davasında, itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

“Anayasamızın X. Bölüm Başlığı “Kanun önünde eşitlik” olup, 10. maddesinde “Herkes dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetmeksizin kanun önünde eşit sayılır” hükmünü getirmiştir.

03.07.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5395 sayılı “ÇOCUK KORUMA KANUNU”nun 3/1. maddesi ve 5237 sayılı TCK. 6/1-b maddesi 18 yaşını doldurmamış kişileri ÇOCUK olarak kabul ve tarif etmiştir. Yine 5395 S.K. da çocukların yargılanmaları, hükümlerin açıklanması, cezaların sonuçları, topluma kazandırılması açısından çok önemli ve yeni hükümler getirmiştir. Ayrıca çocukların hassas durumları nazara alınarak, yargılanmaları konusunda özel şartlar aranan hakimlerden oluşan, ihtisas mahkemeleri ihdas etmiştir.

Ancak bu kanunun geçici 2. maddesine konulan “Genel ceza mahkemelerinde görülmekte olan ve bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte onsekiz yaşını doldurmuş olan sanıklar hakkındaki dava ve işler çocuk mahkemeleri ile çocuk ağır ceza mahkemelerine devredilmez” hükmünün, getirilen bu özel uygulama ve tedbirlere uymadığı, alınmak istenen tedbirlere aykırı olduğu açıktır.

Yine Anayasamızın “Kanuni hakim güvencesi” başlıklı 37. maddesinde de “Hiç kimse kanunen tabi olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarılamaz. Bir kimseyi kanunen tabi olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarma sonucunu doğuran yargı yetkisine sahip olağanüstü merciler kurulamaz” hükmü mevcuttur.

Anayasamızın 37. maddesine göre 18 yaşından küçüklerin yargılanması gereken yer çocuk mahkemeleridir. 5395 SK.un yürürlüğünden önce haklarında dava açılıp çocuk mahkemelerinde yargılanan sanıklarla, bu kanunun yürürlüğü sırasında her hangi bir sebeple davası açılmamış veya çocuk mahkemesine devredilmemiş sanıkların hukuki statüleri, yararlandıkları kanuni haklar arasında farklılıklar bulunacaktır. Bu da, Anayasamızın 10. maddesine açık bir aykırılık göstermektedir.

Ayrıca 5271 sayılı CMK.nun 10/2 madde metni nazara alındığında, bu hüküm aynı davada yargılanan sanıklar arasında eşitsizlik ve kargaşa da yaratacaktır.

Bu sebeple Anayasanın 10 ve 37. maddelerine aykırı olan, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununun Geçici 1/2. maddesinin iptaline karar verilmesini talep etmektedir.”

III- YASA METİNLERİ

A- İtiraz Konusu Yasa Kuralı

3.7.2005 günlü, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun itiraz konusu fıkrayı da içeren geçici 1. maddesi şöyledir:

“(1) 2253 sayılı Kanun gereğince kurulan çocuk mahkemelerinde derdest bulunan ve bu Kanun ile kurulan çocuk mahkemesinin görevine giren dava ve işler, bu mahkemeler faaliyete geçtiğinde çocuk mahkemesine devredilir.

(2) Genel ceza mahkemelerinde görülmekte olan ve bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte onsekiz yaşını doldurmuş olan sanıklar hakkındaki dava ve işler çocuk mahkemeleri ile çocuk ağır ceza mahkemelerine devredilmez.

(3) Çocuk mahkemeleri ile çocuk ağır ceza mahkemeleri bulunmayan yerlerde, bu mahkemeler kurulup göreve başlayıncaya kadar çocuklar tarafından işlenen suçlara ait soruşturma ve kovuşturmalar Cumhuriyet başsavcılığı ve görevli mahkemelerce bu Kanun hükümlerine göre yapılır.

(4) Çocuk mahkemesi bulunmayan yerlerde, bu mahkeme kurulup göreve başlayıncaya kadar korunma ihtiyacı olan çocuklar hakkında tedbir kararları görevli aile veya asliye hukuk mahkemelerince alınır.

(5) Adalet Bakanlığının koordinatörlüğünde ilgili bakanlıklar ve bağlı kuruluşlar bu Kanunun yürürlüğü tarihinden itibaren altı ay içinde koruyucu ve destekleyici tedbirleri yerine getirmek üzere gerekli tedbirleri alır. Ayrıca, ilgili bakanlıklar ve bağlı kuruluşlar bu amaçla sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliğine gidebilirler.”

B- Dayanılan ve İlgili Görülen Anayasa Kuralları

Başvuru kararında, Anayasa'nın 10. ve 37. maddelerine dayanılmış, 141. maddesi ise ilgili görülmüştür.

IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi hükmü uyarınca, Tülay TUĞCU, Haşim KILIÇ, Sacit ADALI, Fulya KANTARCIOĞLU, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, A. Necmi ÖZLER, Serdar ÖZGÜLDÜR, Şevket APALAK, Serruh KALELİ ve Osman Alifeyyaz PAKSÜT'ün katılımlarıyla 5.9.2006 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

V- ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararı ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu kural, dayanılan ve ilgili görülen Anayasa kuralları, bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Başvuru kararında, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 3. maddesinin birinci fıkrası ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 6. maddesinin birinci fıkrasının (b) alt bendi ile 18 yaşını doldurmamış kişilerin çocuk olarak kabul ve tarif edildiği, 5395 sayılı Yasa'da çocukların yargılanmaları, hükümlerin açıklanması, cezaların sonuçları, topluma kazandırılmaları açısından çok önemli ve yeni hükümler getirildiği, ayrıca çocukların hassas durumları nazara alınarak yargılanmaları konusunda özel hakimlerden oluşan ihtisas mahkemelerinin ihdas edildiği, ancak itiraz konusu kuralın bu özel uygulama ve tedbirlere uymadığı, alınmak istenen tedbirlere aykırı olduğu ve 5395 sayılı Yasa'nın yürürlüğünden önce haklarında dava açılıp çocuk mahkemelerinde yargılanan sanıklarla, bu Yasa'nın yürürlüğü sırasında herhangi bir sebeple hakkında dava açılmamış veya davaları çocuk mahkemelerine devredilmemiş sanıkların hukuki statüleri ve yararlandıkları haklar arasında farklılıklar bulunduğu belirtilerek itiraz konusu kuralın Anayasa'nın 10. ve 37. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 29. maddesine göre, Anayasa Mahkemesi yasaların, kanun hükmünde kararname ve TBMM İçtüzüğü'nün Anayasa'ya aykırılığı konusunda ilgililer tarafından ileri sürülen gerekçelere dayanmak zorunda değildir. İstemle bağlı kalmak koşuluyla başka gerekçe ile de Anayasa'ya aykırılık incelemesi yapabileceğinden, iptali istenen kuralla ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 141. maddesinin son fıkrası yönünden de inceleme yapılmıştır.

İtiraz konusu kuralla, genel ceza mahkemelerinde görülmekte olup 5395 sayılı Yasa'nın yürürlüğe girdiği tarihte onsekiz yaşını doldurmuş olan sanıklar hakkındaki dava ve işlerin çocuk mahkemeleri ile çocuk ağır ceza mahkemelerine devredilemeyeceği öngörülmektedir.

Anayasa'nın 10. maddesinde, “Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir...Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.” denilmiştir.

Buna göre, ceza hukuku alanında yasa önünde eşitlik ilkesinin uygulanması, kuşkusuz, aynı suçu işleyen tüm suçluların kimi özellikleri göz ardı edilip her yönden aynı kurallara bağlı tutularak yargılanmaları anlamına gelmez. Eşitlik ilkesi, birbiriyle aynı durumda olanlara ayrı kuralların uygulanmasını, ayrıcalıklı kişi ve toplulukların yaratılmasını

engellemektedir. Aynı durumda olanlar için farklı düzenleme eşitliğe aykırılık oluşturur. Anayasa'nın amaçladığı eşitlik mutlak ve eylemli eşitlik değil, hukuksal eşitliktir. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar ayrı kurallara bağlı tutulursa Anayasanın öngördüğü eşitlik ilkesi ihlal edilmiş olmaz. Mağdurun veya failin durumlarındaki farklılıklar bunlara değişik kurallar uygulanmasını gerektirebilir.

Yasa'nın geçici 1. maddesinin (3) numaralı fıkrasında, çocuk mahkemeleri ile çocuk ağır ceza mahkemeleri bulunmayan yerlerde, bu mahkemeler kurulup göreve başlayıncaya kadar çocuklar tarafından işlenen suçlara ait kovuşturmaların görevli genel mahkemelerce yapılacağı; 17. maddesinde ise çocukların yetişkinlerle birlikte suç işlemesi halinde davaların birlikte görülmesinin zorunlu olduğu durumlarda genel mahkemelerde birleştirme kararı verilebileceği belirtilerek çocukların da bazı durumlarda genel mahkemelerde yargılanabilecekleri öngörülmüştür.

Öte yandan, onsekiz yaşını geçmiş olmaları sebebiyle genel mahkemelerde yargılanmalarına devam edilen ve çocuk mahkemeleri ile çocuk ağır ceza mahkemelerinde yargılanan sanıklara 5395 sayılı Yasa kuralları uygulanacaktır. Bu nedenle onsekiz yaşını geçmiş olmaları sebebiyle genel mahkemelerde yargılanmalarına devam edilen sanıklarla çocuk mahkemeleri veya çocuk ağır ceza mahkemelerinde yargılanan sanıklara aynı kurallar uygulanacağından itiraz konusu kural Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırı görülmemiştir.

Anayasa'nın 141. maddesinin son fıkrasında ise "Davaların en az giderle ve mümkün olan süratle sonuçlandırılması, yargının görevidir" denilmiştir. Tüm hak arayanlar için geçerli olan bu hükmün amacı, yargılama işlemlerinin sürüncemede kalmasına karşı kişileri korumak; özellikle ceza davalarında, suçlanan veya herhangi bir nedenle mahkeme kararı bekleyen kişinin, uzun süre davasının nasıl sonuçlanacağı endişesi ile yaşamasını önlemektir. Böylece taraflar, uzun süren gecikmelere karşı korunmuş olmaktadır.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi uygulamasındaki adil yargılama ölçütleri içerisinde çekişmeli yargılama, gerekçeli karar, duruşmada hazır bulunma, susma hakkı, silahların eşitliği ilkesi ve diğer sanık hakları yanında "makul bir süre içinde yargılanma" ilkesi de bulunmaktadır.

Adil yargılamanın bir gereği olarak, yargı organı kadar, yasa koyucu da yargının kuruluş ve işleyişine ilişkin yasaları düzenlerken bu ilkeye uymak, gereksiz yere yargılamanın uzamasına neden olacak düzenlemelerden kaçınmak zorundadır.

Bu durumda, genel ceza mahkemelerinde görülmekte olup 5395 sayılı Yasa'nın yürürlüğe girdiği tarihte onsekiz yaşını doldurmuş olan sanıklar hakkındaki dava ve işlerin çocuk mahkemeleri ile çocuk ağır ceza mahkemelerine devredilmeyerek yargılamaya devam edilmesi Anayasa'nın 141. maddesinin son fıkrasına ve adil yargılanma ölçütleri içinde yer alan "makul süre içinde yargılanma" ilkesine de uygun bir düzenlemedir.

Açıklanan nedenlerle itiraz konusu kural, Anayasa'nın 10. ve 141. maddesinin son fıkrasına aykırı değildir. İtiraz isteminin reddi gerekir.

İtiraz konusu kuralın Anayasa'nın 37. maddesiyle ilgisi görülmemiştir.

VI- SONUÇ

3.7.2005 günlü, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun geçici 1. maddesinin (2) numaralı fıkrasının Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, 1.10.2009 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Haşim KILIÇ

Başkanvekili
Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye
Sacit ADALI

Üye
Fulya
KANTARCIOĞLU

Üye
Ahmet AKYALÇIN

Üye
Mehmet ERTEN

Üye
A. Necmi ÖZLER

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Şevket APALAK

Üye
Serruh KALELİ

Üye
Zehra Ayla PERKTAŞ

[R.G. 8 Ocak 2010 – 27456]

— • —

 İçindekilere dön

Esas Sayısı : 2005/29

Karar Sayısı : 2009/138

Karar Günü : 8.10.2009

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu
(E.2005/29), (E.2006/10)

İTİRAZLARIN KONUSU : 27.1.2000 günlü, 4505 sayılı Sosyal Güvenlikle İlgili Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Temsil Tazminatı Ödenmesi Hakkında Kanun'un 5. maddesinin (a) fıkrasının, "hakimler ve savcılar" ile "Devlet memurları ve diğer kamu görevlileri" yönünden Anayasa'nın 7., 128. ve 140. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptali istemidir.

I- OLAY

Emekli bir Mülkiye Başmüfettişi ile Yargıtay Cumhuriyet Savcısı tarafından, temsil tazminatı ödenecek kişilerin ve tazminat miktarının belirlenmesine ilişkin olarak çıkarılan Bakanlar Kurulu kararının iptali istemiyle açılan davalarda itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu, iptali için başvurmuştur.

II- İTİRAZLARIN GEREKÇELERİ

İtiraz başvurularının gerekçelerinde özetle, Anayasa'nın 7. maddesinde yer alan yasama yetkisinin Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olduğu ve bu yetkinin devredilemeyeceği kuralı uyarınca idarenin düzenleme yetkisinin sınırlı, tamamlayıcı ve bağımlı bir yetki olduğu, yasayla düzenlenmesi Anayasa'da hüküm altına alınmış bir konuda yasama organının idareye düzenleme yetkisi vermesinin yasama yetkisinin devri anlamını taşıyacağı, Anayasa'nın 140. maddesinde hakim ve savcılarının nitelikleri, atanmaları, hakları ve ödevleri, aylık ve ödenekleri, meslekte ilerlemeleri, görevlerinin ve görev yerlerinin geçici veya sürekli olarak değiştirilmesi, haklarında disiplin kovuşturması açılması ve disiplin cezası verilmesi, görevleriyle ilgili veya görevleri sırasında işledikleri suçlardan dolayı soruşturma yapılması ve yargılanmalarına karar verilmesi, meslekten çıkarmayı gerektiren suçluluk veya yetersizlik halleri ve meslek içi eğitimleri ile diğer özlük işlerinin mahkemelerin bağımsızlığı ve hakimlik teminatı esaslarına göre kanunla düzenleneceğinin öngörüldüğü, Anayasa'nın 128. maddesinde de memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işlerinin kanunla düzenleneceği hükmüne yer verildiği, itiraz konusu kuralla makam veya yüksek hakimlik tazminatı öngörülen kadrolarda bulunanlardan Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenecek olanlara temsil tazminatı ödenmesinin hüküm altına alındığı, hakim ve savcılarının mali haklarının Anayasanın 140. maddesi uyarınca yasa ile düzenlenmesi gerekirken bu konuda düzenleme yapma yetkisinin Bakanlar Kuruluna verilmesi ve "yüksek hakimlik tazminatı" öngörülen kadrolarda bulunanlardan temsil tazminatı verilecek olanların Bakanlar Kurulunca belirlenmesinin öngörülmesi nedeniyle itiraz konusu kuralın hakim ve savcılar yönünden Anayasa'nın 7. ve 140. maddelerine aykırı olduğu, Devlet memurları ve diğer kamu görevlilerinin mali haklarının da Anayasa'nın 128. maddesi uyarınca yasa ile düzenlenmesi

gerekirken bu konuda düzenleme yapma yetkisinin Bakanlar Kuruluna verilmesi ve “makam tazminatı” öngörülen kadrolarda bulunanlardan temsil tazminatı verilecek olanların Bakanlar Kurulunca belirlenmesinin öngörülmesi nedeniyle itiraz konusu kuralın Devlet memurları ve diğer kamu görevlileri yönünden Anayasa’nın 7. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

III- YASA METİNLERİ

A- İptali İstenilen Yasa Kuralı

27.1.2000 günlü, 4505 sayılı Yasa’nın itiraz konusu kuralı da içeren 5. maddesi şöyledir:

“a) Aylıklarını 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile 2914 sayılı Yüksek Öğretim Personel Kanununa göre makam veya yüksek hâkimlik tazminatı öngörülen kadrolarda bulunanlardan Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenecek olanlara 30 000 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarı geçmemek üzere temsil tazminatı ödenir. Temsil tazminatı göstergelerini kadro ve görev unvanı itibariyle farklı olarak belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

b) Temsil tazminatı, damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz ve bu tazminata hak kazanma ve ödemelerde makam tazminatı ile yüksek hâkimlik tazminatına ilişkin hükümler uygulanır.

c) Teşkilat veya özel kanunlarında yer alan hükümlere göre kadro karşılığı sözleşmeli, sözleşmeli veya kapsam dışı statüde çalışanlara temsil tazminatı ödenmez. Bu tazminata hak kazananlara personel veya teşkilat kanunları veya diğer kanuni düzenlemeler ile kaynağı ne olursa olsun ödenmekte olan döner sermaye katkı payları, fiilen yapılmayan ders karşılığı ek ders ücreti ödemeleri, fon, ek ödeme, teşvik ödemesi ve benzeri ödemelerin aylık net tutarları, temsil tazminatının net tutarından mahsup edilir. Ancak mahsup işlemleri, görev tazminatına uygulanan mahsupla ilgili hükümler esas alınarak yürütülür. Benzeri ödemelerin kapsamı ile uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenir. Bu tazminat her ne şekilde olursa olsun ikramiyelerin veya başka bir ödemenin hesaplanmasında dikkate alınmaz.

d) Makam tazminatı ile yüksek hâkimlik tazminatı ödenmesini gerektiren görevlerde toplam iki yıl bulduktan sonra emekliye ayrılanlara temsil tazminatları buldukları en üst görev esas alınarak ödenir.”

B- Dayanılan Anayasa Kuralları

İtiraz başvurularında, Anayasa’nın 7., 128. ve 140. maddelerine dayanılmıştır.

IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü’nün 8. maddesi uyarınca E.2005/29 sayılı dosyada 5.4.2005 gününde, E.2006/10 sayılı dosyada 7.2.2006 gününde yapılan ilk inceleme toplantılarında, dosyalarda eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine oybirliğiyle karar verilmiştir.

V- BİRLEŞTİRME KARARI

27.1.2000 günlü, 4505 sayılı Sosyal Güvenlikle İlgili Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Temsil Tazminatı Ödenmesi Hakkında Kanun’un 5. maddesinin (a) fıkrasının, “Devlet memurları ve diğer kamu görevlileri” yönünden iptaline karar verilmesi istemiyle yapılan itiraz başvurusuna ilişkin 2006/10 Esas sayılı davanın, aralarındaki hukuki irtibat nedeniyle 2005/29 Esas sayılı dava ile birleştirilmesine, esasının kapatılmasına, esas incelemenin 2005/29 Esas sayılı dosya üzerinden yürütülmesine, 8.10.2009 gününde oybirliğiyle karar verilmiştir.

VI- ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararları, işin esasına ilişkin rapor, iptali istenilen Yasa kuralı, dayanılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Başvuru kararlarında, Anayasa'nın 7. maddesinde yer alan yasama yetkisinin Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olduğu ve bu yetkinin devredilemeyeceği kuralı uyarınca idarenin düzenleme yetkisinin sınırlı, tamamlayıcı ve bağımlı bir yetki olduğu, yasayla düzenlenmesi Anayasa'da hüküm altına alınmış bir konuda yasama organının idareye düzenleme yetkisi vermesinin yasama yetkisinin devri anlamını taşıyacağı, Anayasa'nın 140. maddesinde hakim ve savcılarının nitelikleri, atanmaları, hakları ve ödevleri, aylık ve ödenekleri, meslekte ilerlemeleri, görevlerinin ve görev yerlerinin geçici veya sürekli olarak değiştirilmesi, haklarında disiplin kovuşturması açılması ve disiplin cezası verilmesi, görevleriyle ilgili veya görevleri sırasında işledikleri suçlardan dolayı soruşturma yapılması ve yargılanmalarına karar verilmesi, meslekten çıkarmayı gerektiren suçluluk veya yetersizlik halleri ve meslek içi eğitimleri ile diğer özlük işlerinin mahkemelerin bağımsızlığı ve hakimlik teminatı esaslarına göre kanunla düzenleneceğinin öngörüldüğü, Anayasa'nın 128. maddesinde de memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işlerinin kanunla düzenleneceği hükmüne yer verildiği, itiraz konusu kuralla makam veya yüksek hakimlik tazminatı öngörülen kadrolarda bulunanlardan Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenecek olanlara temsil tazminatı ödenmesinin hüküm altına alındığı, hakim ve savcılarının mali haklarının Anayasanın 140. maddesi uyarınca yasa ile düzenlenmesi gerekirken bu konuda düzenleme yapma yetkisinin Bakanlar Kuruluna verilmesi ve "yüksek hakimlik tazminatı" öngörülen kadrolarda bulunanlardan temsil tazminatı verilecek olanların Bakanlar Kurulunca belirlenmesinin öngörülmesi nedeniyle itiraz konusu kuralın hakim ve savcılar yönünden Anayasa'nın 7. ve 140. maddelerine aykırı olduğu, Devlet memurları ve diğer kamu görevlilerinin mali haklarının da Anayasa'nın 128. maddesi uyarınca yasa ile düzenlenmesi gerekirken bu konuda düzenleme yapma yetkisinin Bakanlar Kuruluna verilmesi ve "makam tazminatı" öngörülen kadrolarda bulunanlardan temsil tazminatı verilecek olanların Bakanlar Kurulunca belirlenmesinin öngörülmesi nedeniyle itiraz konusu kuralın Devlet memurları ve diğer kamu görevlileri yönünden Anayasa'nın 7. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Anayasa'nın 7. maddesinde, "*Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisinindir. Bu yetki devredilemez.*"; 128. maddesinde, "*...Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir...*"; 140. maddesinde de "*...Hakim ve savcılarının nitelikleri, atanmaları, hakları ve ödevleri, aylık ve ödenekleri, meslekte ilerlemeleri, görevlerinin ve görev yerlerinin geçici veya sürekli olarak değiştirilmesi, haklarında disiplin kovuşturması açılması ve disiplin cezası verilmesi, görevleriyle ilgili veya görevleri sırasında işledikleri suçlardan dolayı soruşturma yapılması ve yargılanmalarına karar verilmesi, meslekten çıkarmayı gerektiren suçluluk veya yetersizlik halleri ve meslek içi eğitimleri ile diğer özlük işleri mahkemelerin bağımsızlığı ve hakimlik teminatı esaslarına göre kanunla düzenlenir...*" denilmektedir.

Anayasa'nın anılan maddeleri uyarınca yasayla düzenlenmesi öngörülen konularda yürütme organına genel ve sınırları belirsiz bir düzenleme yetkisinin verilmesi olanaklı değildir. Yürütme organına düzenleme yetkisi veren bir yasa kuralının Anayasa'ya uygun olabilmesi için temel ilkeleri koyması, çerçeveyi çizmesi, sınırsız, belirsiz, geniş bir alanı yönetimin düzenlemesine bırakmaması gerekir.

İtiraz konusu kuralda, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile 2914 sayılı Yüksek Öğretim Personel Kanununa göre makam veya yüksek hâkimlik tazminatı öngörülen kadrolarda bulunanlardan Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenecek olanlara 30.000 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarı geçmemek üzere temsil tazminatı ödeneceği ve temsil tazminatı göstergelerini kadro ve görev unvanı itibarıyla farklı olarak belirlemeye Bakanlar Kurulu'nun yetkili olduğu belirtilmektedir.

Temsil tazminatı, Anayasa'nın 128. maddesi uyarınca Devlet memurları ve diğer kamu görevlilerinin, 140. maddesi uyarınca hakimlerin ve savcılarının yasayla düzenlenmesi gereken özlük hakları kapsamında yer almaktadır.

İtiraz konusu kural ile temsil tazminatı ödenecek kişiler ile temsil tazminatı göstergelerinin belirlenmesi hususlarında Bakanlar Kuruluna düzenleme yetkisi verilmiştir.

Temsil tazminatı ödenecek kişilerin belirlenmesi hususunda Bakanlar Kuruluna verilen yetki sınırsız değildir. Temsil tazminatı ödenebilmesi için bulunulması gereken kadrolar yasa koyucu tarafından belirlenmiş ve bu kadrolarda bulunanlar arasından temsil tazminatı ödenecek kişilerin tespiti konusunda Bakanlar Kuruluna yetki tanınmıştır. Buna göre, kişilerin temsil tazminatı alabilmeleri için öncelikle 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile 2914 sayılı Yüksek Öğretim Personel Kanununa göre makam veya yüksek hâkimlik tazminatı öngörülen kadrolarda bulunmaları gerekmektedir. Bu suretle temsil tazminatı alabilecek kişiler bakımından çerçeve belirlenmiş ve bu kapsam dahilinde temsil tazminatı ödeneceklerin tespiti hususunda Bakanlar Kuruluna sınırlı bir yetki verilmiştir.

Temsil tazminatı göstergelerinin belirlenmesi hususunda Bakanlar Kuruluna tanınan yetki de sınırsız bir yetkiyi ifade etmemektedir. Ödenecek temsil tazminatı miktarının üst sınırı yasa koyucu tarafından belirlenmiş ve bu miktarı geçmemek üzere temsil tazminatı göstergelerinin kadro ve görev unvanı itibariyle farklı olarak tespiti konusunda Bakanlar Kurulunun yetkili olduğu belirtilmiştir. Buna göre, 30.000 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarı geçmemek üzere temsil tazminatı ödenecektir. Bu miktarı geçmemek kaydıyla Bakanlar Kuruluna temsil tazminatı göstergelerinin, kadro ve görev unvanı itibariyle farklı olarak belirlenmesi hususunda sınırlı bir yetki verilmiştir.

İtiraz konusu kuralla, temsil tazminatı ödenecek kişilerin bulunması gereken kadroların niteliği ve bu kişilere ödenecek temsil tazminatı tutarının üst sınırı belirlenerek Bakanlar Kuruluna bu çerçevede ve sınırlı olarak düzenleme yetkisi verilmesi, yasama yetkisinin devri niteliğini taşımamakta ve hakimler ve savcılar ile Devlet memurları ve diğer kamu görevlilerinin özlük haklarının yasayla düzenleneceğinin öngörüldüğü Anayasa hükümlerine aykırı bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle itiraz konusu Yasa kuralı Anayasa'nın 7., 128. ve 140. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Fulya KANTARCIOĞLU, Mehmet ERTEN ile Fettah OTO bu görüşe katılmamıştır.

VII- SONUÇ

27.1.2000 günlü, 4505 sayılı Sosyal Güvenlikle İlgili Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Temsil Tazminatı Ödenmesi Hakkında Kanun'un 5. maddesinin (a) fıkrasının, "hakimler ve savcılar" ile "Devlet memurları ve diğer kamu görevlileri" yönünden Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Fulya KANTARCIOĞLU, Mehmet ERTEN ile Fettah OTO'nun karşıoyuları ve OYÇOKLUĞUYLA, 8.10.2009 gününde karar verildi.

[R.G. 8 Ocak 2010 – 27456]

— • —

 İçindekilere dön

Esas Sayısı : 2006/105

Karar Sayısı : 2009/142

Karar Günü : 8.10.2009

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURANLAR :

1- Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Birinci Daire (Esas No: 2006/105)

2- Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Birinci Daire (Esas No: 2008/29)

3- Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Birinci Daire (Esas No: 2008/32)

İTİRAZIN KONUSU : 26.10.1963 günlü, 357 sayılı Askeri Hâkimler Kanunu'nun 17.7.1972 günlü, 1611 sayılı Yasa'nın 1. maddesi ile değiştirilen 12. maddesinin (B) bendinin,

1- İlk paragrafının "... Sicili düzenlenecek askeri hâkim subayın kuruluş bağlantısına göre nezdinde askeri mahkeme kurulan komutan veya askeri kurum amiri; ..." bölümünün,

2- (1) numaralı alt bendinin "Kıdemli hâkimler, birlikte çalıştıkları hâkimlerin; askeri savcılar, birlikte çalıştıkları yardımcı savcı ve savcı yardımcılarının; ..." bölümünün,

Anayasa'nın 2., 9., 36., 138., 139. ve 145. maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

VII- SONUÇ

26.10.1963 günlü, 357 sayılı Askeri Hakimler Kanunu'nun 17.7.1972 günlü, 1611 sayılı Yasa'nın 1. maddesiyle değiştirilen 12. maddesinin (B) bendinin;

1- İlk paragrafının "... Sicili düzenlenecek askeri hâkim subayın kuruluş bağlantısına göre nezdinde askeri mahkeme kurulan komutan veya askeri kurum amiri; ..." bölümünün Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Osman Alifeyyaz PAKSÜT'ün karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

2- (1) numaralı alt bendinde yer alan "Kıdemli hâkimler, birlikte çalıştıkları hâkimlerin; ..." ibaresinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, OYBİRLİĞİYLE,

8.10.2009 gününde karar verildi.

[R.G. 8 Ocak 2010 – 27456]

 [İçindekilere dön](#)

Esas Sayısı : 2006/124

Karar Sayısı : 2009/146

Karar Günü : 15.10.2009

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Diyarbakır Vergi Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 4.1.1961 günlü, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 114. maddesinin ikinci fıkrasının Anayasa'nın 2. maddesine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

Yıllık gelir vergisi beyannamesinin verilmemesi nedeniyle takdir komisyonu kararına dayanılarak re'sen salınan cezalı tarhiyatın kaldırılması istemiyle açılan davada itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme iptali için başvurmuştur.

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

İtirazın gerekçesi şöyledir:

"1982 Anayasasının 2. maddesinde; "Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir." hükmü yer almış olup maddede yer alan Hukuk Devleti İlkesi Anayasa Mahkemesinin aşağıda yer alan kararları ile tanımlanmış ve somut karakter kazanmıştır. Nitekim Anayasa Mahkemesinin 25 Mayıs 1976 tarih ve K. 1976/28 sayılı Kararında; "Hukuk devleti; insan haklarına saygılı ve bu hakları koruyucu âdil bir hukuk düzeni kuran ve bunu devam ettirmekle kendini yükümlü sayan, bütün davranışlarında hukuk kurallarına ve Anayasa'ya uygun, bütün eylem ve işlemleri yargı denetimine bağlı olan devlet demektir", 27 Mart 1986 Tarih ve E.1985/31, K. 1986/11 sayılı Kararında; "Hukuk devleti, her eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına saygı gösteren, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlarından kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayıp yargı

denetimine açık olan, yasaların üstünde yasakoyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri ve Anayasa bulunduğu bilincinden uzaklaştığında geçersiz kalacağını bilen devlettir”.

21 Haziran 1991 tarih ve K.1991/17 sayılı Kararında; “Hukuk devleti, insan haklarına saygılı ve bu hakları koruyan, toplum yaşamında adalete ve eşitliğe uygun bir hukuk düzeni kuran ve düzeni sürdürmekle kendisini yükümlü sayan, bütün davranışları hukuk kurallarına ve Anayasa’ya uyan, işlem ve eylemleri yargı denetimine bağlı olan Devlet demektir”, 12 Kasım 1991 tarih ve K. 1991/43 sayılı Kararında; “Temel hak ve özgürlüklerin güvence altına alınmadığı, hukukun evrensel kurallarına saygı gösterilmediği ve adaletli bir düzenin gerçekleşmediği bir ortamda hukuk devletinden söz edilemez”, 01 Temmuz 1998 tarih ve K.1998/45 sayılı Kararında; “Hukuk Devleti” insan haklarına saygılı ve bu hakları koruyan, adaletli bir hukuk düzeni kuran ve bunu sürdürmekle kendini yükümlü sayan, bütün işlem ve eylemleri yargı denetimine bağlı olan Devlettir. Böyle bir düzenin kurulması, yasama, yürütme ve yargı alanına giren tüm işlem ve eylemlerin hukuk kuralları içinde kalması, temel hak ve özgürlüklerin, Anayasal güvenceye bağlanmasıyla olanaklıdır” ifadelerine yer vermiştir.

Hukuk devleti ilkesinin gerekleri kararlarda açıklanmış olup devletin aynı ya da benzer durumlarda olan kişi ve olaylar hakkında eşit davranması gerekmektedir; takdir komisyonuna matrah tayini için sevk edilmesi tahakkuk zamanaşımı süresini durdurmakla beraber; durma süresinin sınırlandırılmaması idarenin farklı uygulamalarına sebep olabilmekte bazı durumlarda ise takdir komisyonunda geçen süre hukukun genel ilkelerinden hak ve nefaset ilkesini zorlamakta ve bu durum alacağını takip ve tahsil noktasında alacağını takip etmeyen alacaklıların alacağını eksik borç haline getirmeyi amaçlayan zamanaşımı müessesesini işlemez hale getirmekte diğer taraftan idarenin iç işleyişinden kaynaklanan gecikme sebebiyle mükellef aleyhine fazladan gecikme faizi hesaplanmasına sebep olmaktadır.

ANAYASA’YA AYKIRILIK İDDİASININ CİDDİ GÖRÜLMESİ:

Öte yandan 2949 Sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanununun 28. maddesinde; davaya bakmakta olan mahkemenin o dava sebebiyle uygulanacak bir kanunun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasaya aykırı görürse, bu yoldaki gerekçeli kararı veya bir davaya bakmakta olan mahkemenin taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varırsa taraflardan bu konudaki iddia ve savunmalarını ve kendisini bu kanıya götüren görüşünü açıklayıcı kararı, dosya muhtevasını mahkemece, bu konu ile ilgili görülen belgelerin tasdikli örnekleri ile birlikte Anayasa Mahkemesi Başkanlığına göndereceği, Anayasa Mahkemesi Genel Sekreterliği’nin gelen evrakı kaleme havale edeceği ve keyfiyeti Mahkemeye bir yazı ile bildireceği, evrakın kayda girişinden itibaren 10 gün içinde noksanlıkların olup olmadığının inceleneceği, eksiklikleri olduğu anlaşılan işlerin geri çevrilmesine, Mahkemenin yetkisiz olduğu tespit edilen başvuruların da reddine karar verileceği Anayasa Mahkemesinin işin kendisine noksansız olarak gelişinden başlamak üzere beş ay içinde karar vermemesi halinde ilgili mahkemenin davayı yürürlükteki kanun hükümlerine göre sonuçlandıracağı hükme bağlanmıştır.

Açıklanan nedenlerle 2949 Sayılı Kanununun 28. maddesi uyarınca 213 sayılı “Vergi Usul Kanununun 114/2 maddesinde yer alan; “Şu kadar ki, vergi dairesince matrah takdiri için takdir komisyonuna başvurulması zamanaşımını durdurur. Duran zamanaşımı mezkûr komisyon kararının vergi dairesine tevdiini takip eden günden itibaren işlemeye devam eder” cümlesi Anayasa’ya aykırılığı hakkında karar verilmek üzere dava dosyasındaki belgelerin onaylı örneklerinin Anayasa Mahkemesine gönderilmesine, dava dosyasının bu hususta karar verilinceye veya Anayasa Mahkemesinin, işin kendisine noksansız olarak gelişinden itibaren beş aylık süre geçene kadar bekletilmesine 19.7.2006 tarihinde karar verildi.”

III- YASA METİNLERİ

A- İtiraz Konusu Yasa Kuralı

4.1.1961 günlü, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun itiraz konusu kuralı da içeren 114. maddesi şöyledir:

“Vergi alacağının doğduğu takvim yılını takip eden yılın başından başlayarak beş yıl içinde tarh ve mükellefe tebliğ edilmeyen vergiler zamanaşımına uğrar.

Şu kadar ki, vergi dairesince matrah takdiri için takdir komisyonuna başvurulması zamanaşımını durdurur. Duran zamanaşımı mezkûr komisyon kararının vergi dairesine tevdiini takip eden günden itibaren işlemeye devam eder.

(Ek : 4/12/1985 - 3239/9 md.) (Değişik üçüncü fıkra: 16/7/2004-5228/5 md.)

Şarta bağlı istisna veya muafiyet uygulamaları sonucu kısmen veya tamamen alınmayan vergilere ilişkin zamanaşımı süresi, istisna veya muafiyet şartlarının ihlâl edildiği tarihi takip eden takvim yılı başından itibaren başlar.

(Değişik : 4/12/1985 - 3239/9 md.) Damga vergisine tabi olup vergi ve cezası zamanaşımına uğrayan evrakın hükmünden tarh zamanaşımı süresi dolduktan sonra faydalandığı takdirde mezkûr evraka ait vergi alacağı yeniden doğar.”

B- Dayanılan Anayasa Kuralı

Başvuru kararında, Anayasa'nın 2. maddesine dayanılmıştır.

IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince, Tülay TUĞCU, Haşim KILIÇ, Sacit ADALI, Fulya KANTARCIOĞLU, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, A. Necmi ÖZLER, Serdar ÖZGÜLDÜR, Şevket APALAK, Serruh KALELİ ve Osman Alifeyyaz PAKSÜT'ün katılımlarıyla 5.9.2006 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine oybirliğiyle karar verilmiştir.

V- ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararı ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu Yasa kuralı, dayanılan Anayasa kuralı ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A- Anlam ve Kapsam

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 114. maddesinin birinci fıkrasına göre, “*vergi alacağının doğduğu takvim yılını takip eden yılın başından başlayarak beş yıl içinde tarh ve mükellefe tebliğ edilmeyen vergiler zamanaşımına uğrar*”. Kuralda, zamanaşımı süresinin işleyebilmesi için vergi alacağının doğumu esas alınmış, zamanaşımı süresinin, vergi alacağının doğduğu yılı takip eden yılın başından itibaren işlemeye başlayacağı belirtilmiştir.

Kişi ile devlet arasında vergiden kaynaklanan hukuksal ilişki sadece alacak-borç ilişkisi değil aynı zamanda Anayasa'nın 73. maddesinin niteliği gereği bir ödev ilişkisidir. Bu karşılıklı ödev gereği, mükelleflerin yükümlüklerini zamanında, usulüne uygun ve eksiksiz yerine getirmesi, idarenin de vergiyi zamanında tarh, tahakkuk ve tahsil etmesi gerekir. Vergi yasalarının vergiyi bağladığı olayın vukuu veya hukuki durumun tekemmülü ile doğan vergi alacağı, mükellef bakımından vergi borcunu teşkil eder.

213 sayılı Yasa'nın 113. maddesinde vergi borcunu sona erdiren nedenler arasında sayılan zamanaşımı, “*süre geçmesi suretiyle vergi alacağının kalkması*” olarak tanımlanmıştır. Kamu yararı düşüncesiyle kabul edilen ve vergi idaresini borçlarını takip etme konusunda dikkatli olmaya yönelttiği gibi disipline de eden ve bu anlamda vergi idaresinin etkinliğini artıran zamanaşımı, mükellefin müracaatı olup olmadığına bakılmaksızın hüküm ifade etmektedir.

213 sayılı Yasa'daki tarh zamanaşımı süresinin dolmasıyla vergi idaresinin vergiyi tarh ve tebliğ etme yetkisi sona ermektedir. Mükellefe bu süreden sonra vergi ihbarnamesi veya ödeme emri gönderilemez. Verginin eksik tarh edilmesi nedeniyle ikmalen tarhiyata gidilebilmesi, usule aykırılık nedeniyle yargı kararıyla kaldırılan bir verginin yeniden tarh edilebilmesi zamanaşımı süresinin dolmamış olmasına bağlıdır. Zamanaşımı süresinin geçmesiyle artık vergi incelemesi de yapılamayacaktır.

Başvuru konusu, 213 sayılı Yasa'nın zamanaşımı sürelerini düzenleyen 114. maddesinin “*Şu kadar ki, vergi dairesince matrah takdiri için takdir komisyonuna*

başvurulması zamanaşımını durdurur. Duran zamanaşımı mezkur komisyon kararının vergi dairesine tevdiini takip eden günden itibaren işlemeye devam eder” şeklindeki ikinci fıkrasıdır.

Vergi hukukunda zamanaşımının durması, yasada sayılan hallerin ortaya çıkması ile zamanaşımı süresinin işlememesini ifade etmektedir. Vergi dairesinin matrah takdiri için takdir komisyonuna başvurusu zamanaşımı süresini durdurmaktadır. Başvuru, takdir komisyonunda matrah takdiri için kaldığı sürece tarh zamanaşımı işlememektedir. Duran zamanaşımı takdir komisyonu kararının vergi idaresine gelmesini izleyen günden itibaren durduğu yerden yeniden işlemeye başlamaktadır.

Takdir komisyonunun kuruluşu, üyelerin seçilmesi, görev ve yetkileri 213 sayılı Yasa'nın 72.-75. maddelerinde sayılmış, aynı Yasa'nın 31. maddesinde, takdir komisyonunca belli edilen matrah veya matrah kısmının “takdir kararı”na bağlanacağı, 32. maddesinde de takdir kararının imza karşılığında vergi dairesine tevdi olunacağı belirtilmiştir.

213 sayılı Yasa'da takdir komisyonlarının çalışma, karara bağlama ve karara bağlanan takdir kararının vergi dairesine tevdi süresi konusunda bir hüküm bulunmamaktadır. İncelenen kuralda, zamanaşımının hangi nedenle ve ne zaman duracağı, duran zamanaşımı süresinin ne şekilde ve ne zaman işlemeye başlayacağı gösterilmiştir. Kuralın birinci tümcesinde, başvuru vergi dairesine bırakılmış, “vergi dairesinin matrah takdiri için” takdir komisyonuna başvuracağı belirtilmiş, ikinci tümcesinde ise takdir komisyonu kararının vergi dairesine tevdi süresi konusunda açık ve net olarak bir süre belirlenmemiştir. Bir başka deyişle takdir komisyonunun matrah tespit ederek buna ilişkin kararın vergi dairesine gönderilmesinde herhangi bir süre öngörülmemiştir.

B- Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

Başvuru kararında, takdir komisyonuna tevdi nedeniyle zamanaşımında durmanın süreyle sınırlandırılmamasının idarenin farklı ve keyfi uygulamalarına yol açtığı, takdir komisyonunda geçen sürenin hukukun genel ilkelerinden hak ve nesafet ilkesini zedelediği, zamanaşımı müessesini işlemez hale getirdiği, idarenin geç işleyişinden kaynaklanan gecikme sebebiyle mükelleflerin fazladan gecikme faiziyle karşı karşıya kaldığı, bu nedenle kuralın Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 114. maddesinin birinci fıkrasında, vergi alacağının doğduğu takvim yılını takip eden yılın başından başlayarak beş yıl içinde tarh ve mükellefe tebliğ edilmeyen vergilerin zamanaşımına uğrayacağı belirtilmiş, itiraz konusu ikinci fıkrasında ise, vergi dairesince matrah takdiri için takdir komisyonuna başvurulmasının zamanaşımını durduracağı, duran zamanaşımının mezkûr komisyon kararının vergi idaresine tevdiini takip eden günden itibaren işlemeye devam edeceği öngörülmüştür.

Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devletinin en önemli ilkelerinden olan hukuk güvenliği, belirliliği zorunlu kılar. Vergilemede belirlilik ilkesi, yükümlülüğün hem kişiler hem de idare yönünden belli ve kesin olmasını, yasa kuralının, ilgili kişilerin mevcut şartlar altında belirli bir işlemin ne tür sonuçlar doğurabileceğini makul bir düzeyde öngörmelerini mümkün kılacak şekilde düzenlenmesini gerektirir. Vergilendirme mükellefler yönünden güvensiz bir sisteme dönüşmemelidir.

Zamanaşımı, alacak hakkının, belirli bir süre kullanılmaması nedeniyle “dava edilebilme” niteliğinden yoksun kalınmasını ifade eder; sürüp giden eylemli durumu, kesin ve dokunulmaz hukuki duruma çeviren bir kurumdur. Yasakoyucu, zamanaşımının amacını gözönünde tutarak olayın niteliği ve önemi ile borçlu ve alacaklıların durumuna göre uygun göreceği zamanaşımı sürelerini öngörürken hukukun genel esaslarına ve özellikle Anayasa'nın ilkelerine bağlı kalmak zorundadır.

Vergi alacaklısı olan devleti vergi alacağını takip etme ve harekete geçirme konusunda itici bir güç olan zamanaşımı, vergilendirmenin temel öğeleri arasındadır ve süre geçmesi suretiyle vergi alacağının kalkması sonucunu doğurur. Bireylerin sosyal ve ekonomik durumlarını etkileyecek keyfi uygulamalara neden olunmaması için vergiyi doğuran olay,

matrah, oran, tarh, tahakkuk, tahsil, yaptırım gibi vergilendirmenin temel öğelerinden olan zamanaşımının da yasalarla belirlenmesi gerekir.

İtiraz konusu kuralda, vergi dairesince takdir komisyonuna başvuru yapıldıktan sonra matrahın tespiti, buna ilişkin kararın oluşturulması ve kararın gönderilmesinde bir süre öngörülmemekte, çalışma süresi tamamen komisyonun takdirine kalmaktadır. Ancak, zamanaşımının durmasının süreyle sınırlandırılmaması, vergi mükellefleri yönünden uygulamada keyfiliğe, haksızlığa, eşitsizliğe yol açacak sonuçlar doğurabilecek niteliktedir.

Verginin yasallığı ilkesi, vergi kurumunun hukuksal yapısının temel koşulu olup oranının, salınma biçiminin, alınma zamanının yönetim ve yükümlüler bakımından belirginliğine dayanır. Yükümlülere güven veren bu ilke, vergi yönetiminde de kararlılık sağlamakta, herkesi eşit biçimde kapsamına alan bir yurttaşlık görevinin göstergesini oluşturmaktadır.

İtiraz konusu kuralın ikinci tümcesinde, duran zamanaşımının işlemeye başlaması, ilgili takdir komisyonu kararının vergi dairesine tevdiine bağlanmıştır. Takdir komisyonu kararının tevdi, bu komisyonun çalışma ve kararını oluşturarak tamamlama süresine bağlı olarak değişiklik göstermektedir. Bu durum, duran zamanaşımının yeniden işlemeye başlama süresini, yükümlü yönünden öngörülemez hale getirmektedir.

Zamanaşımının durma süresinin belirsizliği, makul ve adil bir sürenin bulunmaması, vergi dairesince matrah takdiri için başvurunun sırf zamanaşımını durdurmak için keyfi olarak kullanılmasında güvence sağlamayacağı gibi yükümlüye vergi tahsilâtının geciktiği süre kadar gecikme zammı ve faizi uygulanacak olması da yükümlünün vergi yükünü artırarak haksız sonuçlar doğmasına neden olabilir.

Zamanaşımı hükümlerindeki açıklık, sadece zamanaşımı süresinin, başlangıç ve bitişinin yasada gösterilmesiyle kendisini göstermez. Vergilemede hukuksal kararlılığın sağlanması amacıyla getirilen zamanaşımını durduran nedenlerle, durma süresinin ve duran zamanaşımının işlemeye başlama tarihinin de açık, belirgin, somut ve öngörülebilir olması, keyfiliğe izin vermemesi yasallık ve hukuk devleti ilkesinin gereğidir.

Açıklanan nedenlerle itiraz konusu kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Şevket APALAK bu görüşe katılmamıştır.

VI- İPTAL KARARININ YÜRÜRLÜĞE GİRECEĞİ GÜN SORUNU

Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasında, "Kanun, kanun hükmünde kararname veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü ya da bunların hükümleri, iptal kararlarının Resmî Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkar. Gereken hallerde Anayasa Mahkemesi iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihi ayrıca kararlaştırabilir. Bu tarih, kararın Resmî Gazetede yayımlandığı günden başlayarak bir yılı geçemez" denilmekte, Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 53. maddesinin dördüncü fıkrasında da bu kural tekrarlanmaktadır. Maddenin beşinci fıkrasında ise, Anayasa Mahkemesi'nin, iptal halinde meydana gelecek hukuksal boşluğu kamu düzenini tehdit veya kamu yararını ihlâl edici mahiyette görmesi halinde yukarıdaki fıkra hükmünü uygulayacağı belirtilmiştir.

4.1.1961 günlü, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 114. maddesinin ikinci fıkrasının iptaline karar verilmesinin doğuracağı hukuksal boşluk, kamu yararını ihlâl edici nitelikte olduğundan gerekli düzenlemelerin yapılması amacıyla iptal kararının, Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak altı ay sonra yürürlüğe girmesi uygun görülmüştür.

VII- SONUÇ

A- 4.1.1961 günlü, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 114. maddesinin ikinci fıkrasının Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Şevket APALAK'ın karşılığı ve OYÇOKLUĞUYLA,

B- İptal edilen fıkranın doğuracağı hukuksal boşluk kamu yararını ihlâl edici nitelikte görüldüğünden, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasıyla 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 53. maddesinin

dördüncü ve beşinci fıkraları gereğince İPTAL HÜKMÜNÜN, KARARIN RESMİ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ALTI AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE, OYBİRLİĞİYLE,

15.10.2009 gününde karar verildi.

[R.G. 8 Ocak 2010 – 27456]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Esas Sayısı : 2006/119

Karar Sayısı : 2009/145

Karar Günü : 15.10.2009

İPTAL DAVASINI AÇAN : Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri Kemal ANADOL, Haluk KOÇ ile birlikte 118 milletvekili (Esas Sayısı: 2006/119)

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Ankara Üçüncü Vergi Mahkemesi (Esas Sayısı: 2008/4)

DAVA ve İTİRAZIN KONUSU : 31.12.1960 günlü, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun geçici 67. maddesinin (1) numaralı fıkrasının birinci paragrafının sonuna 27.6.2006 günlü, 5527 sayılı Yasa'nın 1. maddesinin (a) bendi ile eklenen "Dar mükellef gerçek kişi ve kurumlar için bu oran %0 olarak uygulanır" biçimindeki cümlesinin Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2., 10., 11. ve 73. maddelerine aykırılığı savıyla iptali ve yürürlüğünün durdurulmasına karar verilmesi istemidir.

I- İPTAL DAVASI VE YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İLE İTİRAZ BAŞVURUSUNUN GEREKÇELERİ

A- İptal ve yürürlüğün durdurulması istemlerini içeren dava dilekçesinin gerekçe bölümü şöyledir:

"III. GEREKÇE

30.12.2004 tarih ve 5281 sayılı Vergi Kanunlarının Yeni Türk Lirasına Uyumu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 30 uncu maddesi ile 193 sayılı Kanuna eklenen geçici madde 67'nin (1) numaralı fıkrasında;

"Bankalar ve aracı kurumlar takvim yılının üçer aylık dönemleri itibarıyla;

a) Alım satımına aracılık ettikleri menkul kıymetler ile diğer sermaye piyasası araçlarının alış ve satış bedelleri arasındaki fark,

b) Alımına aracılık ettikleri menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası araçlarının itfası halinde alış bedeli ile itfa bedeli arasındaki fark,

c) Menkul kıymetlerin veya diğer sermaye piyasası araçlarının tahsiline aracılık ettikleri dönemsel getirileri (herhangi bir menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracına bağlı olmayan),

Üzerinden % 15 oranında vergi tevkifatı yaparlar."

hükmüne yer verilmiş, geçici madde 67'nin (14) numaralı fıkrasında da, "Bu madde kapsamına girmeyen ve 1.1.2006 tarihinden önce iktisap edilmiş olan menkul kıymetlerin elden çıkarılmasından sağlanan gelirlerin vergilendirilmesinde 31.12.2005 tarihi itibarıyla geçerli olan hükümler uygulanır." denilmiştir.

Bu hükümler uyarınca 1.1.2006 tarihinden itibaren yerli – yabancı ayrımı yapılmaksızın tüm finansal yatırım araçlarında stopaj oranı yüzde 15 olarak uygulanmaktaydı. İptali istenen kural ile Türkiye'de yerleşik olmayan dar mükellef, gerçek kişi ve kurumların, yani yurtdışında yerleşik yatırımcıların finansal araçlardan, Türkiye'de elde ettikleri kazanç ve iratlara uygulanacak stopaj oranı sıfıra indirilerek kanun önünde eşitlik ilkesi zedelenmiştir.

Anayasanın 10 uncu maddesinde “Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.” denilmektedir. Bu kural, birbiri ile aynı durumda olanlara ayrı kuralların uygulanmasını, ayrıcalıklı kişi ve toplulukların yaratılmasını engellemektedir.

Anayasa Mahkemesinin pek çok kararında vurgulandığı gibi Anayasanın 10 uncu maddesinde ifade edilen kanun önünde eşitlik ilkesi, herkesin her yönden aynı kurallara bağlı olacağı anlamına gelmemekle birlikte, yasaların uygulanmasında birbirinin aynı durumda olanlar ayrı kuralların uygulanmasını ve ayrıcalıklı kişi ve toplumların yaratılmasını engellemektedir. Kimi yurttaşların haklı bir nedene dayanılarak değişik kurallara bağlı tutulmaları eşitlik ilkesine aykırılık oluşturmamakta, hatta bunların durumu ve konumlarındaki özellikleri, kimi kişi ya da topluluklar için değişik kuralları ve değişik uygulamaları gerekli kılmakta, özelliklere ve aykırılıklara dayandığı için haklı olan nedenler, ayrı düzenlemeyi aykırı değil, geçerli kılsa da, aynı durumda olanlar için ayrı düzenleme aykırılık oluşturur. Anayasa ile eylemli değil <<hukuki eşitlik>> amaçlanmaktadır. Anayasanın öngördüğü eşitlik ilkesinin çiğnenmemesi için, aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumların ayrı kurallara bağlı tutulması gerekmektedir. Başka bir anlatımla, kişisel durumları ve nitelikleri özdeş olanlar arasında, konulan kurallarla değişik uygulamaların yapılmaması gerekmektedir.

Yerli olsun, yabancı olsun söz konusu kişilerin, tüm finansal araçlardan Türkiye’de elde ettikleri kazanç ve iratlara stopaj uygulanması yönünden aynı hukuksal durumda oldukları açıktır. Aynı hukuksal durumda olanlara ise aynı kuralların uygulanması gerekir. Aksi halde kanun önünde eşitlik ilkesine aykırı bir durum doğar. Aynı hukuksal durumda olanlara farklı uygulamalar getirdiği için, iptali istenen kural, Anayasanın 10 uncu maddesine aykırıdır.

Diğer taraftan Anayasanın 73 üncü maddesinde “Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür” denilmiştir. Bu hükme göre;

- 1) Herkes vergi ödeyecektir,
- 2) Vergi mali güce göre ödenecektir.

Gelir düzeyi aynı olan, diğer bir anlatımla mali gücü aynı olan mükellefler hakkında farklı uygulama yapılması, Anayasanın 73 üncü maddesine de aykırı düşer.

5527 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi ile 193 sayılı Kanuna eklenen Ek Madde 67’nin onyedinci fıkrasında, söz konusu stopaj oranını sıfıra kadar indirmek veya % 15’e kadar artırma konusunda Bakanlar Kurulu’na yetki verilmesi, verilen bu yetki çerçevesinde, Bakanlar Kurulunca Yurtiçinde yerleşik yatırımcılar bakımından da stopaj oranının sıfıra kadar indirilebilmesinin mümkün bulunması kanun önünde eşitlik ilkesinin zedelenmesi açısından farklı bir durum yaratmamaktadır. Şöyle ki;

Anayasa Mahkemesinin 2.10.2003 gün ve E.2003/73, K.2003/86 sayılı kararında, “Anayasanın 2 nci maddesinde belirtilen hukuk devleti, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasaya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve yasalarla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık, Anayasanın ve yasaların üstünde yasa koyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri bulunduğu bilincinde olan devlettir.

Anayasanın 73 üncü maddesinde, herkesin kamu giderlerini karşılamak üzere mali gücüne göre vergi ödemekle yükümlü bulunduğu, vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımının, maliye politikasının sosyal amacı olduğu, vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin kanunla konulacağı, değiştirileceği veya kaldırılacağı öngörülerek Anayasanın 2 nci maddesinde nitelikleri belirtilen hukuk devleti ilkesi vergilendirme ilkeleri yönünden somut biçimde dile getirilmiştir.

Buna göre, devletin vergilendirme yetkisinin sınırı, aynı zamanda kişilerin hak ve özgürlüklerinin de sınırını oluşturduğundan, bu yetkinin keyfiliğe kaçacak biçimde kullanılmasının önlenmesi, hukuk devleti olmanın gerekleri arasında öncelikli bir yere sahip bulunmaktadır. Vergilendirme alanında olası keyfi uygulamalara karşı düşünülen ilk önlem, kuşkusuz yasallık ilkesidir. Ancak vergilerin yasayla getirilmesi, yalnız başına vergilendirme yetkisinin keyfi kullanılarak adaletsiz sonuçlar doğurmasını engelleyemeyeceğinden, yasallık ilkesi yanında verginin genel ve eşit olması, idare ve kişiler yönünden duraksamaya yol açmayacak belirlilik içermesi, geçmişe yürümemesi, öngörülebilir olması ve hukuk güvenliği ilkesine de uygunluğunun sağlanması gerekir.” denilmiştir.

Türkiye’de yerleşik olmayan dar mükellef, gerçek kişi ve kurumların, yani yurtdışında yerleşik yatırımcıların finansal araçlardan, Türkiye’de elde ettikleri kazanç ve iratlara uygulanacak stopaj oranının iptali istenen düzenlemeyle, yani yasa ile sifıra indirilmesine karşın, yurtiçinde yerleşik yatırımcılar bakımından stopaj oranının sifıra kadar indirilmesinin Bakanlar Kurulu’nun takdirine bırakılmış olmasının devletin vergilendirme yetkisini keyfiliğe kaçacak biçimde kullanılmasına imkân tanıdığı açıktır. Bu nedenle, tüm finansal araçlardan Türkiye’de elde ettikleri kazanç ve iratlara stopaj uygulanması yönünden aynı hukuksal durumda olan yatırımcılar arasında yerli – yabancı ayırımının yapılmış olması kanun önünde eşitlik ilkesine ve dolayısıyla Anayasanın 10 uncu maddesine aykırı düşer.

Diğer taraftan iptali istenen düzenleme, “karşılıklılık” ilkesiyle de bağdaşmamaktadır. Türk Yabancılar Hukukunun temel ilkelerinden en önde geleni, karşılıklılıktır. Karşılıklılık (mütekabiliyet) esası, öğretide en az iki devlet arasında uygulanan ve her birinin ülkesinde diğerinin vatandaşlarına aynı mahiyetteki hakları karşılıklı tanımalarını ifade eden bir prensip olarak izah olunmaktadır. Bu prensibe göre; bir yabancı Türkiye’de bir haktan yararlanabilmesi, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının da o yabancı ülkesinde aynı tür ve nitelikte olan haklardan yararlandırılmasına bağlıdır. Karşılıklı muamele esası, antlaşma ile ya da kanunla konulabilir.

Anayasamızın Başlangıç kısmının ikinci paragrafında yer alan “Dünya milletleri ailesinin eşit haklara sahip şerefli bir üyesi olarak ...” ibaresi, milletlerarası hukuk ilişkilerimizde karşılıklılık ilkesinin esas alınacağını göstermektedir. Karşılıklılığın etkisiz hale gelebildiği bir durumda ise, milletlerin eşit haklara sahip olduğundan söz edilemez.

Bu nedenle iptali istenen cümle, Anayasanın Başlangıç kısmının ikinci paragrafına da aykırıdır.

Anayasaya aykırı bir düzenlemenin, Anayasanın 2 nci maddesindeki hukuk devleti ve 11 inci maddesindeki Anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ilkesiyle bağdaşması da düşünülemez.

Açıklanan nedenlerle, 27.6.2006 tarih ve 5527 sayılı Gelir Vergisi Kanununun da Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanununun 1 inci maddesinin (a) bendinin 31.12.1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun geçici 67 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının birinci paragrafının sonuna eklediği cümle Anayasanın Başlangıç kısmının ikinci paragrafına, 2 nci, 10 uncu, 11 inci ve 73 üncü maddelerine aykırı olup, iptali gerekmektedir.

IV. YÜRÜRLÜĞÜ DURDURMA İSTEMİNİN GEREKÇESİ

İptali istenen kural ile dar mükellef, gerçek kişi ve kurumların, yani yurtdışında yerleşik yatırımcıların finansal araçlardan, Türkiye’de elde ettikleri kazanç ve iratlara uygulanacak stopaj oranı sifıra indirilerek kanun önünde eşitlik ilkesi zedelendiği gibi, yabancılar hukukumuzun temeli olan karşılıklılık ilkesinden vazgeçilerek yabancıların ülkemizde karşılıklılık ilkesi aranmadan hak edinmesine imkân tanınmaktadır.

Öte yandan, Anayasal düzenin en kısa sürede hukuka aykırı kurallardan arındırılması, hukuk devleti sayılmanın gereğidir. Anayasaya aykırılığın sürdürülmesinin, bir

hukuk devletinde sübjektif yararların üstünde, özenle korunması gereken hukukun üstünlüğü ilkesini de zedeleyeceği kuşkusuzdur. Hukukun üstünlüğü ilkesinin sağlanamadığı bir düzende, kişi hak ve özgürlükleri güvence altında sayılamayacağından, bu ilkenin zedelenmesinin hukuk devleti yönünden giderilmesi olanaksız durum ve zararlara yol açacağına duraksama bulunmamaktadır.

Arz ve izah olunan nedenlerle, söz konusu kural hakkında yürürlüğünün durdurulması da istenerek iptal davası açılmıştır.

V. SONUÇ VE İSTEM

Yukarıda açıklanan gerekçelerle, 27.6.2006 tarih ve 5527 sayılı Gelir Vergisi Kanununun da Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanununun 1 inci maddesinin (a) bendi ile 31.12.1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun geçici 67 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının birinci paragrafının sonuna eklenen cümlelerin, Anayasanın Başlangıç kısmının ikinci paragrafına, 2 nci, 10 uncu, 11 inci ve 73 üncü maddelerine aykırı olduğundan,

iptaline ve uygulanması halinde sonradan giderilmesi güç ya da olanaksız zarar ve durumlar doğacağı için, iptal davası sonuçlanıncaya kadar yürürlüğünün durdurulmasına karar verilmesine ilişkin istemimizi saygı ile arz ederiz.”

B- Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

“Bilindiği üzere kanunların yer bakımından uygulanmasında “kanunların mülkiliği” ve “kanunların şahsiliği” olmak üzere iki temel kural vardır. Birinci kurala göre, bir ülke sınırları içinde yer alan, vatandaş olsun veya olmasın her kişi o ülkenin yasalarına tabi olacaktır. Kanunların şahsiliği ilkesine göre ise bir ülkenin vatandaşı kendi ülkesinin sınırları dışında da bulursa kendisi için bağlı olduğu devletin yasaları uygulanacaktır. Vergi yasaları açısından bu ilkeler gereği Türk vergi sisteminde de tam mükellefiyet ve dar mükellefiyet kavramlarına yer verilmiştir. 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu’nun mükellefiyet ile ilgili birinci kısmının ikinci bölümünde “Tam Mükellefiyet” düzenlenerek, ülkemizde yerleşmiş olanlarla resmi daire ve müesseselere veya merkezi Türkiye’de bulunan teşekkül ve teşebbüslere bağlı olup adı geçen daire, müessese, teşekkül ve teşebbüslerin işleri dolayısıyla yabancı memleketlerde oturan Türk vatandaşlarının tam mükellef sayılarak Türkiye içinde ve dışında elde ettikleri kazanç ve iratların tamamı üzerinden vergilendirilecekleri, “Dar Mükellefiyet” ile ilgili üçüncü bölümünde ise; Türkiye’de yerleşmiş olmayan gerçek kişilerin dar mükellef sayılarak sadece Türkiye’de elde ettikleri kazanç ve iratlar üzerinden vergilendirilecekleri hüküm altına alınmıştır. Böylece, devlet kendi ulusal sınırları üzerinde oluşan kazanç ve irattan pay alma hakkını dar mükellefiyetle sağlamış bulunmaktadır. Ancak itiraza konu kanun hükmü ile tam mükelleflerin maddede belirtilen kazanç ve iratlarından vergi kesintisi yapılırken aynı kazanç ve iratları elde eden dar mükelleflerden vergi kesintisi yapılmaması benimsenmiştir. Bu durumun aşağıda açıklandığı üzere Anayasa’nın 10,73. maddelerine aykırı olduğu kanaatine varılmıştır.

I- İTİRAZ KONUSU HÜKÜM ANAYASA’NIN 10. MADDESİNE AYKIRIDIR

“Kanun önünde eşitlik” başlıklı, Anayasa’nın 10. maddesinde; “Herkes dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir” denilmektedir.

Anayasa’nın, bu ilkesi ile aynı hukuksal durumda olan kişilerin aynı kurallara bağlı tutulacağı, değişik hukuksal durumda olanların ise değişik kurallara bağlı tutulmasının bir aykırılık oluşturmayacağı kabul edilmiştir.

193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu’nun geçici 67. maddesine 5527 Sayılı Kanunun 1. maddesiyle eklenen itiraza konu “Dar mükellef gerçek kişi ve kurumlar için bu oran % 0 olarak uygulanır.” ibaresi getirilerek vergiyi doğuran olay tüm mükellefler için aynı olduğu halde, bir başka deyişle kazancın elde edilmesi yönünden aynı durumda bulunduğu halde dar mükellefler lehine bir düzenleme yapılmasının Anayasa’nın eşitlik ilkesine aykırı olduğu kanaatine varılmıştır.

II- İTİRAZ KONUSU HÜKÜM ANAYASA'NIN 73. MADDESİNİN BİRİNCİ FIKRASINA AYKIRIDIR

Anayasa'nın "Vergi Ödevi" başlıklı 73. maddesinin birinci fıkrasında, "Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, malî gücüne göre, vergi vermekle yükümlüdür." denilmektedir. Fıkra, verginin "genel olması", "malî güce göre" ve "kamu giderlerini karşılamak üzere" alınması öngörülmüştür. Malî güce göre vergilendirme, verginin kişilerin ekonomik ve kişisel durumlarına göre alınmasıdır. Bu ilke, malî gücü fazla olanın, malî gücü az olana oranla daha fazla vergi ödemesi gereğini belirler. Malî gücün tanımı Anayasa'da bulunmamakla birlikte, genellikle ödeme gücü anlamında kullanılmakta, kamu maliyesi yönünden ise gelir, servet ve harcamalar malî gücün göstergeleridir. Verginin malî güce göre alınması aynı zamanda vergide eşitlik ilkesinin uygulama aracıdır.

Vergide eşitlik ilkesi, yükümlülerin vergi ödeme güçleri dikkate alınmak suretiyle vergilendirmenin yapılmasını öngörür. Başka bir deyişle, kişilerin genel vergi yüküne kendi ödeme güçlerine göre katılmalarıdır. Bu durumda, Anayasa'da öngörülen verginin "malî güce göre ödenmesi", "herkesin vergi ödemesi" ilkesiyle birlikte vergilendirmede adalet ve eşitlik ilkesine uygunluğu gösterir ve sosyal devletin en etkin uygulama aracını oluşturur. Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı bu ilkelere uyularak sağlanır. Vergide eşitlik ilkesi, malî gücü aynı olanların aynı, malî gücü farklı olanların ise ayrı oranda vergilendirilmesidir.

193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun geçici 67. maddesine 5527 Sayılı Kanunun 1. maddesiyle eklenen itiraza konu "Dar mükellef gerçek kişi ve kurumlar için bu oran %0 olarak uygulanır." ibaresi getirilerek dar mükellefler lehine bir düzenleme yapılmasıyla maddede de yer verilen "malî gücüne göre" vergilendirme ilkesini zedelediği kanaatine varıldığından söz konusu yasal düzenlemenin Anayasa'ya aykırı olduğu görülerek, iptali için itiraz yoluna başvurmak gerekmiştir.

Öte yandan aynı maddenin iptali istemiyle Anayasa Mahkemesi'nin E:2006/1 19 Esas sayılı dosyasında iptal davası açıldığı da anlaşılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun geçici 67. maddesinin (1) numaralı fıkrasının birinci paragrafının sonuna 5527 Sayılı Kanunun 1/a maddesiyle eklenen "dar mükellef gerçek kişi ve kurumlar için bu oran %0 olarak uygulanır" ibaresinin 1982 Anayasası'nın 10. maddesinde yer alan eşitlik ilkesi ile 73. maddesindeki vergilendirme ilkelerine aykırı görüldüğünden iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurulmasına, kararla birlikte dava dosyasının onaylı örneğinin Anayasa Mahkemesi'ne gönderilmesine ve Anayasa Mahkemesi'nin bu konuda vereceği karara kadar davanın geri bırakılmasına, T.C. Anayasası'nın 152., 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 28. maddesi uyarınca 10/10/2007 tarihinde karar verildi."

II- YASA METİNLERİ

A- Dava ve İtiraz Konusu Yasa Kuralı

31.12.1960 günlü, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun iptali istenilen kuralı da içeren geçici 67. maddesi şöyledir:

"Geçici Madde 67- (Ek: 30/12/2004-5281/ 30 md.)

1) Bankalar ve aracı kurumlar takvim yılının üçer aylık dönemleri itibarıyla;

a) Alım satımına aracılık ettikleri menkul kıymetler ile diğer sermaye piyasası araçlarının alış ve satış bedelleri arasındaki fark,

b) Alımına aracılık ettikleri menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası araçlarının itfası halinde alış bedeli ile itfa bedeli arasındaki fark,

c) Menkul kıymetlerin veya diğer sermaye piyasası araçlarının tahsiline aracılık ettikleri dönemsel getirileri (herhangi bir menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracına bağlı olmayan),

d) (Ek: 22/12/2005-5436/14 md.) Aracılık ettikleri menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası araçlarının ödünç işlemlerinden sağlanan gelirler,

Üzerinden % 15 oranında vergi tevkifatı yaparlar. **(Ek cümle: 27/6/2006-5527/1 md.) Dar mükellef gerçek kişi ve kurumlar için bu oran % 0 olarak uygulanır.**

(Değişik ikinci paragraf: 22/12/2005-5436/14 md.) Aynı menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası aracından değişik tarihlerde alımlar yapıldıktan sonra bunların bir kısmının elden çıkarılması halinde, ilk giren ilk çıkar yöntemi kullanılmak suretiyle, tevkifat matrahının tespitinde dikkate alınacak alış bedeli belirlenir. Bir menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası aracının alımından önce elden çıkarılması halinde, elden çıkarılma tarihinden sonra yapılan ilk alım işlemi esas alınarak üzerinden tevkifat yapılacak tutar tespit edilir. Aynı gün içerisindeki işlemlerde ağırlıklı ortalama yöntemi kullanılabilir. Alış ve satış işlemleri dolayısıyla ödenen komisyonlar ile Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi tevkifat matrahının tespitinde dikkate alınır.

Üç aylık dönem içerisinde aynı türden menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracı ile ilgili olarak birden fazla alım satım işlemi yapılması halinde tevkifatın gerçekleştirilmesinde bu işlemler tek bir işlem olarak dikkate alınır. Aynı türden menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracı alım satımından doğan zararlar takvim yılı aşılmamak kaydıyla izleyen dönemlerin tevkifat matrahından mahsup edilir. Dövize, altına veya başka bir değere endeksli menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracının alış ve satış bedeli olarak işlem tarihindeki Yeni Türk Lirası karşılıkları esas alınarak tevkifat matrahı tespit edilir. Menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası aracının yabancı bir para cinsinden ihraç edilmiş olması halinde ise tevkifat matrahının tespitinde kur farkı dikkate alınmaz.

Menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası aracı sahibinin, bu kıymetleri başka bir banka veya aracı kuruma aktarması halinde, söz konusu menkul kıymetlerin alış bedeli ve alış tarihi aktarma yapılan kuruma bildirilir. Aktarmanın başka bir kişi veya kurum adına yapılması halinde, alış bedeli ve alış tarihinin ilgili banka veya aracı kuruma bildirilmesinin yanı sıra işlem Maliye Bakanlığına da bildirilir. Bu bildirimler, başka bir kişi veya kurum adına naklin aynı banka veya aracı kurumun bünyesinde gerçekleştirilmesi veya kıymetin sahibi tarafından fiziken teslim alınması halinde de yapılır.

Menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası aracının fiziken bir banka veya aracı kuruma teslim edilmesi halinde alış bedeli olarak, tevsik edilmesi kaydıyla, kıymet sahibinin beyanı esas alınır ve yapılan işlem Maliye Bakanlığına bildirilir.

(Değişik altıncı paragraf: 27/6/2006-5527/1 md.) Hazine tarafından yurt dışında ihraç edilen menkul kıymetlerin alım satımı, itfası sırasında elde edilen getirileri ile bunların dönemsel getirilerinin tahsilinde, tam mükellef kurumlara ait olup, İstanbul Menkul Kıymetler Borsasında işlem gören ve bir yıldan fazla süreyle elde tutulan hisse senetleri ile sürekli olarak portföyünün en az % 51'i İstanbul Menkul Kıymetler Borsasında işlem gören hisse senetlerinden oluşan yatırım fonlarının bir yıldan fazla süreyle elde tutulan katılma belgelerinin elden çıkarılmasında ve hisse senetleri kâr paylarının hisse sahipleri adına tahsilinde bu fıkra hükümleri uygulanmaz. Tam mükellef kurumlara ait olup, İstanbul Menkul Kıymetler Borsasında işlem gören ve bir yıldan fazla süreyle elde tutulan hisse senetlerinin elden çıkarılmasından elde edilen gelirler için, Gelir Vergisi Kanununun Mükerrer 80 inci madde hükümleri uygulanmaz.

Bu fıkra kapsamında yapılan tevkifat tutarları, verilecek muhtasar beyannameye dahil edilmez. Banka ve aracı kurumlar, tevkif ettikleri vergileri şekli ve muhteviyatı Maliye Bakanlığınca belirlenecek bir beyanname ile tevkifat dönemini izleyen ayın yirmiüçüncü günü akşamına kadar bağlı oldukları vergi dairesine beyan eder ve yirmialtıncı günü akşamına kadar öderler.

(Ek paragraf: 22/12/2005-5436/14 md.) Bu maddenin uygulaması bakımından banka veya aracı kurumlar (işleme taraf olanlar) kendilerinde bulunan veya ulaştırılan bilgi ve belgeler kapsamında tarhiyattan sorumlu tutulurlar. Bilgilerin eksik veya yanlış olması nedeniyle eksik beyan edilen kısım için bildirim yapan adına gerekli tarhiyat yapılır.

2) Bu Kanunun 75 inci maddesinin ikinci fıkrasının (5) numaralı bendinde yazılı menkul sermaye iratlarından (Hazine tarafından yurt dışında ihraç edilen menkul

kıymetlerden elde edilenler hariç), ödemeyi yapanlarca, banka veya aracı kurumlara veya bunlar aracılığıyla diğer gerçek ve tüzel kişilere ödenenler hariç, % 15 oranında vergi tevkifatı yapılır. Bankalara veya aracı kurumlara alış bedeli tevsik edilmeksizin teslim edilmiş olan menkul kıymetlerin gelirlerinin ödenmesinde ise ödeme banka veya aracı kurumlar aracılığıyla yapılırsa dahi tevkifat yapılır. Menkul kıymetin bir banka veya aracı kurum aracılığıyla alınmış olması halinde tevkifatta, bu işlemdeki itfa bedeli ile alış bedeli arasındaki fark esas alınır. Bu iratlar üzerinden 94 üncü madde veya Kurumlar Vergisi Kanununun 24 üncü maddesi kapsamında ayrıca tevkifat yapılmaz.

3) Bankalar ile aracı kurumlar, bir menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracını (hisse senetleri ile (1) numaralı fıkranın altıncı paragrafında belirtilen menkul kıymetler ve diğer sermaye piyasası araçları hariç) (1) numaralı fıkra kapsamında tevkifata tâbi tutulmaksızın almaları halinde, kendilerine satış yapanlar adına satış bedeli ile alış bedeli arasındaki fark üzerinden % 15 oranında tevkifat yaparlar. Menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracının daha önce bir banka veya aracı kurumdan alınmamış olması halinde, tevkifatın yapılmasında alış bedeli yerine ihraç bedeli esas alınır. Tevkif edilen vergiler (1) numaralı fıkra kapsamında verilecek beyannameye dahil edilmek suretiyle beyan edilir ve ödenir.

4) (Değişik: 22/12/2005-5436/14 md.) Bankalar arası mevduat ile aracı kurumların borsa para piyasasında değerlendirdikleri kendilerine ait paralarına yürütülen faizler hariç olmak üzere, 75 inci maddenin ikinci fıkrasının (7), (12) ve (14) numaralı bentlerinde yazılı menkul sermaye iratlarından ödemeyi yapanlarca %15 oranında vergi tevkifatı yapılır. Bu fıkra kapsamında yapılan tevkifat tutarları 98 inci ve 119 uncu maddelerde belirtilen sürelerde beyan edilir ve ödenir. Bu iratlar üzerinden 94 üncü madde veya Kurumlar Vergisi Kanununun 24 üncü maddesi kapsamında ayrıca tevkifat yapılmaz.

5) Gelir sahibinin gerçek veya tüzel kişi ya da dar veya tam mükellef olması, vergi mükellefiyeti bulunup bulunmaması, vergiden muaf olup olmaması ve elde edilen kazancın vergiden istisna olup olmaması (1), (2), (3) ve (4) numaralı fıkra hükümleri uyarınca yapılacak tevkifatı etkilemez. Şu kadar ki, Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan borsa yatırım fonları ve emeklilik yatırım fonlarının elde ettikleri kazançlar üzerinden (1) ve (4) numaralı fıkralar uyarınca tevkifat yapılmaz.

6) Bu maddenin (1), (2), (3) ve (4) numaralı fıkralarında belirtilen tevkifat oranlarını yabancı para cinsinde ihraç edilen menkul kıymetlerden sağlanan getiriler ile döviz cinsinden açılmış hesaplardan elde edilen faiz gelirleri için beş puana kadar artırmaya veya kanunî oranına kadar indirmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

7) (1), (2), (3) ve (4) numaralı fıkra hükümleri uyarınca tevkifata tâbi tutulan kazançlar için gerçek kişilerce yıllık veya münferit beyanname verilmez. Diğer gelirler dolayısıyla verilecek yıllık beyannameye bu gelirler dahil edilmez. (Ek cümle: 27/6/2006-5527/1 md.) Söz konusu fıkra hükümleri uyarınca tevkifata tâbi tutulsun tutulmasın dar mükellef gerçek kişi veya kurumlarca Hazine tarafından yurt dışında ihraç edilen menkul kıymetlerden sağlanan kazanç ve iratlar için münferit veya özel beyanname verilmez. Ticarî faaliyet kapsamında elde edilen gelirler ticarî kazanç hükümleri çerçevesinde kazancın tespitinde dikkate alınır ve tevkif suretiyle ödenmiş olan vergiler, 94 üncü madde kapsamında tevkif edilen vergilerin tâbi olduğu hükümler çerçevesinde tevkifata tâbi kazançların beyan edildiği beyannamelerde hesaplanan vergiden mahsup edilir. Şu kadar ki, (2) ve (3) numaralı fıkralar kapsamında tevkif suretiyle ödenen verginin, işlemde doğan kazancın tâbi olduğu tevkifat oranı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı aşan kısmı yıllık beyanname hesaplanan vergiden mahsup edilmez.

8) Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan menkul kıymetler yatırım fonları (borsa yatırım fonları ile konut finansman fonları ve varlık finansman fonları dahil) ile menkul kıymetler yatırım ortaklıklarının Kurumlar Vergisinden istisna edilmiş olan portföy kazançları, dağıtılsın veya dağıtılmasın %15 oranında vergi tevkifatına tâbi tutulur. Bu kazançlar üzerinden 94 üncü madde uyarınca ayrıca tevkifat yapılmaz. Bu fon veya

ortaklıklarının katılma belgelerinin ilgili fona iadesinden elde edilen gelirler ile hisse senetlerinin alım satımından elde edilen kazançlar için yıllık beyanname verilmez. Diğer gelirler nedeniyle beyanname verilmesi halinde de bu gelirler beyannameye dahil edilmez. Ticarî işletmeye dahil olan bu nitelikteki gelirler, bu fıkra kapsamı dışındadır.

9) Bu maddenin yürürlük tarihinden önce ihraç edilmiş olan her nevi tahvil ve Hazine bonoları ile Toplu Konut İdaresi ve Özelleştirme İdaresince çıkarılan menkul kıymetlerin elde tutulması veya elden çıkarılması suretiyle sağlanan gelirlerin vergilendirilmesinde bu madde hükümleri uygulanmaz. Bu gelirlerin vergilendirilmesinde, 31.12.2005 tarihi itibarıyla geçerli olan hükümler uygulanır.

10) Bu maddenin yürürlüğe girmesinden önce iktisap edilmiş olan menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası araçlarının elden çıkarılmasından veya elde tutulma sürecinde elde edilen gelirler için bu madde hükümleri uygulanmaz. Bu gelirlerin vergilendirilmesinde 31.12.2005 tarihi itibarıyla geçerli olan hükümler uygulanır.

11) (Ek: 22/12/2005-5436/14 md.) Dar mükellefler de dahil olmak üzere, bu madde kapsamında tevkifata tâbi tutulan ve yıllık veya münferit beyanname ile beyan edilmeyeceği belirtilen menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının elden çıkarılmasından doğan kazançları için takvim yılı itibarıyla yıllık beyanname verilebilir. Beyan edilen gelirden, aynı türden menkul kıymetler için yıl içinde oluşan zararların tamamı mahsup edilebilir. Beyan edilen gelir üzerinden %15 oranında vergi hesaplanır. Hesaplanan vergiden yıl içinde tevkif edilen vergiler mahsup edilir, mahsup edilemeyen tutar genel hükümler çerçevesinde red ve iade edilir. Şu kadar ki, mahsup edilemeyen zararlar izleyen takvim yıllarına devredilemez.

12) Bu maddede geçen, “banka” kavramı 18.6.1999 tarihli ve 4389 sayılı Bankalar Kanunu kapsamında Türkiye’de faaliyette bulunan bankalar ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasını “aracı kurum” kavramı ise 28.7.1981 tarihli ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında Türkiye’de faaliyette bulunan aracı kurumları ifade eder.

13) Bu maddede geçen menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası aracı ifadesi, özel bir belirleme yapılmadığı sürece Türkiye’de ihraç edilmiş ve Sermaye Piyasası Kurulunca kayda alınmış ve/veya Türkiye’de kurulu menkul kıymet ve vadeli işlem ve opsiyon borsalarında işlem gören menkul kıymetler veya diğer sermaye piyasası araçları ile kayda alınmamış olsa veya menkul kıymet ve vadeli işlem borsalarında işlem görmese dahi Hazinece veya diğer kamu tüzel kişilerin ihraç edilecek her türlü menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracını ifade eder.

Bankaların ve aracı kurumların taraf olduğu veya bunlar aracılığıyla yapılan; belirli bir vadede, önceden belirlenen fiyat, miktar ve nitelikte, ekonomik veya finansal göstergelere dayalı olarak düzenlenenler de dahil olmak üzere, para veya sermaye piyasası aracını, malı, kıymetli madeni ve dövizli alma, satma, değiştirme hak ve/veya yükümlülüğünü veren vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri bu madde uygulamasında diğer sermaye piyasası aracı addolunur.

14) (Değişik: 22/12/2005-5436/14 md.) Türkiye’de kurulu vadeli işlem ve opsiyon borsalarında 31/12/2008 tarihine kadar yapılan işlemlerden elde edilen kazançlar için (1) numaralı fıkrada belirtilen tevkifat oranı sıfır olarak uygulanır. Tam ve dar mükellef kurumların (Türkiye’de işyeri veya daimi temsilci aracılığıyla faaliyette bulunmayanlar hariç) (...) aralarında yaptıkları vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinden doğan kazançları bakımından bu madde hükümleri uygulanmaz. Şu kadar ki, banka ve benzeri finans kurumları için Türkiye’de işyeri veya daimi temsilci aracılığıyla faaliyette bulunma şartı aranmaz.

15) (Ek: 22/12/2005-5436/14 md.) Kurumlar Vergisi Kanununun 2 nci maddesinin 5281 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmadan önceki (2) numaralı fıkrasında, Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan yatırım fonu olarak addolunmuş dar mükellefiyete tâbi yatırım fonlarının vergilendirilmeye ilişkin 31.12.2005 tarihindeki bu statüleri;

a) 31.12.2005 tarihinden önce ihraç edilen menkul kıymetlerle (hisse senetleri hariç) sınırlı olmak üzere bu menkul kıymetlerin tamamı itfa edilinceye kadar,

b) 31.12.2005 tarihinde portföylerinde bulunan hisse senetleri için ise bu menkul kıymetlerin bu tarihten sonra portföyden ilk çıkış tarihine kadar,
Devam eder.

16) Bu madde kapsamına girmeyen ve 1.1 2006 tarihinden önce iktisap edilmiş olan menkul kıymetlerin elden çıkarılmasından sağlanan gelirlerin vergilendirilmesinde 31.12.2005 tarihi itibarıyla geçerli olan hükümler uygulanır.

17) (Ek: 27/6/2006-5527/1 md.) Bakanlar Kurulu bu maddede yer alan oranları her bir kazanç ve irat türü ile bunları elde edenler itibarıyla, yatırım fonlarının katılma belgelerinin fona iade edilmesinden elde edilen kazançlar için fonun portföy yapısına göre, ayrı ayrı sifıra kadar indirmeye veya % 15'e kadar artırmaya yetkilidir.

18) (Değişik: 22/12/2005 - 5436/14 md.) Bu madde hükümlerinin uygulanmasına ilişkin esas ve usûlleri belirlemeye, vergiye tâbi işlemlere taraf veya aracı olanları verginin ödenmesinden sorumlu tutmaya Maliye Bakanlığı yetkilidir.

19) Bu madde hükümleri 31.12.2015 tarihine kadar uygulanır.”

B- Dayanılan Anayasa Kuralları

Dava dilekçesinde ve başvuru kararında Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2., 10., 11. ve 73. maddelerine dayanılmıştır.

III- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince, E.2006/119 sayılı dosya 5.9.2006, E.2008/4 sayılı dosya 17.1.2008 gününde yapılan ilk inceleme toplantılarında başvurularda eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine, E.2006/119 sayılı dosyada yürürlüğü durdurma isteminin bu konudaki raporun hazırlanmasından sonra karara bağlanmasına oybirliğiyle karar verilmiştir.

IV- BİRLEŞTİRME KARARI

E.2008/4 sayılı itiraz başvurusuna ilişkin davanın, aralarındaki hukuki irtibat nedeniyle 2006/119 esas sayılı dava ile BİRLEŞTİRİLMESİNE, esasının kapatılmasına, esas incelemenin 2006/119 esas sayılı dosya üzerinden yürütülmesine, 17.1.2008 gününde oybirliğiyle karar verilmiştir.

V- ESASIN İNCELENMESİ

Dava dilekçesi, başvuru kararı ve ekleri, işin esasına ilişkin raporlar, dava konusu Yasa kuralı, dayanılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A- Kuralın Anlam ve Kapsamı

193 sayılı Yasa'da gerçek kişilerce elde edilen kazanç ve iradın “beyanname” ile beyan edilmesi esas olmakla birlikte, mahiyetine bağlı olarak tevkif (stopaj) suretiyle vergileme esası da geçerlidir.

Menkul kıymetler ve diğer sermaye piyasası araçlarının vergilendirilmesinde 2006-2015 yılları için uygulanmak üzere 193 sayılı Yasa'nın genel ilkelerinden ayrı yeni bir vergilendirme düzeni getirilmiştir. 193 sayılı Yasa'ya 5281 sayılı Yasa'yla eklenen geçici 67. maddede, madde kapsamındaki finansal araçların elden çıkarılması ve elde tutulması sürecinde elde edilen gelirler, tevkifat yoluyla vergilendirilmeye başlanmıştır. Böylece 193 sayılı Yasa'nın 94. maddesiyle sadece bir kısım menkul sermaye iratlarına uygulanan tevkifat sistemi genişletilerek, daha kapsamlı tevkifat esasına geçilmiştir.

Tevkifat, 193 sayılı Yasa'nın geçici 67. maddesinin çeşitli fıkralarında düzenlenmiş, tevkifata muhatap olacak kişiler ise tam mükellef gerçek kişi ve kurumlar, dar mükellef gerçek kişi ve kurumlar olarak belirtilmiştir.

Geçici 67. maddenin (1) numaralı fıkrası uyarınca, bankalar ve aracı kurumlar, alım satımına aracılık ettikleri menkul kıymetler veya diğer sermaye piyasası araçlarının alış ve satış bedelleri arasındaki fark, alımına aracılık ettikleri menkul kıymetler veya diğer sermaye piyasası araçlarının itfası halinde alış bedeli ile itfa bedeli arasındaki fark ile menkul

kıymetler veya diğer sermaye piyasası araçlarının tahsiline aracılık ettikleri dönemsel getirileri (herhangi bir menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracına bağlı olmayan) üzerinden bankalar ve aracı kurumlar vergi tevkifatı yapmakla sorumlu tutulmuştur. Aynı maddenin (7) numaralı fıkrasına göre, tevkifata tabi tutulan kazanç ve iratlar için gerçek kişilerce ayrıca yıllık veya münferit beyanname verilmediğinden ve diğer gelirler dolayısıyla verilecek yıllık beyannameye bu gelirler dâhil edilmediğinden, yapılan vergi kesintisi “nihai vergilendirme” özelliği taşımaktadır. Bu durum madde gerekçesi ve gelir vergisi genel tebliğlerinde de açık olarak belirtilmiştir.

Geçici 67. madde kapsamında kesintiye tabi tutulan gelirler, ayrıca 193 sayılı Yasa'nın 94. ya da 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 24. maddelerine göre kesintiye tabi tutulmamaktadır. Geçici 67. maddenin (5) numaralı fıkrasında, vergi kesintisi yapılmasında, gelir sahibinin gerçek veya tüzel kişi ya da dar veya tam mükellef olup olmaması ve elde edilen kazancın vergiden istisna olup olmamasının (1) numaralı fıkra göre yapılacak tevkifatı etkilemeyeceği öngörülmüştür.

(1) numaralı fıkra, dava konusu kuralla değişiklik yapıncaya kadar dar ve tam mükellef ayrımı yapılmaksızın tevkifat oranı %15 olarak belirlenmiştir. 1.1.2006 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere menkul kıymetler ve diğer sermaye piyasası araçlarından elde edilecek kazanç ve irat üzerinden elde edenin “mükellefiyet türü”ne bakılmaksızın %15'lik oran uygulanmış, gelir vergisinin artan oranlı tarife ve buna bağlı olarak getirilen tevkifat maddelerinin uygulanmadığı özel bir vergileme sistemi getirilmiştir.

Tevkifat uygulamasının kapsamına dahil bulunan “menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları”, geçici 67. maddenin (13) numaralı fıkrasında tanımlanmıştır. Buna göre, özel bir belirleme yapılmadığı sürece Türkiye’de ihraç edilmiş ve Sermaye Piyasası Kurulu’na kayda alınmış ve/veya Türkiye’de kurulu menkul kıymet ve vadeli işlem ve opsiyon borsalarında işlem gören menkul kıymetler veya diğer sermaye piyasası araçları ile kayda alınmamış olsa veya menkul kıymet ve vadeli işlem borsalarında işlem görmese dahi Hazinece veya diğer kamu tüzel kişilerin ihraç edilecek her türlü menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası araçlarını ifade etmektedir.

Geçici 67. maddede yer alan vergileme esasları, uygulamanın başlamasından altı ay sonra 5527 sayılı Yasa’yla değiştirilmiş, maddenin (1) numaralı fıkrası kapsamındaki menkul kıymet gelirlerinin vergilendirilmesinde tam ve dar mükellef ayrımı yapılmaksızın stopaj oranı %15 olarak belirlenmiş iken, 7.7.2006 tarihinden itibaren dar mükellef gerçek kişi ve kurumlar için bu oran %0’a indirilmiş, tam mükelleflerin % 15 olan tevkifat oranında bir değişiklik yapılmamıştır. Dava konusu kuralın yer aldığı geçici 67/1. madde kapsamında olmayan menkul kıymetler ve diğer sermaye piyasası araçlarının hangi oranda tevkifata tabi tutulacağı geçici 67. maddenin diğer fıkralarında ayrıca gösterilmiştir.

5527 sayılı Yasa’yla geçici 67. maddeye eklenen (17) numaralı fıkra ile stopaj oranını her bir kazanç ve irat türü ile bunları elde edenler itibarıyla ayrı ayrı sifra indirmeye veya %15’e kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır.

193 sayılı Yasa’da tam mükellefiyet için “ikamet” ve “uyruklu” ölçütü esas alınmış, Türkiye’de yerleşmiş olanlarla, resmi daire ve müesseselere veya merkezi Türkiye’de bulunan teşekkül ve teşebbüslere bağlı olup, adı geçen daire, müessese, teşekkül ve teşebbüslerin işleri dolayısıyla yabancı memleketlerde oturan Türk vatandaşları tam mükellef sayılmışlardır. Yasa’nın 6. maddesinde ise, Türkiye’de yerleşmiş olmayan gerçek kişiler dar mükellef olarak tanımlanmış ve bunlar tam mükelleflerin aksine sadece Türkiye’de elde ettikleri kazanç ve irat üzerinden vergi ödemekle yükümlü tutulmuştur. Dar mükellefiyette ikametgâh ve uyruklu esasından farklı olarak “mülkîlik” esasını benimsenmiş ve kaynağı Türkiye’de olan gelirler vergilendirmeye esas alınmıştır.

Öte yandan, kurumlar yönünden menkul sermaye iratlarının vergilendirilmesine ilişkin olarak 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 30. ve Gelir Vergisi Kanunu’nun geçici 67. maddelerinde iki ayrı düzenleme bulunmaktadır. Ancak 5520 sayılı Yasa’nın geçici 1. maddesine göre, 193 sayılı Yasa’nın geçici 67. maddesi uyarınca vergi kesintisine tabi

tutulmuş kazanç ve irat üzerinden 5520 sayılı Yasa'ya göre kesinti yapılmayacaktır. Buna göre dar mükellefiyete tabi kurumların 2006–2015 yılları arasında Türkiye'de elde edecekleri menkul kıymet gelirleri üzerinden 5520 sayılı Yasa'nın 30. maddesi yerine 193 sayılı Yasa'nın geçici 67. maddesinin dava konusu kuralın yer aldığı (1) numaralı fıkrası uyarınca tevkifat yapılacaktır.

Gelir Vergisi Kanunu'nda gelir türleri (ticari, zirai ve serbest meslek kazançlar, ücretler, menkul ve gayrimenkul sermaye iratları, diğer kazanç ve iratlar) itibarıyla tam ve dar mükelleflerin vergilendirilmesinde Yasa'da belirtilen kimi durumlarda beyanname verip vermeme ve kimi şekli konular dışında vergi tevkifatı yönünden bir ayırım bulunmamaktadır. Ancak dar mükellefler yönünden, çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmalarının bulunup bulunmamasına göre bu anlaşmalarda yer alan hükümlere bağlı olarak kimi farklılıklar ortaya çıkmaktadır.

B- Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

Dava dilekçesi ve başvuru kararında, menkul kıymetlerden kazanç ve irat elde edilmesi ve bunlara stopaj uygulaması yönünden tam ve dar mükelleflerin aynı hukuksal durumda oldukları, vergiyi doğuran olay aynı olduğu halde vergi yükünün dağılımında dar mükellefler lehine bir düzenleme yapıldığı, kanun önünde eşitlik ilkesinin zedelendiği, aynı finansal araçlardan aynı nitelikte elde edilen gelire stopaj uygulamasında ayrımcılığa yol açıldığı, vergilerin yasayla getirilmesinin tek başına yeterli olmadığı, aynı zamanda verginin, malî güce göre alınması, adaletli ve dengeli dağılımı, eşit ve genel olması, idare ve kişiler yönünden duraksamaya yol açmayacak belirlilik içermesi gerektiği, Anayasa'nın Başlangıç kısmının ikinci paragrafında yer alan "Dünya milletleri ailesinin eşit haklara sahip bir üyesi olarak..." ibaresinin uluslararası hukuk alanında karşılıklılık ilkesinin esas alınacağını gösterdiği, düzenlemenin karşılıklılık ilkesiyle de bağdaşmadığı, bu nedenlerle kuralın Anayasa'nın Başlangıç kısmının ikinci paragrafı ile 2., 10., 11. ve 73. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan sosyal hukuk devleti, temel hak ve özgürlükleri en geniş ölçüde sağlayan ve güvence altına alan, toplumsal gerekleri ve toplum yararını gözeten, kişi ve toplum yararı arasında denge kuran, toplumsal dayanışmayı üst düzeyde gerçekleştiren, güçsüzleri güçlüler karşısında koruyarak eşitliği, sosyal adaleti ve millî gelirin adil bir biçimde dağıtılmasını sağlayan devlettir. Hukuk devletinde, vergilendirmenin temel ilkelerinin gözetilmesi, vergilendirmeye ilişkin yasalarda bireylerin hak ve özgürlüklerinin korunması ve hukuk güvenliğinin sağlanması gerekir.

Anayasa'nın 73. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında, "Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, malî gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür. Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır" denilerek verginin malî güce göre alınması ve genelliği, vergi yükünün adaletli ve dengeli bir biçimde dağılımı öngörülmüştür.

Verginin malî güce göre alınması ve genelliği ilkeleriyle vergilendirmede eşitlik ve adaletin gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır. Ekonomi ve vergi hukuku alanında malî güce ilişkin göstergelerin gelir, sermaye ve harcamalar olduğu kabul edilmektedir. Bu üç unsurun vergilendirilmesinde vergi adaletinin gerçekleştirilebilmesi için yükümlülerin ödeme güçlerinin gözetilmesi zorunludur. Malî güç, ödeme gücünün kaynağı, dayanağı, nedeni ve varlık koşuludur. Yasa koyucunun vergilendirmede, kişilerin sahip olduğu ekonomik değer ile malî güçlerini göz önünde bulundurması gerekir.

Vergide genellik ilkesi, herhangi bir ayırım yapılmaksızın malî gücü olan herkesin vergi yüküne katılmasını ve vergi ödemesini ifade eder. Bu ilke, aynı zamanda vergide eşitlik ilkesinin uygulama aracı olup, malî gücü fazla olanın malî gücü az olana göre daha fazla vergi ödemesini gerektirir. Vergide eşitlik ilkesi ise ödeme gücü aynı olanların aynı vergiyi ödemeleridir. Herkes tarafından yerine getirilmesi gereken bir yükümlülük olarak kabul edilen ve Devletin kamusal gereksinimlerini karşılaması için egemenlik gücüne dayanarak tek taraflı iradesiyle kişilere yüklediği bir kamu alacağı şeklinde tanımlanan verginin, anayasal sınırlar

içinde salınıp toplanması zorunluluğu açıktır. Vergi hukukunda, vergi olgusunun niteliklerini oluşturan yasal düzenlemelerde Anayasa'nın bu konudaki ilkelerinin özenle göz önünde tutulması gerekir. Bu anlamda, Devletin vergilendirme yetkisi vergide yasallık, malî güç ve genellik gibi kimi anayasal ilkelerle sınırlandırılmıştır.

Anayasa'nın 10. maddesinde düzenlenen eşitlik de, vergide yasallık, malî güç ve genellik gibi kimi anayasal ilkelerle birlikte, Devletin vergilendirme yetkisinin sınırlandırıldığı ilkeler arasındadır.

193 sayılı Yasa'nın geçici 67. maddesiyle gelir vergisi uygulamasında genel ilkelerden ayrı, "özel nitelikte bir vergilendirme" rejimi getirilmiştir. Geçici 67. maddenin yürürlüğe girdiği tarihte mükellefiyet yönünden bir ayırım yapılmaz iken (1) numaralı fıkranın sonuna eklenen tümceyle, tam mükellefler için %15 olan tevkifat oranı dar mükellefler için %0 olarak belirlenmiş, aynı gelir unsurundan aynı nitelikte elde edilen gelirlere uygulanan vergi tevkifat oranında değişiklik yapılarak tam ve dar mükellefler arasında farklılık yaratılmıştır.

Anayasa'nın 73. maddesindeki temel ayırım ve karşılaştırma ölçütü mükellef türü değil "malî güç" ve "vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı" ilkeleridir. Vergi sistemimizde dar ve tam yükümlülük arasında elde edilen gelirin niteliği ve unsurları yönünden herhangi bir farklılık bulunmamaktadır. Vergi yükü farklılaştırması mükellefin tam ya da dar olmasına göre değil, ödeme güçlerinin durumuna göre yapılabilir. Vergilendirmede, verginin konusu, matrahı kadar oranı da vergi yükünü, vergilendirmenin adaletli, dengeli ve malî güce göre olması ilkesini doğrudan etkilemektedir.

Tam ve dar mükelleflerde vergi yükü dışında biçimsel ve usule ilişkin kimi farklılıklar olabilir. Ancak bu mükelleflerin, kendilerinden tahsil edilmesi gereken malî yükümlülüklerin kamu gücüne dayanılarak alınması ve mali güçlerine göre vergi ödemeleri bakımından aynı hukuksal durumda oldukları kuşkusuzdur. Aynı menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası araçlarından aynı miktarda gelir elde eden dar ve tam mükellef arasındaki yerleşmeye dayalı farklılık, bunlar arasında aynı gelir unsuru yönünden malî gücün farklı olduğunu göstermez. Ekonomik amaçlı değişikliklerin verginin temel yapısını bozmayacak şekilde yapılması, anayasal ilkelere de aykırı olmaması gerekir.

Anayasa'nın 73. maddesine göre herkes kamu giderlerini karşılamak üzere malî gücüne göre vergi ödemekle yükümlü tutulurken, gelir unsuru yönünden malî güçleri tam mükellefler ile aynı olan dar mükelleflerin vergi oranını sıfıra indirmek suretiyle bunlardan vergi alınmaması Anayasa'yla örtüşmemektedir. Vergide eşitlik ilkesinin uygulama aracı olan malî güç sadece vergi konularak değil, mükellefler arasında ayırım yapılarak aynı gelir unsurundan vergi alınmayarak da bozulur. Verginin konulmasında olduğu gibi kaldırılmasında ya da dava konusu kuralda olduğu gibi fiilen alınmamasına yol açan düzenlemelerde de Anayasa'nın vergilendirme ilkelerine uyulması gerekir.

Vergilemeyle ilgili anayasal denetimde, sınıflandırma ve karşılaştırma malî güce, diğer bir deyişle gelirdeki büyüklük ölçüsüne göre yapılmak zorundadır. Gelirin niteliğinde farklılık yoksa mükellefin mukimliği farklılığın nedeni olamaz. Aynı gelir unsuru yönünden eşit olan tam ve dar mükelleflerden birincisinin yasayla %15 oranında vergi tevkifatına tabi tutulup ikincisinin %0 oranında tevkifata tabi tutularak tersine ayrımcılık yapılması, makul ve adil olmayıp malî gücü aynı olanların aynı, malî gücü farklı olanların ise ayrı oranda vergilendirilmesini öngören "mali güç" ve "vergide eşitlik" ilkelerine aykırılık oluşturur.

Açıklanan nedenlerle 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun geçici 67. maddesinin (1) numaralı fıkrasının birinci paragrafının sonuna 5527 sayılı Yasa'yla eklenen "Dar mükellef gerçek kişi ve kurumlar için bu oran % 0 olarak uygulanır" şeklindeki dava konusu cümle, Anayasa'nın 2., 10., ve 73. maddelerine aykırıdır. İptali gerekir.

Haşim KILIÇ, Ahmet AKYALÇIN, Cafer ŞAT, Serdar ÖZGÜLDÜR ile Serruh KALELİ bu görüşe katılmamışlardır.

Kuralın Anayasa'nın Başlangıç'ı ve 11. maddesiyle ilgisi görülmemiştir.

VI- İPTAL KARARININ YÜRÜRLÜĞE GİRECEĞİ GÜN SORUNU

Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasında, "Kanun, kanun hükmünde kararname veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü ya da bunların hükümleri, iptal kararlarının Resmî Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkar. Gereken hallerde Anayasa Mahkemesi iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihi ayrıca kararlaştırabilir. Bu tarih, kararın Resmî Gazetede yayımlandığı günden başlayarak bir yılı geçemez" denilmekte, Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 53. maddesinin dördüncü fıkrasında da bu kural tekrarlanmaktadır. Maddenin beşinci fıkrasında ise, Anayasa Mahkemesi'nin, iptal halinde meydana gelecek hukuksal boşluğu kamu düzenini tehdit veya kamu yararını ihlâl edici mahiyette görmesi halinde yukarıdaki fıkra hükmünü uygulayacağı belirtilmiştir.

31.12.1960 günlü, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun geçici 67. maddesinin (1) numaralı fıkrasının birinci paragrafının sonuna 27.6.2006 günlü, 5527 sayılı Yasa'nın 1. maddesinin (a) bendi ile eklenen "Dar mükellef gerçek kişi ve kurumlar için bu oran % 0 olarak uygulanır" biçimindeki cümlenin iptaline karar verilmesinin doğuracağı hukuksal boşluk, kamu yararını ihlâl edici nitelikte olduğundan gerekli yasal düzenlemelerin yapılması amacıyla iptal kararının, Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesi uygun görülmüştür.

VII- YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİ

31.12.1960 günlü, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun geçici 67. maddesinin (1) numaralı fıkrasının birinci paragrafının sonuna 27.6.2006 günlü, 5527 sayılı Yasa'nın 1. maddesinin (a) bendi ile eklenen "Dar mükellef gerçek kişi ve kurumlar için bu oran % 0 olarak uygulanır." biçimindeki cümlenin iptaline ilişkin hükmün süre verilerek yürürlüğe girmesinin ertelenmesi nedeniyle bu cümlenin yürürlüğünün durdurulması isteminin REDDİNE, 15.10.2009 gününde oybirliğiyle karar verildi.

VIII- SONUÇ

A- 31.12.1960 günlü, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun geçici 67. maddesinin (1) numaralı fıkrasının birinci paragrafının sonuna 27.6.2006 günlü, 5527 sayılı Yasa'nın 1. maddesinin (a) bendi ile eklenen "Dar mükellef gerçek kişi ve kurumlar için bu oran % 0 olarak uygulanır." biçimindeki cümlenin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Haşim KILIÇ, Ahmet AKYALÇIN, Cafer ŞAT, Serdar ÖZGÜLDÜR ile Serruh KALELİ'nin karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

B- İptal edilen cümlenin doğuracağı hukuksal boşluk kamu yararını ihlâl edici nitelikte görüldüğünden, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasıyla 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 53. maddesinin dördüncü ve beşinci fıkraları gereğince İPTAL HÜKMÜNÜN, KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK DOKUZ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE, OYBİRLİĞİYLE,

15.10.2009 gününde karar verildi.

[R.G. 8 Ocak 2010 – 27456]

_____ • _____

 [İçindekilere dön](#)

Esas Sayısı : 2006/95

Karar Sayısı : 2009/144

Karar Günü : 15.10.2009

İPTAL DAVASINI AÇAN : Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeleri Ali TOPUZ, Haluk KOÇ ile birlikte 116 Milletvekili (Esas Sayısı: 2006/95)

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURANLAR :

1- Denizli Vergi Mahkemesi

(Esas Sayısı: 2007/70)

2- Konya Vergi Mahkemesi

(Esas Sayısı: 2007/101)

- 3- Danıştay Dördüncü Dairesi (Esas Sayısı: 2008/67)
 4- Ankara İkinci Vergi Mahkemesi (Esas Sayısı: 2008/69)
 5- Sakarya Vergi Mahkemesi (Esas Sayısı: 2009/14)
 6- İstanbul Onbirinci Vergi Mahkemesi (Esas Sayısı: 2009/60)

DAVA ve İTİRAZLARIN KONUSU :

30.3.2006 günlü, 5479 sayılı Gelir Vergisi Kanunu, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun, Özel Tüketim Vergisi Kanunu ve Vergi Usul Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un:

A- 1. maddesiyle değiştirilen 31.12.1960 günlü, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 103. maddesinde yer alan 40.000 YTL'den fazlasının 40.000 YTL'si için 9.190 YTL, ifadesinden sonra gelen "... fazlası %35 oranında ..." ibaresinin, "ücret gelirleri" yönünden,

B- 3. maddesiyle 193 sayılı Yasa'ya eklenen geçici 69. maddenin birinci fıkrasının sonunda yer alan;

1- "... (vergi oranına ilişkin hükümler dahil) ..." ibaresinin,

2- "... sadece 2006, 2007 ve 2008 yıllarına ait ..." ibaresinin,

C- 15. maddesinin;

1- (1) numaralı bendinin, "ücret gelirleri" yönünden,

2- (2) numaralı bendindeki "2" rakamının,

Anayasa'nın 2., 10., 11. ve 73. maddelerine aykırılığı savıyla iptallerine ve yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesi istemidir.

I- İPTAL DAVASI VE YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İLE İTİRAZ BAŞVURULARININ GEREKÇELERİ

A- İptal ve Yürürlüğün Durdurulması İstemlerini İçeren Dava Dilekçesinin Gerekçe Bölümü Şöyledir:

"III. GEREKÇE

1) 30.03.2006 Tarih ve 5479 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun, Özel Tüketim Vergisi Kanunu ve Vergi Usul Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 1 inci Maddesi ile Değiştirilen 31.12.1960 Tarihli ve 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun 103 üncü Maddesinde "40.000 YTL'den fazlasının 40.000 YTL'si için 9.190 YTL," İfadesinden Sonra Gelen "fazlası % 35 oranında" İbaresinin Anayasaya Aykırılığı

30.03.2006 tarih ve 5479 sayılı Kanunun 1 inci maddesi ile 31.12.1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 103 üncü maddesinde yapılan değişiklik ile gelir vergisinde iki ayrı tarife uygulaması sona erdirilmiştir. Yeni tarife, eskisi ile kıyaslamalı olarak aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

2005 VE 2006 YILI GELİR VERGİSİ TARİFESİ

2005 YILI TARİFESİ				2006 YILI TARİFESİ		
	ÜCRET G E L İ R L E R İ (YTL)	%	ÜCRET DIŞI GELİRLER (YTL)	%	ÜCRET GELİRLERİ DAHİL (YTL)	%
1	0 – 6600	15	0 – 6600	20	0 – 7000	15

2	6600 –15000	20	6600 – 15000	25	7000 – 18000	20
3	15000 – 30000	25	15000 – 30000	30	18000 – 40000	27
4	30000 – 78000	30	30000 – 78000	35	40000 - FAZLASI	35
5	78000 – FAZLASI	35	78000 – FAZLASI	40		

30.03.2006 tarih ve 5479 sayılı Kanunun 1 inci maddesi ile yapılan yeni düzenlemeye göre;

- Ücretlilerin dışındaki kesimin, başlangıç vergi oranı % 20'den % 15'e düşürülmüştür.

- Ücretlilerde, oran indirimi yapılmamıştır. Başlangıç yine % 15'dir.

- Değişiklikten önce ücretlilerin, yıllık 78000 YTL'yi aşan gelirleri % 35 oranında, bunun altındakiler daha düşük oranda vergilendiriyordu.

- Yeni tarifede 40000 YTL'yi aşan gelirlerin % 35 oranında vergilendirilmesi öngörülmüştür. Bu durumda, ücretlilerde orta ve yüksek gelir grubunun gelir vergisinin artırıldığı açıktır.

Öte yandan, Gelir Vergisi Yasası'nın 31 inci maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde yer alan gerçek ücretlerin vergilendirilmesinde gayrisafî ücret tutarından indirim konusu yapılan özel indirim uygulaması, anılan maddede 4842 sayılı yasa ile yapılan değişiklikle 01.01.2004 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlükten kaldırılmıştır. Yapılan bu son düzenleme ile de ücretlilerin gelir vergisi artırılarak vergi yükünün, adaletli ve dengeli dağıtılması ve vergide eşitlik ilkeleri zedelenmiştir.

Vergide eşitlik ilkesi, yükümlülerin vergi ödeme güçleri dikkate alınmak suretiyle vergilendirmenin yapılmasını; başka bir deyişle, kişilerin genel vergi yüküne kendi ödeme güçlerine göre katılmalarını öngörür. Bu durumda, Anayasada ifade edilen verginin "malî güce göre ödenmesi", ilkesi, "herkesin vergi ödemesi" ilkesiyle birlikte, vergilendirmede adalet ve eşitlik ilkesine uygunluğu gerekli kılar ve sosyal devletin en etkin uygulama aracını oluşturur. Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı bu ilkelere uyularak sağlanır. Vergide eşitlik ilkesi, malî gücü aynı olanların aynı, malî gücü farklı olanların ise ayrı oranda vergilendirilmesi ile gerçekleşebilir.

Anayasa Mahkemesinin 18.07.1995 gün ve E.1994/91, K.1995/34 sayılı kararında aynen şöyle denilmiştir:

"Anayasanın "Vergi ödevi" başlıklı 73 üncü maddesinin birinci fıkrasında, "Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere malî gücüne göre vergi ödemekle yükümlüdür" denilerek verginin "genel olması", "malî güce göre ve kamu giderlerini karşılamak üzere" alınması amaçlanmıştır.

Vergide genellik ilkesi, ayırım gözetilmeksizin herkesin elde ettiği gelir, servet ya da harcamalar üzerinden vergi ödemesini amaçlar. Malî güce göre vergilendirme ise, verginin, yükümlülerin ekonomik ve kişisel durumlarına göre alınmasıdır. Bu ilke, malî gücü fazla olanın, az olana oranla daha fazla vergi ödemesi gereğini belirler. "Malî güç", Anayasada tanımlanmamakla birlikte, genellikle ödeme gücü anlamında kullanılmaktadır. Kamu maliyesi yönünden gelir, servet ve harcamalar malî gücün göstergesidir. Verginin malî güce göre alınması, aynı zamanda eşitlik ilkesinin vergilendirmede uygulama aracıdır.

73 üncü maddenin ikinci fıkrasında ise vergi yükünün adaletli ve dengeli bir biçimde dağılımı öngörülmüştür. Vergilendirilecek alanların seçimi ve vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı için yükümlülerin kişisel durumlarının yasalarda gözetilmesi gerekir. Sermaye iratlarının ücretlere göre farklı vergilendirilmesi, en az geçim indirimi, artan oranlı (müterakki) vergilendirme, çeşitli ayrıklık (istisna) ve bağışıklık (muafiyet) uygulamaları, vergi yükünün adaletle uygun dağılımı ile malî güce göre vergilendirmenin araçlarıdır."

İptali istenen ibare ile ücretlilerin vergi yükü, vergi yükünün adaletli ve dengeli bir biçimde dağılımı ilkesine aykırı olarak artırıldığından Anayasanın 73 üncü maddesine aykırı düşmektedir.

Öte yandan, 30.03.2006 tarih ve 5479 sayılı Kanunun yürürlük maddesi olan 15 inci maddesinin (1) numaralı bendinde, bu Kanunun 1 inci maddesinin 01.01.2006 tarihinden itibaren elde edilen gelirlere uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe gireceği hükme bağlanmıştır. Diğer bir anlatımla, ücretlilerin vergi yükü geriye dönük arttırılmakta, kazanılmış hakları ortadan kaldırılmaktadır. Böyle bir düzenleme, bir hukuk devletinin yaşama geçirilmesinde olmazsa olmaz iki temel ilkeye, “hukuki güvenlik” ve “hukuki istikrar” ilkelerine de aykırıdır.

Hukuki güvenlik ilkesi, kişilerin hukuksal ilişkiler kurarken tabi olacakları hukuk kurallarını önceden bilmeleri, hukuki istikrar ilkesi ise bu kurallara dayanılarak kazanılan hakların korunacağı güvencesinin kişilere verilmesi şeklinde tanımlanabilir.

Bu bakımdan, iptali istenen düzenlemenin, dilekçemizde “Gerekçe” bölümünde aşağıda (2) numaralı başlık altında etraflıca belirtilen nedenlerle Anayasanın 2 nci maddesinde ifade edilen hukuk devleti ilkesine aykırı düşeceği açıktır.

Diğer taraftan, bir yasa kuralının Anayasanın herhangi bir kuralına aykırılığının tespiti onun kendiliğinden Anayasanın 11 inci maddesine de aykırılığı sonucunu doğuracaktır (Anayasa Mahkemesinin 03.06.1988 tarih ve E.1987/28, K.1988/16 sayılı kararı, AMKD., sa. 24, shf. 225).

Açıklanan nedenlerle 30.03.2006 tarih ve 5479 sayılı Gelir Vergisi Kanunu, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun, Özel Tüketim Vergisi Kanunu ve Vergi Usul Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 1 inci maddesi ile değiştirilen 31.12.1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 103 üncü maddesinde “40.000 YTL’den fazlasının 40.000 YTL’si için 9.190 YTL,” ifadesinden sonra gelen “fazlası % 35 oranında” ibaresi, Anayasanın 2 nci, 11 inci ve 73 üncü maddelerine aykırı olup, iptali gerekmektedir.

2) 30.03.2006 Tarih ve 5479 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun, Özel Tüketim Vergisi Kanunu ve Vergi Usul Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 3 üncü Maddesi ile 193 Sayılı Kanuna Eklenen, Geçici Madde 69’un Birinci Fıkrasının Son Cümlesindeki “sadece 2006, 2007 ve 2008 yıllarına ait” İbaresinin Anayasaya Aykırılığı

30.03.2006 tarih ve 5479 sayılı Kanununun 2 nci maddesi ile, ticari ve zirai kazançlarda yatırım indirimi istisnasını öngören 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 19 uncu maddesi 01.01.2006 tarihinden geçerli olmak üzere kaldırılmıştır.

İptali istenen düzenleme ile, kazanılmış yatırım indirimi hakkı olanlara üç yıl süre tanınmış, diğer bir anlatımla indirilemeyen yatırım indiriminin 2006, 2007 ve 2008 yıllarına ait kazançlardan indirilmesi mümkün kılınmış, sonraki yıllarda indirim imkanı ortadan kaldırılmıştır.

Ancak, yatırım indirimi istisnasının uygulanmasına ilişkin 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 19 uncu maddesinin 1 numaralı fıkrasında,

“1. Dar mükellefiyete tabi olanlar dahil, ticari veya zirai kazançları bilanço esasına göre tespit edilen vergiye tabi mükellefler (adi ortaklıklar, kolektif ve adi komandit şirketler ile kurumlar vergisi mükellefleri dahil) faaliyetlerinde kullanmak üzere satın aldıkları veya imal ettikleri amortisman tabi iktisadi kıymetlerin maliyet bedellerinin % 40’ını vergi matrahlarının tespitinde ilgili kazançlarından <<yatırım indirimi>> istisnası olarak indirim konusu yaparlar.

Petrol Kanunu ve Maden Kanununa göre yürütülen arama ve sondaj faaliyetleri için yapılan ve aktifleştirilen harcamalar yatırım indirimi istisnası uygulamasından yararlanır.”

hükmüne yer verildikten sonra 2 numaralı fıkrasının birinci bendinde de aynen şöyle denilmiştir:

“2. Yatırım indirimi istisnası uygulamasına, istisnaya konu iktisadi kıymete ilişkin harcamaların yapıldığı yılda başlanır ve indirilecek tutara ulaşıncaya kadar devam olunur.”

Görüldüğü üzere indirilecek tutara ulaşıncaya kadar yatırım indirimi istisnasının uygulanması, yatırımcı için kazanılmış bir haktır. İptali istenen söz konusu düzenleme ile kazanılmış haklar ortadan kaldırılmaktadır.

Anayasa Mahkemesinin pek çok kararında belirtildiği gibi, hukuk devletinin temel unsurları arasında “kazanılmış haklara saygı” yer almaktadır. Sosyal hukuk devleti, toplum ve çalışma yaşamında adalete ve eşitliğe dayalı bir hukuk düzeni kurmak durumundadır. Böyle bir hukuk düzeni ise, her alanda olduğu gibi, sosyal güvenliğe ilişkin düzenlemelerde de, eşitlik, hukuk istikrarı, hukuk güvenliği ve kazanılmış hakların korunması ilkelerinin gözetilmesini zorunlu kılmaktadır.

Hukuk devleti, kazanılmış hakları korumakta duyarlı davranarak hukukun temel ilkelerine bağlılığını kanıtlar. Hukuk devleti, aynı zamanda bireylerin haksızlıktan korunmasını ve mutluluğunu amaç edinir. Hukuk devletinin temel öğelerinden biri de güvenilirliktir. Hukuk devleti, tüm eylem ve işlemlerinde yönetilenlere en güçlü en kapsamlı şekilde hukuksal güvence sağlayan devlettir. Hukukun üstünlüğünün egemen olduğu bir devlette hukuk güvenliğinin sağlanması, hukuk devleti ilkesinin olmazsa olmaz koşuludur.

Kazanılmış hakları ortadan kaldıracı nitelikte sonuçlara yol açan yorumlar Anayasanın 2 nci maddesinde açıklanan “Türkiye Cumhuriyeti sosyal bir hukuk devletidir” hükmüne aykırılık oluşturacağı gibi, toplumsal kararlılığı ve hukuk güvenliğini ortadan kaldırır; belirsizlik ortamına neden olur ve kabul edilemez.

Yalnız iç hukukta değil, uluslararası hukukta da benimsenen “kazanılmış hakların korunması” önceki hukuksal durumun, belirlenmiş yapının, kurumun geçerliğini sürdürmesidir. Yukarıda açıklandığı üzere, yatırım indirimi istisnası uygulanmasındaki 5479 sayılı Kanundan önceki yapı; istisnaya konu iktisadi kıymete ilişkin harcamaların yapıldığı yılda başlanması ve indirilecek tutara ulaşıncaya kadar devam olunmasıdır. İptali istenen düzenlemeye göre ise, üç yılda indirilemeyen yatırım indirimi ortadan kalkacak, daha net bir ifade ile bu konudaki kazanılmış hak gasp edilecektir. Bu nedenle, söz konusu düzenleme hukuk devleti ilkesine ve dolayısıyla Anayasanın 2 nci maddesine açıkça aykırıdır.

Gelir Vergisi Kanununun anılan maddelerine göre geçmişte yatırım harcaması yapan ve hatta bu maksatla yatırım teşvik belgesi alarak yatırım indiriminden yararlanmaya hak kazananlar, bu müessesenin öngördüğü bir statü içerisine girerler ve yatırım indirim müessesesinden yatırım harcamalarından doğan indirim hakkını tamamen kullanmaya hak kazanırlar. Yatırım bazen çok küçük tutarlı ve hemen indirimden yararlanabilecek nitelikte olabildiği gibi, bazen baraj yatırımı gibi yıllar süren veya gemi yatırımı gibi birkaç yılda indirimi mümkün olmayan bir yatırım da olabilir.

Birçok mükellef 31.12.2005 tarihi itibarıyla bu müesseseye inanarak ve güvenerek yatırım yapmış, akreditife konu yatırım mallarını gümrükten çekmiş, yatırımını realize etmiştir.

Bu müessese, potansiyel yatırımcıları yatırıma yönlendirmeyi amaçlayan bir teşvik müessesesidir. Hükümet, bu teşviki uygulamayı öngörmeyebilir. Bu hükümetlerin izlediği maliye politikaları ile ilgilidir. Ancak bu, hükümetlere ilerisi için kaldırma sebebi olabilir. Yoksa izlenen maliye veya vergi politikası, geçmişte bu statüye giren, söz konusu indirim hakkından yararlanmaya hak kazananların, bu haklarının süre ile kısıtlanarak ellerinden alınmasına sebep ve gerekçe olamaz.

Yatırım harcamalarının indiriminin süre ile kısıtlanması ve bu süre içerisinde indirim haklarını kullanamayanların bu haklarının kaldırılması, geçmişte etkili bir uygulama ihdas ettiği gibi, bir hukuk devletinin yaşama geçirilmesinde olmazsa olmaz iki temel ilkeye, “hukuki güvenlik” ve “hukuki istikrar” ilkelerine de aykırıdır.

Hukuki güvenlik ilkesi, kişilerin hukuksal ilişkiler kurarken tabi olacakları hukuk kurallarını önceden bilmeleri, hukuki istikrar ilkesi ise bu kurallara dayanılarak kazanılan hakların korunacağı güvencesinin kişilere verilmesi şeklinde tanımlanabilir. Yatırımcılar, bu

müesseseyi de dikkate alarak hazırladıkları fizibilite etüdüleri ve zamanın yürürlükteki mevzuat hükümlerine dayanarak yatırım kararlarını almışlar ve yaşama geçirmişlerdir. Şimdi onların yatırım zamanında tabi oldukları hukuk kuralları ile kazanılmış indirim hakları, sonradan ve önceden bilinebilmesi olanaksız bir hükümle sınırlandırılmaktadır. Bu sınırlandırmanın, 2005 ve önceki yıllarda yatırım yapanlar için bir sürpriz niteliği taşıdığı ise açıktır. Oysa hukuk devletleri, vatandaşlarına sürpriz yapmayan devletlerdir.

Nitekim Maliye Bakanlığının yasal danışma organı olan Vergi Konseyi dahi, maddeyi Anayasaya aykırı bulmuş ve durumu bir yazı ile Bakanlığa iletmıştır. (Bu yazının tam metni için bkz. Şükrü KIZILOĞLU, “Zirvede yatırım İndirimi Çatlağı”, Hürriyet, 22.03.2006)

Bu bakımdan, iptali istenen düzenlemenin Anayasanın 2 nci maddesinde ifade edilen hukuk devleti ilkesine aykırı düşeceği açıktır.

Diğer taraftan, bir yasa kuralının Anayasanın herhangi bir kuralına aykırılığının tespiti onun kendiliğinden Anayasanın 11 inci maddesine de aykırılığı sonucunu doğuracaktır (Anayasa Mahkemesinin 03.06.1988 tarih ve E.1987/28, K.1988/16 sayılı kararı, AMKD., sa. 24, shf. 225).

Açıklanan nedenlerle, 30.03.2006 tarih ve 5479 sayılı Gelir Vergisi Kanunu, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun, Özel Tüketim Vergisi Kanunu ve Vergi Usul Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 3 üncü maddesi ile 193 sayılı Kanuna eklenen, Geçici Madde 69’un birinci fıkrasının son cümlesindeki “sadece 2006, 2007 ve 2008 yıllarına ait” ibaresi Anayasanın 2 nci ve 11 inci maddelerine aykırı olup, iptali gerekmektedir.

3) 30.03.2006 Tarih ve 5479 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun, Özel Tüketim Vergisi Kanunu ve Vergi Usul Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 15 inci Maddesinin (2) Numaralı Bendindeki (2) Rakamının Anayasaya Aykırılığı

30.03.2006 tarih ve 5479 sayılı Kanunun yürürlük maddesi olan 15 inci maddesinin iptali istenen düzenlemesi ile ticari ve zirai kazançlarda yatırım indirimi istisnasını öngören 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 19 uncu maddesi 01.01.2006 tarihinden geçerli olmak üzere kaldırılmıştır.

01.01.2006 tarihinde yatırım yapmakta olanlar ve 1 Ocak 2006’dan itibaren 30.03.2006 tarih ve 5479 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar da yatırım harcaması yapacak olanların hukuk güvenliği ilkesi gereği yatırım indiriminden yararlanması gerekirken iptali istenen düzenleme ile, geriye dönük olarak yatırım indiriminden yararlanamayacaklardır.

Yapılan söz konusu düzenleme ile 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 19 uncu maddesi 01.01.2006 tarihinden geçerli olmak üzere kaldırılmakta, yani 30.03.2006 tarih ve 5479 sayılı Kanunun 2 nci maddesi hükmü geriye dönük uygulanmaktadır.

Hukuk Devleti’nin temel özelliği, ülkesindeki tüm insanlara hukuki güvence sağlamasıdır. Bunun koşulu ise kanunların geriye yürümemesidir.

Hukuk devletinin bir gereği olan aleyhteki <<kanunların geriye>> yürümezliği ilkesi, vergi hukukunda Türk doktrininin hiç duraksamadan, ittifakla kabul ettiği bir ilkedir.

Nitekim Prof. Dr. Özhan Uluatam’a göre; “Hukukun temel ilkelerinden olan kanunların ancak yürürlüğe girdikten sonraki olaylara uygulanması, Anayasamızda yalnızca ceza hukukuna ilişkin olarak ifade edilmekle beraber, vergi hukukunda da esas olarak geçerliliğini korur.” Prof. Dr. Mualla Öncel, Prof. Dr. Ahmet Kumrulu ve Prof. Dr. Nami Çağan ise Vergi Hukuku isimli ortak eserlerinde aynen şöyle demektedirler:

“Hukuki güvenlik ilkesi, vergi yasalarının geçmişte meydana gelen olaylara uygulanmamasını gerektirir. Kişiler gelecek dönemlere ilişkin planlarını yürürlükteki vergi yasalarına göre yaparlar. Sonradan çıkartılan yasalarla geçmiş dönemler için vergi yükünün artırılması, yükümlülerin devlete ve hukuk düzenine olan güvenlerini sarsar, ekonomik ve ticari hayatta bulunması gereken belirlilik ve istikrar bozulur.”

Hukuk devletinden yana olan tüm hukukçuların savunduğu geriye yürümezlik ilkesi, Danıştay tarafından da hiçbir duraksamaya meydan vermeyecek şekilde benimsenmiştir. Nitekim Danıştay, bir içtihadı birleştirme kararında geriye yürümeye müsaade etmemiştir: Kanunların geriye yürümezliği ilkesi, bir hukuki eylem ya da davranışın, bir hukuki ilişkinin vuku bulduğu ya da meydana geldiği dönemdeki kanun hükümlerine tabi kalmakta devam edeceğini ifade eder. Sonradan çıkan kanun, kural olarak yürürlüğünden önceki olaylara ve ilişkilere uygulanmaz. Vergi kanunları, kamu hukukuna ilişki yükümlülükler getirdiğinden, bu kanunların özellikle mali yükümü artırıcı nitelikteki hükümlerinin, geçmişe yürütülmemesi hukuki güvenlik ilkesi yönünden önem taşır. Anayasanın 73 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında ifadesini bulan vergilerin kanuniliği ilkesi de, hukuki güvenliği sağlama amacına matuftur ve vergiyi doğuran olayın vukuu döneminde yürürlükte olmayan bir kanuna dayanılarak vergi yükünün artırılmasına imkân vermez. (Danıştay İçtihadı Birleştirme Kurulu kararı, E.1988/5, K.1989/3, T.03.07.1989)

Danıştay Vergi Dava Daireleri Genel Kurulu'nun 09.04.1993 tarihli (E.1992/299, K.1993/63) kararı da aynı yöndedir. Danıştay Vergi Dava Daireleri Genel Kurulu Kararında da açıkça ve haklı olarak belirtildiği gibi cari yılın ikinci yarısında yapılan bir düzenleme, mükellefin aleyhine olarak yılın ilk yarısını da etkiliyorsa artık hukuki güvenlikten bahsedilemez.

Anayasa Mahkemesinin 23.02.2001 gün ve E.1999/42, K.2001/41 sayılı kararında,

“Anayasanın 2 nci maddesinde, Cumhuriyetin nitelikleri arasında sayılan hukuk devleti, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasaya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık, yasaların üstünde yasakoyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri ve Anayasanın bulunduğu bilincinde olan devlettir. Bu bağlamda, hukuk devletinde yasakoyucu, yasaların yalnız Anayasaya değil, evrensel hukuk ilkelerine de uygun olmasını sağlamakla yükümlüdür.” denilmiştir.

“Kanunların geriye yürümezliği ilkesi” uyarınca yasalar yürürlüğe girdikleri tarihten sonraki hukuki durumlara uygulanabileceklerinden, Geçici Madde 27, yürürlüğe girdiği tarihten önceki (1 Ocak 2006 tarihinden önceki) dönemlere ilişkin olarak düzenleme getirmiş olduğundan anılan ilkeye ve dolayısıyla Anayasanın 2 nci maddesine açıkça aykırı düşmektedir.

Öte yandan, 01.01.2006 tarihinde yatırım yapmakta olanların ve 1 Ocak 2006'dan itibaren 30.03.2006 tarih ve 5479 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar da yatırım harcaması yapacak olanların, yatırım indirimi istinasından yararlanmaları bunların kazanılmış haklarıdır. Bu nedenle de iptali istenen düzenleme, yukarıda “Gerekçe” bölümünde (2) numaralı başlık altında etraflıca açıklanan nedenlerle de Anayasanın 2 nci maddesine aykırı düşmektedir.

Diğer taraftan, bir yasa kuralının Anayasanın herhangi bir kuralına aykırılığının tespiti onun kendiliğinden Anayasanın 11 inci maddesine de aykırılığı sonucunu doğuracaktır (Anayasa Mahkemesinin 03.06.1988 tarih ve E.1987/28, K.1988/16 sayılı kararı, AMKD., sa. 24, shf. 225).

Açıklanan nedenlerle, 30.03.2006 tarih ve 5479 sayılı Gelir Vergisi Kanunu, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun, Özel Tüketim Vergisi Kanunu ve Vergi Usul Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 15 inci maddesinin (2) numaralı Bendindeki (2) rakamı kanunların geriye yürümezliği ilkesi ile bağdaşmayan geriye dönük düzenleme getirdiğinden Anayasanın 2 nci ve 11 inci maddelerine aykırı olup, iptali gerekmektedir.

IV. YÜRÜRLÜĞÜ DURDURMA İSTEMİNİN GEREKÇESİ

İptali istenen kurallar Anayasa hükümlerine açıkça aykırı olduğu gibi bu kurallar; mali güce göre vergilendirme, kanun önünde eşitlik, hukuk güvenliği ilkelerini zedeleyen, kazanılmış hakları ortadan kaldırmaya nitelikte sonuçlara yol açarak toplumsal kararlılığı ve hukuksal güvenceyi ortadan kaldırdığı için uygulanmaları halinde sonradan giderilmesi güç ya da olanaksız durum ve zararların doğabileceği açıktır.

Öte yandan, Anayasal düzenin en kısa sürede hukuka aykırı kurallardan arındırılması, hukuk devleti sayılmanın gereğidir. Anayasaya aykırılığın sürdürülmesinin, bir hukuk devletinde subjektif yararların üstünde, özenle korunması gereken hukukun üstünlüğü ilkesini de zedeleyeceği kuşkusuzdur. Hukukun üstünlüğü ilkesinin sağlanamadığı bir düzende, kişi hak ve özgürlükleri güvence altında sayılamayacağından, bu ilkenin zedelenmesinin hukuk devleti yönünden giderilmesi olanaksız durum ve zararlara yol açacağına duraksama bulunmamaktadır.

Arz ve izah olunan nedenlerle, söz konusu hükümler hakkında yürürlüklerinin durdurulması da istenerek iptal davası açılmıştır.

V. SONUÇ VE İSTEM

Yukarıda açıklanan gerekçelerle, 30.03.2006 tarih ve 5479 sayılı Gelir Vergisi Kanunu, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun, Özel Tüketim Vergisi Kanunu ve Vergi Usul Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun;

1) 1 inci maddesi ile değiştirilen 31.12.1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 103 üncü maddesinde “40.000 YTL’den fazlasının 40.000 YTL’si için 9.190 YTL,” ifadesinden sonra gelen “fazlası % 35 oranında” ibaresinin, Anayasanın 2 nci, 11 inci ve 73 üncü maddelerine aykırı olduğundan,

2) 3 üncü maddesi ile 193 sayılı Kanuna eklenen, Geçici Madde 69’un birinci fıkrasının son cümlesindeki “sadece 2006, 2007 ve 2008 yıllarına ait” ibaresinin, Anayasanın 2 nci ve 11 inci maddelerine aykırı olduğundan,

3) 15 inci maddesinin (2) numaralı Bendindeki (2) rakamının, Anayasanın 2 nci ve 11 inci maddelerine aykırı olduğundan,

iptallerine ve uygulanmaları halinde sonradan giderilmesi güç yada olanaksız zarar ve durumlar doğacağı için, iptal davası sonuçlanıncaya kadar yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesine ilişkin istemimizi saygı ile arz ederiz.”

B- İtiraz Başvurularının Gerekçeleri Şöyledir:

1- E.2007/70 ve E.2008/69 Sayılı İtiraz Başvurularının Gerekçeleri Özetle Şöyledir:

Anayasa’nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, hukukun egemen olduğu ve vatandaşların hukuki güvenliğe sahip olduğu devlettir. Hukuk güvenliği ilkesi, herkesin bağlı olacağı hukuk kurallarını önceden bilmesi, tutumunu ve davranışlarını, buna göre güvenle düzene sokabilmesi anlamına gelir. Hukuk güvenliği ilkesinin en önemli koşullarından biri kanunların geriye yürümezliğidir. Bu ilke, vergi yasalarının geçmişteki olaylara uygulanmamasını gerektirir. Mükellefler, yürürlükteki yasalara göre faaliyetlerini planladıktan sonra çıkan yasalarla geçmiş dönemler için vergi yükünün artırılması devlete ve hukuk düzenine olan güveni sarsar, ekonomik ve ticari hayatta bulunması gereken belirlilik ve istikrarı zedeler. Mükelleflerin geriye dönük olarak yatırım indirimi istisnasının kaldırılacağını bilememesi nedeniyle istisnanın gereklerini yerine getirerek yatırım yapan mükellefler açısından hak kaybı ortaya çıkar. Yatırım indiriminin kaldırılmasına ilişkin düzenlemenin yürürlüğünün geriye yürütülmesi suretiyle hukuki güvenlik ve ekonomik istikrar açısından tehlike arz eden bu durum Anayasa’nın 2. maddesine aykırılık oluşturur.

2- E.2007/101 ve E.2009/60 Sayılı İtiraz Başvurularının Gerekçeleri Özetle Şöyledir:

1.1.2006 tarihinden itibaren vergi oranı indirildiği halde 2006, 2007 ve 2008 yıllarında yatırım indirimi istisnası hakkından yararlanmayı tercih eden yükümlülere

31.12.2005 tarihinde yürürlükte olan yüksek vergi oranlarının uygulanması öngörülerek, yükümlülerin kazanılmış hak niteliğindeki yatırım indirimi istisnası hakları ortadan kaldırılmıştır. Böylece, daha önce yatırım indirimi istisnasından yararlanma hakkını elde eden yükümlüler gerçekte cezalandırılmış olmaktadır. Farklı vergi oranlarının uygulanmasının hukuken kabul edilebilir haklı bir nedeni bulunmamaktadır. Yatırım indirimi istisnası yatırımları teşvik ederek ve yeni istihdam alanları yaratarak ülke ekonomisine katkıda bulunmak amacıyla getirilmiştir. Yatırım indirimi müessesesinde, indirim hakkını kullanacaklara diğer mükelleflere uygulanan vergi oranından daha yüksek vergi oranının uygulanacağına ilişkin bir hüküm bulunmamaktadır. Yatırım indirimi hakkından yararlanacak olan mükelleflere yüksek vergi oranının diğer mükelleflere ise indirimli vergi oranının uygulanması verginin genelliği ve eşitliği ilkesine aykırıdır. Böyle bir düzenleme, vergi oranının indirilmesiyle yatırımların artırılarak kamu yararının gerçekleştirilmesi amacına da uygun düşmez. Yatırım yapan yükümlülere belli vergi avantajı sağlanarak, yatırım yapan lehine olan uygulamanın vergi oranlarında farklılığa gidilmesi suretiyle ortadan kaldırılması düşünülemez. Bu nedenlerle kural Anayasa'nın 2., 10. ve 73. maddelerine aykırıdır.

3- E.2008/67 ve 2009/14 Sayılı İtiraz Başvurularının Gerekçeleri Özette Şöyledir:

5479 sayılı Yasa'yla yapılan düzenlemeden önce elde edilen yatırım indiriminin yılla sınırlandırılması kazanılmış hakkın ihlaline yol açar. Vergilendirmede keyfi uygulamaların engellenmesi için verginin yasallığı ilkesiyle birlikte verginin genel, eşit, belirli ve öngörülebilir olması, geçmişe yürümemesi ve hukuk güvenliği ilkesine de uygunluğunun sağlanması gerekir. Yürürlükteki kurallara uygun olarak yatırım indirimi hakkı kazanan ve yatırım indirimi istisnasından indirim tutarına ulaşıncaya kadar yararlanacağını bilen yükümlülerin edindiği bu hakların yılla sınırlandırılması hukuk güvenliği ilkesiyle bağdaşmaz. Bu nedenle "... sadece 2006, 2007 ve 2008 yıllarına ait ..." ibaresi Anayasa'nın 2. ve 73. maddelerine aykırıdır.

II- YASA METİNLERİ

A- Dava ve İtiraz Konusu Yasa Kuralları

1- 31.12.1960 günlü, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 30.3.2006 günlü, 5479 sayılı Yasa'nın 1. maddesiyle değiştirilen ve dava konusu kuralın da yer aldığı 103. maddesi şöyledir;

“ Gelir vergisine tabi gelirler;

7.000 YTL'ye kadar % 15

18.000 YTL'nin 7.000 YTL'si için 1.050 YTL, fazlası % 20

40.000 YTL'nin 18.000 YTL'si için 3.250 YTL, fazlası % 27

40.000 YTL'den fazlasının 40.000 YTL'si için 9.190 YTL, **fazlası % 35**

oranında vergilendirilir.”

2- 31.12.1960 günlü, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 30.3.2006 günlü, 5479 sayılı Yasa'nın 3. maddesiyle eklenen ve dava/itiraz konusu kuralların da yer aldığı geçici 69. maddesi şöyledir;

“ Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri; 31/12/2005 tarihi itibarıyla mevcut olup, 2005 yılı kazançlarından indiremedikleri yatırım indirimi istisnası tutarları ile;

a) 24/4/2003 tarihinden önce yapılan müracaatlara istinaden düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 9/4/2003 tarihli ve 4842 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmadan önceki ek 1, 2, 3, 4, 5 ve 6 ncı maddeleri çerçevesinde başlanılmış yatırımları için belge kapsamında 1/1/2006 tarihinden sonra yapacakları yatırımları,

b) 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun mülga 19 uncu maddesi kapsamında 1/1/2006 tarihinden önce başlanan yatırımlarla ilgili olarak, yatırımla iktisadi ve teknik bakımdan bütünlük arz edip bu tarihten sonra yapılan yatırımları,

nedeniyle, 31/12/2005 tarihinde yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerine göre hesaplayacakları yatırım indirimi istisnası tutarlarını, yine bu tarihteki mevzuat hükümleri

(vergi oranına ilişkin hükümler dahil) çerçevesinde **sadece 2006, 2007 ve 2008 yıllarına ait** kazançlarından indirebilirler.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

3- 30.3.2006 günlü, 5479 sayılı Gelir Vergisi Kanunu, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun, Özel Tüketim Vergisi Kanunu ve Vergi Usul Kanunu’nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun’un dava/itiraz konusu kuralların da yer aldığı 15. maddesi şöyledir;

“ Bu Kanunun;

1) **1 inci maddesi 1/1/2006 tarihinden itibaren elde edilen gelirlere uygulanmak üzere yayımı tarihinde,**

2) **2, 3, 11, 12, 13 ve 14 üncü maddeleri 1/1/2006 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,**

3) Diğer hükümleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.”

B- Dayanılan Anayasa Kuralları

Dava dilekçesinde ve başvuru kararlarında Anayasa’nın 2., 10., 11. ve 73. maddelerine dayanılmıştır.

III- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi içtüzüğü’nün 8. maddesi gereğince 17.7.2006, 7.5.2007, 22.11.2007, 22.7.2008, 5.8.2008, 26.2.2009 ve 9.9.2009 günlerinde yapılan ilk inceleme toplantılarında dosyalarda bir eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

IV- YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMLERİ

A- 2006/95 esas sayılı davanın ilk inceleme toplantısında, 30.03.2006 günlü, 5479 sayılı Gelir Vergisi Kanunu, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun, Özel Tüketim Vergisi Kanunu ve Vergi Usul Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun’un;

1- 1. maddesiyle değiştirilen 31.12.1960 günlü, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu’nun 103. maddesindeki “40.000 YTL’den fazlasının 40.000 YTL’si için 9.190 YTL,” ifadesinden sonra gelen “... fazlası % 35 oranında ...” ibaresinin ücret gelirleri yönünden,

2- 3. maddesiyle 193 sayılı Yasa’ya eklenen, geçici 69. maddenin birinci fıkrasının sonundaki “... sadece 2006, 2007 ve 2008 yıllarına ait ...” ibaresinin,

3- 15. maddesinin;

a- (1) numaralı bendinin ücret gelirleri yönünden,

b- (2) numaralı bendindeki “2” rakamının,

yürürlüğünün durdurulması isteminin, koşulları oluşmadığından REDDİNE, 17.7.2006 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

B- 2007/101 ve 2009/60 esas sayılı itiraz başvurularına ilişkin ilk inceleme toplantılarında, 31.12.1960 günlü, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu’na 30.3.2006 günlü, 5479 sayılı Yasa’nın 3. maddesiyle eklenen Geçici Madde 69’un birinci fıkrasında yer alan “... (vergi oranına ilişkin hükümler dahil) ...” ibaresinin yürürlüğünün durdurulması isteminin, koşulları oluşmadığından REDDİNE, 22.11.2007, 9.9.2009 günlerinde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

C- 2008/67 esas sayılı itiraz başvurusuna ilişkin ilk inceleme toplantısında, 31.12.1960 günlü, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu’na 30.3.2006 günlü, 5479 sayılı Yasa’nın 3. maddesiyle eklenen Geçici Madde 69’un birinci fıkrasının sonunda yer alan “... sadece 2006, 2007 ve 2008 yıllarına ait ...” ibaresinin yürürlüğünün durdurulması isteminin, koşulları oluşmadığından REDDİNE, 22.7.2008 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

V- BİRLEŞTİRME KARARLARI

A- 30.3.2006 günlü, 5479 sayılı Gelir Vergisi Kanunu, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun, Özel Tüketim Vergisi Kanunu ve Vergi Usul Kanununda

Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 15. maddesinin (2) numaralı bendindeki (2) rakamının iptaline karar verilmesi istemiyle yapılan 2007/70 ve 2008/69 esas sayılı itiraz başvurularına ilişkin davaların;

B- 31.12.1960 günlü, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'na 30.3.2006 günlü, 5479 sayılı Yasa'nın 3. maddesiyle eklenen Geçici Madde 69'un birinci fıkrasının sonunda yer alan "... sadece 2006, 2007 ve 2008 yıllarına ait ..." ibaresinin iptaline karar verilmesi istemiyle yapılan 2008/67 ve 2009/14 esas sayılı itiraz başvurularına ilişkin davaların;

C- 31.12.1960 günlü, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'na 30.3.2006 günlü, 5479 sayılı Yasa'nın 3. maddesiyle eklenen Geçici Madde 69'un birinci fıkrasının sonunda yer alan "... (vergi oranına ilişkin hükümler dahil) ..." ibaresinin iptaline karar verilmesi istemiyle yapılan 2007/101 ve 2009/60 esas sayılı itiraz başvurularına ilişkin davaların;

Aralarındaki hukuki irtibat nedeniyle 2006/95 esas sayılı dava ile BİRLEŞTİRİLMESİNE, esaslarının kapatılmasına, esas incelemenin 2006/95 esas sayılı dosya üzerinden yürütülmesine, 7.5.2007, 5.8.2008, 22.7.2008, 26.2.2009, 9.9.2009 ve 15.10.2009 günlerinde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

VI- ESASIN İNCELENMESİ

Dava dilekçesi, başvuru kararları ve ekleri, işin esasına ilişkin raporlar, iptali istenilen yasa kuralları, dayanan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A- 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 5479 Sayılı Yasa ile Değiştirilen 103. Maddesinde Yer Alan "40.000 YTL'den fazlasının 40.000 YTL'si için 9.190 YTL," İbaresinden Sonra Gelen "... fazlası % 35 oranında ..." İbaresinin Ücret Gelirleri Yönünden İncelenmesi

1- Kuralın Anlam ve Kapsamı

5479 sayılı Yasa'nın 1. maddesiyle 193 sayılı Yasa'nın 103. maddesinde yer alan gelir vergisi tarifesi 1.1.2006 tarihinden geçerli olmak üzere değiştirilerek, ücret gelirlerinin vergilendirilmesinde vergi oranlarında beş puan indirim uygulaması kaldırılmak suretiyle ücret gelirleri ile ücret dışı gelirlerin vergilendirilmesinde uygulanan iki vergi tarifesi yerine, ücret gelirleri de diğer gelir unsurlarıyla aynı nitelikte kabul edilmek suretiyle, tek tarife uygulamasına geçilmiştir. Tarifedeki gelir dilimleri beşten dörde indirilmiş, gelir dilimlerinin tutarları yükseltılarak değiştirilmiştir.

Yeni tarifenin ilk iki diliminde beşer puan indirim yapılmak suretiyle, %15 ve %20 oranları getirilerek, ücret dışı gelirler önceki tarifenin ücret gelirleri oranlarıyla eşitlenmiştir. Üçüncü dilimde ücret gelirleri yönünden önceki tarifede %25 olan vergi oranı %27'ye çıkarılmış, ücret dışı gelirler yönünden ise %30'dan %27'ye indirilmiştir. Bu dilimde önceki tarifede 30.000 lira olan üst sınır yeni tarifede 40.000 liraya çıkarılmıştır.

Dördüncü dilimde ise ücret gelirleri yönünden önceki tarifede %30 olan vergi oranı %35'e çıkarılmış, ücret dışı gelirler yönünden ise %35 oranı korunmuştur. Önceki tarifede ücret gelirleri yönünden 78.000 lira fazlası için %35, ücret dışı gelirlerde ise %40 olarak uygulanan vergi oranları yeni tarifede beşinci dilim kaldırılmak suretiyle, 40.000 liradan fazlası hem ücret gelirlerinde hem de ücret dışı gelirlerde aynı olmak üzere, %35 olarak belirlenmiştir.

Önceki tarifede, ilk dilimde 6.600 liraya kadar uygulanan %15 oranı yeni tarifede 7.000 liraya kadar uygulanacaktır. Bu dilimde ücretliler yönünden 400 liralık bir matrah farkı söz konusudur. İkinci dilimde önceki tarifede 6.600-15.000 arası %20 oranına tabi tutulurken yeni tarifede bu dilimin üst tutarı 18.000 lira olarak belirlenmiştir. Bu dilimde de ücretliler açısından (18.000-15.000) 3.000 liralık bir matrah farkı doğmaktadır. Üçüncü dilimde, önceki tarifede 15.000-30.000 arası %25 oranında vergilendirilirken yeni tarifede 18.000-40.000 arası vergi oranı %27'ye çıkarılmıştır. Dolayısıyla (30.000-18.000) 12.000 lira matrah farkının bu dilimde ücretliler aleyhine vergilendirilmesi düzenlenmiştir.

Dördüncü dilimde ise 40.000 lira ve fazlası matrahın vergi oranı %35 olarak belirlenmiştir. Böylece, önceki tarifede ücret gelirleri yönünden 78.000 lira fazlası için

uygulanan %35 oranı, yeni tarifede 40.000 liraya çekilerek (78.000-40.000) 38.000 lira matrah farkının yine ücretliler aleyhine vergilendirilmesi öngörülmüştür.

193 sayılı Yasa'nın 103. maddesinde yer alan vergi tarifesinin gelir dilim tutarları aynı Yasa'nın mükerrer 123. maddesinde yer alan kurala göre, her yıl bir önceki yıla ilişkin yeniden değerlendirme oranında artırılmak suretiyle tespit edilmektedir. Ayrıca, Bakanlar Kurulu bu suretle tespit edilen tutarları yüzde 50'sine kadar artırmaya veya indirmeye yetkilidir.

193 sayılı Yasa'nın 94. - 98. maddelerinde, ücret ödemeleri üzerinden gelir vergisi kesintisi yapılacağı ve yapılan kesintilerin ödemeyi yapanlarca vergi sorumlusu sıfatıyla beyan edileceği, vergi kesintisinin yapılması sırasında, Yasa'nın 103. ve 104. maddeleri göz önünde bulundurularak ücret gelirlerinin de artan oranlı vergi tarifesine göre yıllık olarak vergilendirileceği belirtilmiştir. Ücretlilerin vergilendirilmesinde aylık vergi, yıllık vergi 12'ye bölünmek, gündelik vergi aylık vergi 30'a bölünmek suretiyle hesaplanmaktadır.

Gelir vergisi tarifesinde, dilim sayısı ve vergi oranları azaltılıp, dilimlerdeki gelir tutarları artırılmak suretiyle yapılan değişikliğin amacı, gelir üzerindeki vergi yükünün azaltılıp vergi tahsilâtının artırılması olarak belirtilmiştir.

2- Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

Dava dilekçesinde, yeni tarifeye ücretlilerde orta ve yüksek gelir grubunun gelir vergisinin artırıldığı, böylece vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı ile vergide eşitlik ilkelerinin zedelendiği, vergide eşitliğin, mali gücü aynı olanların aynı, farklı olanların ise ayrı oranlarda vergilendirilmesiyle gerçekleşebileceği, bu nedenlerle kuralın Anayasa'nın 2., 11. ve 73. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

5479 sayılı Yasa'nın 1. maddesiyle 193 sayılı Yasa'nın 103. maddesinde yer alan gelir vergisi tarifesi değiştirilerek, ücretlilerde %15-20-25-30-35, diğer gelir vergisi yükümlülerinde %20-25-30-35-40 olarak uygulanan ikili tarife, dört oranlı tek tarife haline getirilmiş, gelir vergisine tabi tüm gelirlerin, %15-20-27-35 arasında değişen oranlara göre vergilendirileceği öngörülmüş, diğer gelir unsurlarıyla birlikte ücret gelirleri de dilim oranları ve tutarları değişen yeni tarifeye tabi tutulmuştur. Dava konusu kuralda gelir vergisine tabi gelirlerden, 40.000 liradan fazlasının %35 oranında vergilendirileceği belirtilmiştir.

Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan sosyal hukuk devleti, insan haklarına dayanan, kişilerin huzur, refah ve mutluluk içinde yaşamalarını güvence altına alan, kişi hak ve özgürlükleriyle kamu yararı arasında adil bir denge kurabilen, milli gelirin adalete uygun biçimde dağıtılması için gereken önlemleri alan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, güçsüzleri güçlüler karşısında koruyarak sosyal adaleti ve toplumsal dengeleri gözetken devlettir. Çağdaş devlet anlayışı sosyal hukuk devletinin tüm kurum ve kurallarıyla Anayasa'nın özüne ve ruhuna uygun biçimde kurularak işletilmesini, bu yolla bireylerin refah, huzur ve mutluluğunun sağlanmasını gerekli kılar. Hukuk devletinde, vergilendirmenin temel ilkelerinin gözetilmesi, vergilendirmeye ilişkin yasalarda bireylerin hak ve özgürlüklerinin korunması ve hukuk güvenliğinin sağlanması gerekir.

Anayasa'nın 73. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında ise, "Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür. Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır" denilmiştir.

Verginin mali güce göre alınması ve genelliği ilkeleriyle vergilendirmede eşitlik ve adaletin gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır. Mali güç, ödeme gücünün kaynağı, dayanağı, nedeni ve varlık koşuludur. Yasa koyucunun vergilendirmede, kişilerin sahip olduğu ekonomik değer ile mali güçlerini göz önünde bulundurması gerekir. Mali güce göre vergilendirme, verginin, yükümlülerin ekonomik ve kişisel durumlarına göre alınmasıdır. Bu ilke, aynı zamanda vergide eşitlik ilkesinin uygulama aracı olup, mali gücü fazla olanın mali gücü az olana göre daha fazla vergi ödemesini gerektirir. Vergide eşitlik ilkesi ise mali gücü aynı olanlardan aynı, farklı olanlardan ise farklı oranda vergi alınması esasına dayanır. Diğer bir anlatımla, yükümlülerin genel vergi yüküne kendi ödeme güçlerine göre katılmalarını ifade eder. Vergi tekniği, vergi adaletini yansıtmadıkça, maliye politikasının sosyal amacını

gerçekleştiremez. Mali güce göre vergilendirme, sosyal devletin vergi adaleti ile ilgili bir ilkesidir.

Dava konusu kuralın da yer aldığı yeni gelir vergisi tarifesi ile önceki tarife karşılaştırıldığında, yeni tarifenin ilk üç dilimine giren ücretlinin vergi tutarı önceki tarifeye göre daha düşük iken, %35 vergi oranlı dördüncü dilimine giren ücretlinin vergi tutarının öncekine göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Karşılaştırma, ücretliler ile ücret dışı gelir elde eden diğer yükümlüler arasında yapıldığında, bu dilimde ücretlilerin üzerindeki yükün diğer gelir vergisi yükümlülerine göre yükseldiği, yeni tarife ile ücretlilerin vergi yükü artırılırken diğer gelir vergisi yükümlülerinin yükünün azaldığı ortaya çıkmaktadır. Yeni tarifenin dördüncü dilimine giren ve aynı geliri elde eden yükümlülerin vergi yükü, ücret dışı gelir sahiplerinin lehine değişirken ücretlinin aleyhine değişmiş ve mali güce göre vergilendirme ilkesine aykırı olarak ağırlaştırılmıştır. Ücret geliri elde edenlerin mali gücü ile gelirin niteliği ve kişisel durum arasında bağlantı kurulmamıştır. Yasa koyucu vergi oranlarını belirlerken ücret geliri elde eden yükümlülerin ekonomik ve kişisel durumunu göz önüne alacak bir sistem getirmemiştir.

Oran, verginin asli unsurlarından olup mali gücü etkileyen en önemli ölçütlerden biridir. Vergi oranı ile vergiye tabi gelirin niteliği arasında doğrudan bağlantı vardır. Vergilendirmede farklı nitelikteki gelirlerin ayrı vergilendirme yöntem ve oranlarına tabi tutulması, vergi adaletinin sağlanması için gereklidir.

Yasa koyucu vergilendirme yetkisini kullanırken, anayasal kurallara uymak ve vergi yükünün adalete uygun ve sosyal amaçlı dağıtımını sağlamak koşuluyla, gelir, servet veya harcamanın vergilendirilmesinde konulara, nitelik veya miktarlara göre kimi değişik ölçütler getirebilir, gelirin unsurlarına ve miktarına göre ayrı yükümlülükler ve oranlar belirleyebilir. Ücret gelirlerinin diğer gelir unsurlarına göre salt emeğe dayalı olarak elde edilen gelir niteliğinde olması ve vergi baskısının yüksekliği nedeniyle özellikle bu geliri elde edenlerin ekonomik durumları ile vergi oranları arasında doğrudan bir bağlantının kurulmaması ve ücretlilerden vergi alınırken mali gücün göz ardı edilmesi düşünülemez.

Anayasa'nın 55. maddesinde ücretin emeğin karşılığı olduğu, Devletin çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret elde etmeleri ve diğer sosyal yardımlardan yararlanmaları için gerekli tedbirleri alacağı belirtilmiştir. Anayasa, ücreti, diğer gelirlerden farklı olarak özel şekilde düzenlemiş, bu düzenlemede ücretin özellikli ve ayrık durumunu gözeterek, Devlet'e "adaletli bir ücret" için tedbir alma görevi vermek suretiyle koruma altına almıştır. Anayasa'nın 73. maddesindeki "mali güç" ilkesi ile 55. maddesindeki "adaletli bir ücret elde etme" ilkesi bir arada değerlendirildiğinde, ücret gelirlerinin ücret dışında elde edilen gelirler ile aynı oranda vergiye tabi tutulması ve hiçbir önlem alınmadan ücrette azalmaya neden olacak şekilde yükseltilmesi, "adalet" ilkesini de zedeler.

Açıklanan nedenlerle, 193 sayılı Yasa'nın 5479 sayılı Yasa'yla değiştirilen 103. maddesinde yer alan tarifenin 40.000 YTL'den fazlasının 40.000 YTL'si için 9.190 YTL, ibaresinden sonra gelen "... fazlası % 35 oranında ..." ibaresi, "ücret gelirleri" yönünden Anayasa'nın 2. ve 73. maddelerine aykırıdır. İptali gerekir.

Kuralın Anayasa'nın 11. maddesi ile ilgisi görülmemiştir.

B- 193 Sayılı Yasa'nın Geçici 69. Maddesinin Birinci Fıkrasında Yer Alan "... (vergi oranına ilişkin hükümler dahil) ..." İbaresinin İncelenmesi

1- Kuralın Anlam ve Kapsamı

5479 sayılı Yasa'nın 2. maddesiyle 193 sayılı Yasa'nın "Ticari ve zirai kazançlarda yatırım indirimi istisnası" başlıklı 19. maddesi yürürlükten kaldırılmış, 3. maddesiyle de 193 sayılı Yasa'ya, bu indirimin kaldırılmasından sonra geçiş hükümlerini içeren, geçici 69. madde eklenmiştir. Yasa değişikliği, 8.4.2006 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmakla birlikte geçici 69. madde, 1.1.2006 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlüğe girmiştir.

Geçici 69. maddeyle, 1.1.2006 tarihinden önce yatırım indirimine başlandığı halde tamamlanamayan indirimlerden, kimi ek koşullarla ve üç yıllı sınırlı olmak üzere yararlanma

olanağı sağlanmıştır. Madde kapsamında yatırım indirimi istisnasından yararlanılması durumunda, 2006, 2007 ve 2008 yıllarında gelir ve kurum kazançlarının hesaplanmasında geçerli olacak vergi oranının, (vergi oranına ilişkin hükümler dahil) sözcükleri kullanılmak suretiyle, 31.12.2005 tarihi itibariyle sabitlenmesi öngörülmüştür. Başka bir anlatımla, “vergi oranına ilişkin hükümler dahil” sözcükleri kullanılmak suretiyle, yürürlükteki oranların uygulanmasına ilişkin genel hükme istisna getirilmiştir.

Madde kapsamındaki üç yıla ilişkin kazançlara uygulanacak istisna tutarlarının hesaplanmasında ve bu istisnanın kazançlardan indirilmesinde, 31.12.2005 tarihinde yürürlükte bulunan düzenlemeler esas alınacaktır. Vergi oranına ilişkin hükümler de bu düzenlemeler arasındadır.

Geçici 69. madde kapsamında, hem 31.12.2005 tarihi itibariyle indirilememiş yatırım indirimi istisnası tutarlarının hem de daha önce başlanmış yatırımlarla ilgili olarak 1.1.2006 tarihinden sonra yapılacak yatırım harcamalarının beyan edilen kazançtan indirilmesi yükümlülerin tercihlerine bırakılmıştır. Yükümlüler bilanço ve kârlılık durumuna göre yapacakları hesaplamalar sonunda oluşan vergi yükünün ağırlığına göre yatırım indirimi istisnasından yararlanmayı tercih etmeyerek o yılda yürürlükte olan vergi oranına göre vergilendirilmeye kendileri karar verebileceklerdir.

1.1.2006 tarihinden itibaren uygulanmak üzere, gelir vergisi oranları 5479 sayılı Yasa’yla indirilmek suretiyle değiştirilmiş, kurumlar vergisi oranı ise 5520 sayılı Yasa’yla yine 1.1.2006 tarihinden itibaren uygulanmak üzere %30’dan %20’ye indirilmiştir. Buna göre geçici 69. madde kapsamında yatırım indirimi istisnasını tercih eden yükümlüler hem gelir vergisi hem de kurumlar vergisi yönünden indirimli vergi uygulamasından yararlanamayacaklardır.

2- Anayasa’ya Aykırılık Sorunu

Başvuru kararlarında, 1.1.2006 tarihinden itibaren vergi oranları indirildiği halde 2006, 2007 ve 2008 yıllarında yatırım indirimi istisnası hakkından yararlanmayı tercih eden yükümlülere 31.12.2005 tarihinde yürürlükte olan yüksek vergi oranlarının uygulanması öngörülerek, yükümlülerin kazanılmış hak niteliğindeki yatırım indirimi istisnası haklarının ortadan kaldırıldığı, farklı vergi oranlarının uygulanmasının hukuken kabul edilebilir haklı bir nedeni bulunmadığı, yatırım indirimi hakkından yararlanacak olan mükelleflere yüksek vergi oranının, diğer mükelleflere ise indirimli vergi oranının uygulanmasının verginin genelliği ve eşitliği ilkesine aykırı olduğu, yatırım yapan yükümlülere belli vergi avantajı sağlandıktan sonra, yatırım yapan lehine olan uygulamanın vergi oranlarında farklılığa gidilmesi suretiyle ortadan kaldırılmasının düşünülemeyeceği, bu nedenlerle kuralın Anayasa’nın 2., 10. ve 73. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

5479 ve 5520 sayılı Yasalarla, 1.1.2006 tarihi itibariyle gelir ve kurumlar vergisi oranlarında indirim yapılmıştır. 193 sayılı Yasa’nın geçici 69. maddesinde yer alan itiraz konusu kuralla, bu madde kapsamında bulunan yükümlülerin yatırım indirimi tutarlarının, 31.12.2005 tarihinde yürürlükte bulunan vergi oranlarının uygulanması koşuluyla 2006, 2007 ve 2008 yıllarına ait kazançlardan indirilebileceği öngörülmüştür.

Anayasa’nın 2. maddesinde yer alan hukuk devletinde, bireylerin hukuk kurallarını önceden bilmeleri, davranış ve tutumlarını bu kurallara göre güvenle düzene sokabilmeleri gerekir. Hukuk güvenliği ilkesi, hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar. Hukuk devletinin hukuk güvenliği ilkesi vergilendirmede belirliliği gerektirir. Belirlilik ilkesi, yükümlülüğün hem kişiler hem de idare yönünden belli ve kesin olmasını, yasa kuralının, ilgili kişilerin mevcut şartlar altında belirli bir işlemin ne tür sonuçlar doğurabileceğini makul bir düzeyde öngörmelerini mümkün kılacak bir şekilde düzenlenmesini gerektirir.

Anayasa'nın 73. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında, "Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür. Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır" denilmiştir.

Vergi oranlarının Anayasa'ya uygun olarak değiştirilmesi yasa koyucunun takdirindedir. Vergi oranlarında 1.1.2006 tarihinden itibaren değişiklik yapılırken, yatırım indirimi istisnası tutarlarının 31.12.2005 tarihindeki vergi oranlarına ilişkin hükümler çerçevesinde indirilebilmesi hususunda yükümlüye zorunluluk yüklenmemiş, tercih hakkı tanınmıştır. Yükümlü, indirim hakkını, lehine olması halinde Yasa'daki koşullara uygun olarak kullanabileceği gibi, aleyhine olması halinde kullanmayabilecektir.

Yatırım indirimi istisnası hakkı tanınan mükellefler ile bu haktan yararlanamayan vergi mükelleflerinin farklı kurallara ve vergi oranlarına bağlı tutulmalarında, verginin genelliği ve eşitliği ilkesine aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın 2. ve 73. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Kuralın Anayasa'nın 10. maddesi ile ilgisi görülmemiştir.

C- 193 Sayılı Yasa'nın Geçici 69. Maddesinin Birinci Fıkrasında Yer Alan "... sadece 2006, 2007 ve 2008 yıllarına ait ..." İbaresinin İncelenmesi

1- Kuralın Anlam ve Kapsamı

193 sayılı Yasa'ya 5479 sayılı Yasa ile eklenen geçici 69. maddede, bu madde kapsamındaki yükümlülerin, 31.12.2005 tarihinde yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerine göre hesaplayacakları yatırım indirimi tutarlarını sadece 2006, 2007 ve 2008 yıllarına ait kazançlarından indirebilecekleri öngörülmüştür.

Gelir ve kurumlar vergisi yükümlüleri;

1- 31.12.2005 tarihi itibarıyla mevcut olup 2005 yılı kazançlarından indiremedikleri devreden yatırım indirimi istisnası tutarlarını,

2- 24.4.2003 tarihinden önce yapmış oldukları müracaatlara dayanarak düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında, 193 sayılı Yasa'nın 4842 sayılı Yasa'yla yürürlükten kaldırılmadan önceki ek 1.- 6. maddeleri çerçevesinde başlanılmış yatırımları için belge kapsamında 1.1.2006 tarihinden sonra yapacakları yatırımlarını,

3- 5479 sayılı Yasa'yla yürürlükten kaldırılan 193 sayılı Yasa'nın 19. maddesi kapsamında 1.1.2006 tarihinden önce başlanan yatırımlarla ilgili olarak yatırımla iktisadi ve teknik bakımından bütünlük arz etmeleri koşuluyla, 1.1.2006 tarihinden sonra yapılan yatırım harcamalarını,

sadece 2006, 2007 ve 2008 yıllarında elde ettikleri kazançlarından indirebileceklerdir.

Dava konusu kuralla, üç yıllık sürede yatırım indirimi istisnası haklarının bir kısmını veya tamamını kullanamayan yükümlülerin hakları 31.12.2008 tarihi itibarıyla ortadan kaldırılmıştır. Yatırım harcama tutarının kazançtan indirim hakkını sınırlayan bu düzenlemeye göre, yatırım indirimi istisnası en son 2008 yılı kazançlarına uygulanacaktır. 2008 yılında gelir ve kazanç yetersizliği nedeniyle indirilemeyen yatırım indirimi istisnası tutarının 2009 yılı ve izleyen yıllarda gelir ve kazancıdan indirilmesi mümkün olmadığı gibi istisna tutarının herhangi bir şekilde gider olarak kaydedilmesi de söz konusu olmayacaktır.

2- Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

Dava dilekçesi ve başvuru kararlarında, indirilecek tutara ulaşmaya kadar yatırım indirimi istisnasının uygulanmasının kazanılmış hak niteliğinde olduğu, indirimin üç yılla sınırlandırılmasıyla bu süre içinde indirim haklarını kullanamayanların kazanılmış haklarının ortadan kaldırıldığı, önceden bilinmesi olanaksız bir kuralla yapılan bu sınırlandırmanın hukuk güvenliği ve hukuki istikrar ilkelerini zedelediği, vergilendirmede keyfi uygulamaların engellenmesi için verginin yasallığı ilkesiyle birlikte verginin genel, eşit, belirli ve öngörülebilir olması, geçmişe yürümemesi ve hukuk güvenliği ilkesine de uygunluğunun

sağlanması gerektiği, bu nedenlerle kuralın Anayasa'nın 2., 11. ve 73. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

5479 sayılı Yasa'nın 2. maddesiyle 193 sayılı Yasa'nın "Ticari ve Zirai Kazançlarda Yatırım İndirimi İstisnası" başlıklı 19. maddesi yürürlükten kaldırılmış, 3. maddesiyle 193 sayılı Yasa'ya eklenen geçici 69. maddede, bu madde kapsamındaki yatırım indirimi istisnası tutarlarının sadece 2006, 2007 ve 2008 yılları kazançlarından indirilebileceği öngörülmüştür.

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adil bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık, yasaların üstünde yasa koyucunun da uyması gereken Anayasa ve temel hukuk ilkelerinin bulunduğu bilincinde olan devlettir.

Kişilere hukuk güvenliğinin sağlanması, hukuk devletinin ön koşullarındandır. Hukuk devleti, hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerinde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerektirir. Hukuk güvenliğinin sağlanması, bu doğrultuda yasaların geleceğe yönelik öngörülebilir belirlemeler yapılabilmesine olanak verecek kurallar içermesini gerekli kılar. Geriye dönük düzenlemelerle kişilerin haklarının, hukuki istikrar ve güvenlik ilkesi gözetilmeden kısıtlanması hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmaz.

Anayasa'nın 73. maddesinde de, kamu giderlerini karşılamak üzere mali güce göre ödenmesi gereken verginin yasayla konulup değiştirileceği veya kaldırılacağı belirtilmiştir.

5479 sayılı Yasa'yla yürürlükten kaldırılan 193 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde, yatırım indirimi istisnası uygulamasına, yatırımın konusunu oluşturan aktif değerlere ilişkin harcamaların yapıldığı takvim yılından itibaren başlanacağı ve indirimden yararlanılacak tutara ulaşmaya kadar devam olunacağı belirtilmiştir. Belirli bir vergilendirme döneminde, yararlanılabilecek yatırım indirimi istisnası tutarının tamamının kazanç yetersizliği nedeniyle kullanılamaması durumunda yatırım indiriminden yararlanılacak tutara ulaşmaya kadar, dönem sınırlaması olmaksızın, indirimde devam edilecektir. Bu kapsamdaki yükümlüler, yatırım indirimi tutarlarını kazançlarının elverdiği ölçüde matrahlarından indirebileceklerini bilerek yatırıma başlamışlardır.

Dava konusu kuralda, yükümlülerin kapsamındaki yatırım indirimi tutarlarını sadece 2006, 2007 ve 2008 yıllarına ait kazançlarından indirebilecekleri belirtilmiştir. Buna göre, kazanç yetersizliği nedeniyle yararlanılamayan yatırım indirimi istisna tutarları son olarak 2008 yılı kazançlarıyla sınırlandırılmıştır. 2008 yılı kazançlarından indirilemeyen tutarlar, daha sonraki yıllarda indirim konusu yapılamayacaktır.

Geçici 69. madde kapsamındaki yükümlüler 5479 sayılı Yasa'nın yayımlandığı 8.4.2006 tarihine kadar yatırım indirimi istisnasından yararlanacaklarını göz önünde bulundurarak yatırım kararı almışlar ve yatırıma başlamışlardır. Bu yükümlüler indirimin yıllara sınırlanacağını önceden bilmemektedirler. Yatırım indiriminden yararlanılacak tutara ulaşmaya kadar yapılması gereken indirimin sonradan üç yıllara sınırlandırılması verginin genellik, eşitlik, öngörülebilirlik ve kamusal yetkinin kullanılmasında yükümlülere hukuksal güvenlik sağlayan yasallık ilkelerine aykırılık oluşturmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kural Anayasa'nın 2. ve 73. maddelerine aykırıdır. İptali gerekir.

Kuralın Anayasa'nın 11. maddesi ile ilgisi görülmemiştir.

D- 5479 Sayılı Yasa'nın 15. Maddesinin (1) Numaralı Bendinin Ücret Gelirleri Yönünden İncelenmesi

1- Kuralın Anlam ve Kapsamı

8.4.2006 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 5479 sayılı Yasa’nın 15. maddesinin (1) numaralı bendinde, bu Yasa’nın 1. maddesinin 1.1.2006 tarihinden itibaren elde edilen gelirlere uygulanmak üzere yürürlüğe gireceği belirtilmiştir. Söz konusu 1. maddeyle 193 sayılı Yasa’nın 103. maddesinde yer alan gelir vergisi tarifesi değiştirilmiş, 15. maddenin (1) numaralı bendiyle bu tarifenin, 1.1.2006 tarihinden geçerli olacağı belirlenmesi nedeniyle, yeni tarife ücret gelirleri yönünden de aynı tarihte yürürlüğe girmiştir.

193 sayılı Yasa’nın 104. maddesine göre ücretlerin vergilendirilmesinde aylık vergi yıllık vergi 12’ye bölünmek, gündelik vergi aylık vergi 30’a bölünmek suretiyle hesaplanmaktadır. Yasa’nın 94. maddesinde de hizmet erbabına ödenen ücretler ile ücret sayılan ödemelerden 103. ve 104. maddelere göre kaynakta kesinti yapılacağı belirtilmiştir.

5479 sayılı Yasa’nın 3. maddesiyle 193 sayılı Yasa’ya eklenen geçici 70. maddede de “2006 takvim yılına ilişkin olarak yapılmış ücret ödemeleri için bu Kanunun yayımlandığı tarihe kadar yapılmış olan gelir vergisi tevkifat tutarlarının 103 üncü maddede bu Kanunla yapılan değişiklik hükmü uyarınca hesaplanan vergiden fazla olması halinde, fark vergi tutarı terkin edilir, tahsil edilmişse mükelleflerin sonraki dönemlerde ödeyecekleri gelir vergisinden mahsup edilir. Eksik olması halinde ise bu fark, vergi sorumluları tarafından bu Kanunun yayımlanmasından sonra yapılacak ilk ücret ödemesinden kesilerek bu ödemenin ait olduğu döneme ilişkin muhtasar beyannamenin verilme ve ödeme süresi içinde topluca (muhtasar beyanname verme yükümlülüğü olmayanlar hariç) verilecek ayrı bir beyanname ile beyan edilir ve ödenir. Bu beyanname için ayrıca damga vergisi hesaplanmaz. Anılan sürede düzeltilen söz konusu fark için gecikme faizi ve vergi cezası aranmaz; eksik tahakkuk etmiş olan verginin bu süre içinde tamamlanmaması halinde bu tarihte vergi ziyayı doğmuş olur. Bu hükmün uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir” denilerek, yeni tarifeye göre fazla kesildiği tespit edilen gelir vergisi tevkifat tutarlarının ödenecek vergilerden mahsubu veya eksik kesildiği tespit edilen vergilerin ilave olarak kesilmek suretiyle ödenmesi işlemlerinin nasıl yerine getirileceği ayrıca düzenlenmiştir.

2- Anayasa’ya Aykırılık Sorunu

Dava dilekçesinde, ücretlerde vergi yükünün geriye dönük arttırılması suretiyle hukuki güvenlik ve istikrar ilkelerinin ihlal edildiği belirtilerek kuralın Anayasa’nın 2. ve 11. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Anayasa’nın 2. maddesinde yer alan hukuk devletinin sağlamakla yükümlü olduğu hukuk güvenliği, kural olarak yasaların geriye yürütülmemesini gerekli kılar. Yasaların geriye yürümezliği ilkesi uyarınca, yasalar kamu yararı ve kamu düzeninin gerektirdiği, kazanılmış hakların korunması, mali haklarda iyileştirme gibi kimi ayrık durumlarda dışında ilke olarak yürürlük tarihinden sonraki olay, işlem ve eylemlere uygulanmak üzere çıkarılırlar; geçmiş, yeni çıkarılan bir yasanın etki alanı dışında kalır. Bu nedenle, sonradan yürürlüğe giren yasaların geçmiş ve kesin nitelik kazanmış hukuksal durumlara etkili olmaması hukukun genel ilkelerindedir.

8.4.2006 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 5479 sayılı Yasa’nın 1. maddesiyle değiştirilen gelir vergisi tarifesi 1.1.2006 tarihinden itibaren elde edilen gelirlere uygulanmak üzere yürürlüğe girmiştir.

Ücretlerin vergilendirilmesinde vergilendirme dönemi yıllık olup, aylık vergi yıllık vergi 12’ye bölünmek, gündelik vergi aylık vergi 30’a bölünmek suretiyle hesaplanmakta, tevkif yoluyla ödenen vergilerde de kesilen veya kesilmesi gereken vergiler yıllık verginin yerine geçmektedir. Buna göre, vergilendirme dönemi bitmeden değiştirilen vergi oranlarına ilişkin düzenlemenin yılın başından itibaren yürürlüğe konulması, benimsenen vergi sisteminin bir sonucu olup yasanın gerçek anlamda geriye yürütülmesinden söz edilemez. Kaldı ki, gelir vergisi tarifesinin 5479 sayılı Yasa’yla değiştirilmesiyle birlikte, ücretliler yönünden geçici 70. maddeyle yeni bir düzenleme yapılmış, yeni tarifeye göre hesaplanan verginin fazla veya eksik olmasına göre terkin ya da ödeme yöntemi getirilerek yükümlüler arasındaki eşitsizlik giderilmiştir.

Bu nedenle, dava konusu kural “ücret gelirleri” yönünden Anayasa’nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Kuralın, Anayasa’nın 11. maddesi ile ilgisi görülmemiştir.

E- 5479 Sayılı Yasa’nın 15. Maddesinin (2) Numaralı Bendindeki “2” Rakamının İncelenmesi

1- Kuralın Anlam ve Kapsamı

5479 sayılı Yasa’nın, 2. maddesiyle 193 sayılı Yasa’nın ticari ve zirai kazançlarda yatırım indirimi istisnası uygulanmasına ilişkin 19. madde yürürlükten kaldırılmış, 15. maddesinin dava/itiraz başvurularına konu edilen (2) numaralı bendi ile de yatırım indirimi istisnasının kaldırılmasına ilişkin 2. maddenin 1.1.2006 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe gireceği belirtilmiştir. 8.4.2006 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanan 5479 sayılı Yasa’nın 2. maddesinin yürürlüğü bu şekilde 1.1.2006 tarihine kadar geriye yürütülmüştür.

193 sayılı Yasa’ya 5479 sayılı Yasa’yla eklenen geçici 69. maddeyle, önceden yapılmış ve yapılmakta olan bir kısım yatırım harcamalarının belli koşullarla yatırım indiriminden yararlanmaya devam etmeleri esası benimsenmiştir. Geçici 69. madde, yürürlükte olan yatırım indirimi istisnası hükümlerinin dışında bazı ek koşullar ve sınırlandırmalarla indirim hakkı getirmiştir. Maddeye göre yükümlüler, 1.1.2006 tarihi itibarıyla kazanç yetersizliği nedeniyle 2005 yılı kazançlarından indiremedikleri tutarları ile bu tarihten sonra yapacakları bir kısım yatırım harcamalarını, sadece 2006, 2007 ve 2008 yıllarına ait kazançlarından indirmeye devam edebileceklerdir. 5479 sayılı Yasa’yla getirilen düzenlemeler sonucunda, 1.1.2006 tarihi itibarıyla yatırım indirimi istisnası uygulamasına son verilmiş bu tarihten sonra ise, ancak önceki dönemlerden devreden yatırım indirimi istisnaları ile önceki yatırımların devamı niteliğinde bulunan yatırım harcamalarından kaynaklanan istisna tutarlarının kimi sınırlamalarla indirim konusu yapılabilmesi olanağı tanınmıştır.

5479 sayılı Yasa 8.4.2006 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanmış, yatırımcılar yatırım indirimi istisnasının kaldırıldığını bu tarihte öğrenmişlerdir. Gelir Vergisi Kanunu’ndaki yatırım indirimi hükümlerini kaldıran 5479 sayılı Yasa’nın 2. maddesi ise 1.1.2006 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. 1.1.2006 – 8.4.2006 tarihleri arasında yürürlükte bulunan 193 sayılı Yasa’nın 19. maddesi hükümlerine göre yatırıma başlayan, yatırım yapıp yatırım indirimi istisnasından yararlanacağını bilen yükümlülerin, bundan yararlanmaları mümkün olamayacaktır.

2- Anayasa’ya Aykırılık Sorunu

Dava dilekçesi ve başvuru kararlarında, hukuk devletinin, yasaların yürürlüğe girdiği tarihten sonraki olaylara uygulanmasını gerektirdiği, hukuk güvenliği ilkesinin en önemli koşullarından birisinin kanunların geriye yürümezliği olduğu, yatırım indirimi istisnası uygulamasının geriye dönük olarak kaldırılmasının kanunların geriye yürümezliği ilkesiyle bağdaşmadığı, 8.4.2006 tarihinde yayımlanan Yasa’nın yürürlüğünün 1.1.2006 tarihine kadar geriye yürütülmesiyle yatırım harcaması yapan yükümlülerin kazanılmış haklarının ortadan kaldırıldığı, mükellefler yürürlükteki yasalara göre faaliyetlerini planladıklarından sonradan çıkan yasalarla geçmiş dönemler için vergi yükünün artırılmasının devlete ve hukuk düzenine olan güveni sarstığı, ekonomik ve ticari hayatta bulunması gereken belirlilik ve istikrarı zedelediği, bu nedenle kuralın Anayasa’nın 2. ve 11. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 29. maddesine göre, Anayasa Mahkemesi, yasaların Anayasa’ya aykırılığı konusunda ilgililer tarafından ileri sürülen gerekçelere bağlı kalmak zorunda olmadığından itiraz konusu kural ilgisi nedeniyle Anayasa’nın 73. maddesi yönünden de incelenmiştir.

8.4.2006 tarihinde yayımlanan 5479 sayılı Yasa’nın 15. maddesinde 193 sayılı Yasa’nın 19. maddesini yürürlükten kaldıran 2. maddesinin 1.1.2006 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlüğe gireceği öngörülmek suretiyle yatırım indirimi istisnası geriye doğru kaldırılmıştır. Önceki Yasa’nın yürürlükteki kurallarına göre 1.1.2006 tarihinde yatırım

indirimi istisnası kapsamında yatırıma başlayan yükümlüler yatırım indirimi istisnasının kaldırıldığını 8.4.2006 tarihine kadar bilmemektedir. Yatırım indiriminin kaldırılmasına ilişkin maddenin, incelenen kuralla geriye yürütülmek suretiyle yükümlülerin hukuksal güvenlikleri zedelenmiştir.

193 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde arananlar dışında herhangi bir koşula ve sınırlamaya bağlı olmaksızın 1.1.2006 ile 8.4.2006 tarihleri arasında yapılmasına başlanan yatırımlarla ilgili olarak yatırım indiriminden yararlanması gereken yükümlüler, diğer bir anlatımla yatırım indirimi istisnasından yararlanacağını bilerek ve bunun gereklerini yerine getirerek yatırıma başlayan yükümlüler, yatırım indirimi istisnasının kaldırılmasına ilişkin kuralın geriye yürütülmesi nedeniyle, öngöremedikleri bir durumla karşılaşmışlardır. Yasa koyucu, 193 sayılı Yasa'ya eklenen geçici 69. maddeyle 24.4.2003 ve 1.1.2006 tarihinden önce başlanan yatırımlar için indirim hakkı getirdiği halde, 1.1.2006 ile 8.4.2006 tarihleri arasında yapılan yatırımlar için indirim hakkı getirmeyerek hukuk devleti ilkesi ihlal edilmiştir.

Açıklanan nedenlerle, 5479 sayılı Yasa'nın 15. maddesinin (2) numaralı bendindeki, aynı Yasa'nın yatırım indirimi istisnasının yürürlükten kaldırılmasına ilişkin 2. maddesinin 1.1.2006 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlüğe gireceğine ilişkin "2" rakamı Anayasa'nın 2. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kuralın Anayasa'nın 11. ve 73. maddeleri ile ilgisi görülmemiştir.

VII- İPTAL KARARININ YÜRÜRLÜĞE GİRECEĞİ GÜN SORUNU

Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasında "*Kanun, kanun hükmünde kararname ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü ya da bunların hükümleri, iptal kararlarının Resmî Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkar. Gereken hallerde Anayasa Mahkemesi İptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihi ayrıca kararlaştırabilir. Bu tarih, kararın Resmî Gazetede yayımlandığı günden başlayarak bir yılı geçemez*" denilmekte, Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulü Hakkında Kanun'un 53. maddesinin dördüncü fıkrasında da bu kural tekrarlanmaktadır. Maddenin beşinci fıkrasında ise Anayasa Mahkemesi'nin, iptal halinde meydana gelecek hukuksal boşluğu kamu düzenini tehdit veya kamu yararını ihlâl edici mahiyette görmesi halinde yukarıdaki fıkra hükmünü uygulayacağı belirtilmektedir.

30.3.2006 günlü, 5479 sayılı Yasa'nın 1. maddesiyle değiştirilen 31.12.1960 günlü, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 103. maddesinde yer alan 40.000 YTL'den fazlasının 40.000 YTL'si için 9190 YTL, ifadesinden sonra gelen "... fazlası % 35 oranında ..." ibaresinin, "ücret gelirleri" yönünden iptal edilmesi nedeniyle doğacak hukuksal boşluk kamu yararını ihlâl edici nitelikte görüldüğünden, yeni yasal düzenleme yapılması amacıyla, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasıyla 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 53. maddesinin dördüncü ve beşinci fıkraları gereğince iptal hükmünün, kararın resmî gazete'de yayımlanmasından başlayarak altı ay sonra yürürlüğe girmesi uygun görülmüştür.

VIII- SONUÇ

30.3.2006 günlü, 5479 sayılı Gelir Vergisi Kanunu, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun, Özel Tüketim Vergisi Kanunu ve Vergi Usul Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un:

A- 1. maddesiyle değiştirilen 31.12.1960 günlü, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 103. maddesinde yer alan 40.000 YTL'den fazlasının 40.000 YTL'si için 9190 YTL, ifadesinden sonra gelen "... fazlası % 35 oranında ..." ibaresinin, "ücret gelirleri" yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE,

B- 3. maddesiyle 193 sayılı Yasa'ya eklenen geçici 69. maddenin birinci fıkrasının sonunda yer alan;

1- "... (vergi oranına ilişkin hükümler dahil) ..." ibaresinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE,

2- "... sadece 2006, 2007 ve 2008 yıllarına ait ..." ibaresinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE,

C- 15. maddesinin;

1- (1) numaralı bendinin, "ücret gelirleri" yönünden Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE,

2- (2) numaralı bendindeki "2" rakamının Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE,

D- 1. maddesiyle değiştirilen 193 sayılı Yasa'nın 103. maddesinde yer alan 40.000 YTL'den fazlasının 40.000 YTL'si için 9190 YTL, ifadesinden sonra gelen "... fazlası % 35 oranında ..." ibaresinin, "ücret gelirleri" yönünden iptal edilmesi nedeniyle doğacak hukuksal boşluk kamu yararını ihlal edici nitelikte görüldüğünden, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasıyla 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 53. maddesinin dördüncü ve beşinci fıkraları gereğince İPTAL HÜKMÜNÜN, KARARIN RESMİ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ALTI AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE,

15.10.2009 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

[R.G. 8 Ocak 2010 – 27456]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Esas Sayısı : 2007/16

Karar Sayısı : 2009/147

Karar Günü : 15.10.2009

İPTAL DAVASINI AÇAN : Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeleri Ali TOPUZ ve Haluk KOÇ ile birlikte 122 Milletvekili

İPTAL DAVASININ KONUSU : 28.11.2006 günlü, 5558 sayılı "Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un 1. maddesinin Anayasa'nın 2., 10. ve 11. maddelerine aykırılığı savıyla iptali ve yürürlüğünün durdurulması istemidir.

I- İPTAL VE YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİNİN GEREKÇESİ

İptal ve yürürlüğün durdurulması istemini içeren dava dilekçesinin gerekçe bölümü şöyledir:

"III. GEREKÇE

28.11.2006 Tarih ve 5558 Sayılı Avukatlık Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 1 inci Maddesinin Anayasaya Aykırılığı

8.11.2006 tarih ve 5558 sayılı Avukatlık Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun iptali istenen 1 inci maddesi ile "... Avukatlık sınavını başarmış olmak ..." avukatlık mesleğine kabul şartı olmaktan çıkarılmış ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun bu sınava ilişkin diğer hükümleri de yürürlükten kaldırılmıştır.

Yukarıda "Olay" başlığı altında da açıklandığı üzere "...Avukatlık sınavını başarmış olma..."nın avukatlık mesleğinin kabul şartlarından olması, baroların bağımsızlığı ve avukatlık mesleğinin hak ettiği saygınlığa kavuşturulması gereksiniminin bir sonucudur.

Sadece hukukçuların yapabileceği avukatlık mesleği de, savcılık ve hâkimlik mesleği gibi kamu hizmeti niteliğinde özel bir meslektir. Bu nedenle avukatın da gerekli donanımlara sahip olacak şekilde, çok özel olarak yetiştirilen bir kişi olması gereği açıktır. Anayasanın 2 nci maddesinde ifade edilen "Hukuk Devleti" ilkesi, Cumhuriyetin değiştirilemez ve değiştirilmesi teklif dahi edilemez niteliklerindedir.

Hukukun üstünlüğü ve hukuk devleti kavramları nitelikli ve yetişkin hukukçuların ve avukatların özverili uygulama ve eylemleriyle yaşama geçebilir. Evrensel demokratik ilkeler ve insan haklarını içeren normlar ve yasaların dahi amaca uygun uygulanabilmesi, amaca uygun yorumlanabilmesi, yargılama ve karar sürecinde hukukçuların sağlam hukuk bilgisine, yorum ve değerlendirme gücüne bağlıdır. Hukuksal yorum ve değerlendirme sosyoloji, psikoloji, siyasal tarih, felsefe, iktisat, mantık ve hatta matematik gibi bilim dallarına olan ilgi ve bilgi ile mümkündür. Ancak bütün bunları özümsemiş ve böylece hukuki düşünmeyi öğrenmiş hukukçular ve avukatlar yetiştirdiğimiz takdirde hukukun üstünlüğü ve hukuk devleti kavramlarını yaşama geçirmiş olabiliriz.

Bugün üyelik görüşmelerinin sürdürüldüğü Avrupa Birliği açısından da sınav zorunludur. Sınav olmayan bir Avrupa Birliği ülkesi yoktur. Özellikle Almanya'da lisans eğitimi sonrasında bir devlet sınavı ve 2,5 yıllık bir staj eğitiminden sonra sınav yapılmakta, Avusturya'da hukuk fakültesi eğitiminden sonra 5 yıllık pratik eğitim ve 5 sınav bulunmaktadır. Diğer AB üyesi ülkelerde de değişik biçimlerde bu sınavlar yapılmaktadır.

Yargının kurucu unsurlarından olan bağımsız savunmayı serbestçe temsil eden avukat ve avukatlık mesleği; hukuki sorunların ve anlaşmazlıkların adalete ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesi, hukuk kurallarının tam olarak uygulanması, bireylerin hak ve özgürlüklerinin korunması ve hukuk devletinin işlerliğinin sağlanması bağlamında, yaşamsal bir önem ve değere sahiptir. Bu amaçla, dünyanın bütün gelişmiş demokratik ülkelerinde, savunmanın ve savunma mesleğinin önündeki engeller kaldırılmış, uluslararası sözleşmelerle avukatların mesleklerini özgürce yerine getirmelerine olanak sağlanmış, avukatlık mesleğinin kalitesinin yükseltilmesi amacıyla, başta avukatlık mesleğine sınavla kabul olmak üzere, pek çok önlem alınmış iken Türkiye Barolar Birliği ve 78 Baronun muhalefetine rağmen Avukatlık Yasasında değişiklik yapmak suretiyle "...Avukatlık sınavını başarmış olmak..." şartını avukatlık mesleğine kabul için gerekli olmaktan çıkartan ve dolayısıyla 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun bu sınava ilişkin diğer hükümlerinin de yürürlükten kaldırılmasını öngören ve iptali istenen söz konusu düzenleme, sadece avukatlık mesleğine yönelik ağır bir saldırı değil, aynı zamanda vatandaşların hak ve yararlarının tehlikeye atılmasına neden olabilecek bir düzenleme olduğundan kamu yararı amacına yönelik olmadığı kuşkusuzdur.

Anayasa Mahkemesinin 28.1.2004 tarih ve E.2003/86, K.2004/6 sayılı kararında, "Anayasanın 2 nci maddesinde belirtilen hukuk devleti, her eylem ve işlemi hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasaya aykırı durum ve tutumları benimseyen, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, yasaların üstünde Anayasanın ve yasakoyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri bulunduğu bilincinde olan devlettir. Yasaların kamu yararına dayanması gereği kuşkusuz hukuk devletinin temel değerlerinden birini oluşturmaktadır. Hukuk devletinde hukuk güvenliğinin sağlanabilmesi için yasakoyucunun öngörülebilir düzenlemeler getirmesi de asıldır."

görüşü açıklanmış ve bu görüş, Anayasa Mahkemesinin 29.12.2004 tarih ve E.2002/39, K.2004/125 sayılı kararında da "Anayasanın 2 nci maddesinde öngörülen hukuk devleti ilkesi, yasaların kamu yararına dayanması ögesini içerdiği gibi, yasama organı tarafından konulacak kurullarda adalet ve hakkaniyet ölçülerinin gözönünde tutulmasının gerekliliği, yine bu ilkenin doğal bir yansımasıdır. Bu ölçütler ise hukuk kurallarının korunmasında birbiriyle çatışan yararların uzlaştırılmasını zorunlu kılar. Aynı ilke uyarınca, Devlet organlarının görev ve yetkilerinin bu çerçevede yasalarla belirlenmesi gerektiği kuşkusuzdur."

biçiminde yinelenmiştir. O halde bir hukuk devletinde, devlet erki kullanılarak yapılan tüm kamu işlemlerinin nihaî amacının "kamu yararı" olması gerekir. Bu gereklilik, kamu yararını, yasama organının takdir yetkisi için de bir sınır konumuna getirir.

Açıklanan nedenlerle kamu yararı amacına yönelik olmayan ve iptali istenen söz konusu düzenleme Hukuk Devleti ilkesine ve dolayısıyla Anayasanın 2 nci maddesine aykırıdır.

Öte yandan Anayasa Mahkemesinin 23.6.1989 tarih ve E.1988/50, K.1989/20 sayılı kararında,

“Avukatlık Yasası’nın 1 inci maddesine göre “kamu hizmeti ve serbest bir meslek” olan avukatlık iki yönlüdür. Hem “kamu hizmeti” hem “serbest meslek” nitelemesi, serbest meslek çalışmalarını yürütürken görev yapılan alanın kamusal ağırlığına dayanmaktadır. Adalet, yargı, hukuk işleri, kamu hizmetinin en yoğun olduğu “kamu” kavramının anlam olarak en önde geldiği alandır. Avukatlık Yasası’nın “Avukatlığın amacı” başlıklı 2 nci maddesi, bu gerçekleri uygulamaya yansıtın özgün kuraldır.

Tüm bu kurallar, yinelenmesinde yarar olmayan nice tanım, anlatım ve değerlendirmeler, avukatlığın kamusal yönü ağır basan bir meslek olduğu gerçeğini doğrulamaktadır. Bilgi ve deneyimlerini öncelikle adalet hizmetine vererek, adalete ve hakkaniyete uygun çözümler için hukuk kurallarının tam olarak uygulanmasında yargı organlarıyla yetkili kurul ve kurumlara yardımı görev bilen avukatın, hukuk devletinin yargı düzeni içindeki yeri özellik taşımaktadır. Adaletin sav, savunma ve yargı öğelerinden savunma bölümünün temsilcisi, başlıca görevlisi olan avukatın hem temsil ettiği kişiler, hem de önlerinde görev yaptığı hâkim, savcı ve yetkili öbür kurul ve kurumlarca inan, güven ve saygı ile karşılanması gerekir.”

Yorumu yapılmıştır. Bu yorumdan da anlaşılacağı üzere yargıçlık, savcılık, avukatlık meslekleri arasında astlık üstlük ilişkisi bulunmadığı gibi üstünlük farkı ve sıralaması da bulunmamaktadır. Bu üçlü arasındaki ilişki işbölümü ilişkisidir. O nedenle sav, savunma ve karar üçgeninde görev alan hukukçuların mesleğe kabul, meslek için ilerleme ve benzeri konularda eşit işleme tabi tutulması ve sınavda teklik ilkesinin yaşama geçirilmesi gerektiği kuşkusuzdur. Yargılama bir olay hakkında hukukun ne dediğinin bildirilmesidir. Hukukun yaşama sağlıklı geçmesi için bu üçlü arasında mesleğe kabul anlamında eşitliğin sağlanmasına bağlıdır. Çünkü yargılamanın bu üç öğesindeki olumlu veya olumsuzluğun hükme ve dolayısıyla adaletin gerçekleşmesine olumlu ya da olumsuz anlamda yansması kaçınılmazdır.

Anayasa Mahkemesinin pek çok kararında vurgulandığı gibi yasa önünde eşitlik ilkesi, herkesin her yönden aynı kurallara bağlı olacağı anlamına gelmemekle birlikte, yasaların uygulanmasında birbirinin aynı durumda olanlara ayrı kuralların uygulanmasını ve ayrıcalıklı kişi ve toplumların yaratılmasını engellemektedir. Kimi yurttaşların haklı bir nedene dayanılarak değişik kurallara bağlı tutulmaları eşitlik ilkesine aykırılık oluşturmamakta, hatta durumlarındaki ve konularındaki özellikleri, kimi kişi ya da topluluklar için değişik kuralları ve değişik uygulamaları gerekli kılmaktadır. Anayasa ile eylemli değil hukuki eşitlik amaçlanmaktadır. Anayasanın öngördüğü eşitlik ilkesinin çiğnenmemesi için, aynı hukuksal durumların aynı, ayrı hukuksal durumların ayrı kurallara bağlı tutulması gerekmektedir. (Anayasa Mahkemesinin 18.10.2005 tarihli, E.2003/7, K.2005/71 sayılı kararı).

Sav, savunma ve yargının adaletin gerçekleşmesi yönünden aynı hukuki durumda oldukları Anayasa Mahkemesinin yukarıda açıklanan kararında da vurgulandığı üzere yadsınamaz.

Bu nedenle iptali istenen kural, sav, savunma ve karar üçgeninde görev alan hukukçulardan sav kısmında görev alanlar için “sınavda başarılı olma” şartını kaldırarak hiçbir haklı nedene dayanmaksızın farklı bir uygulama getirdiğinden Anayasanın 10 uncu maddesinde ifade edilen “kanun önünde eşitlik ilkesiyle de bağdaşmamaktadır.

Diğer taraftan, bir yasa kuralının Anayasanın herhangi bir kuralına aykırılığı onun aynı zamanda Anayasanın 11 inci maddesine de aykırılığı sonucunu doğuracaktır (Anayasa Mahkemesinin 3.6.1988 tarih ve E.1987/28, K.1988/16 sayılı kararı, AMKD., sa. 24, shf. 225).

Açıklanan nedenlerle 6.12.2006 tarih ve 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 1 inci maddesi, Anayasanın 2 nci, 10 uncu ve 11 inci maddelerine aykırı olup, iptali gerekmektedir.

IV. YÜRÜRLÜĞÜ DURDURMA İSTEMİNİN GEREKÇESİ

Adaletin kurucu öğelerinden savunmanın temsilcisi avukatların, mesleğe kabul yönünden diğer kurucu öğelerden farklı hükümlere tabi tutulmalarını öngören ve iptali istenen kuralın uygulanması halinde; adaletin gerçekleşmesinin olumsuz yönde etkilenebileceği kuşkusuzdur. Bu durumda ortaya giderilmesi olanaksız durum ve zararların çıkabileceği yadsınamaz.

Bu türden durum ve zararların önlenmesi, hukukun ve Anayasanın üstünlüğünün korunabilmesi için Anayasaya aykırı olduğu gerekçemizde açıkça gösterilen söz konusu kuraldan Anayasal düzenin en kısa sürede arındırılması açık bir zorunluluk olup, hukuk devleti sayılmanın da bir gereğidir.

Bu nedenle, iptali istenen kuralın yürürlüğünün iptal davası sonuçlanıncaya kadar durdurulması da istenerek Anayasa Mahkemesine iptal davası açılmıştır.

V. SONUÇ VE İSTEM

Yukarıda açıklanan gerekçelerle 6.12.2006 tarih ve 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun;

19.3.1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendini, 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Avukatlık sınavını başarmış olanlar veya” ibaresini, 28 inci, 29 uncu, 30 uncu, 31 inci maddelerini, 121 inci maddesinin birinci fıkrasının (20) numaralı bendini, geçici 17 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ve sınav” ibaresini ve geçici 20 nci maddesinin ikinci fıkrası ile 02.05.2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasını yürürlükten kaldıran 1 inci maddesinin Anayasanın 2 nci, 10 uncu ve 11 inci maddelerine aykırı olduğundan,

iptaline ve iptal davası sonuçlanıncaya kadar yürürlüğünün durdurulmasına karar verilmesine ilişkin istemimizi saygı ile arz ederiz.”

II- YASA METİNLERİ

A- İptali İstenilen Yasa Kuralı

28.11.2006 günlü, 5558 sayılı “Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”un iptali istenilen 1. maddesi şöyledir:

“ 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi, 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Avukatlık sınavını başarmış olanlar veya” ibaresi, 28 inci, 29 uncu, 30 uncu, 31 inci maddeleri, 121 inci maddesinin birinci fıkrasının (20) numaralı bendi, geçici 17 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ve sınav” ibaresi ve geçici 20 nci maddesinin ikinci fıkrası ile 2/5/2001 tarihli ve 4667 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.”

B- Dayanılan ve İlgili Görülen Anayasa Kuralları

Dava dilekçesinde, Anayasa'nın 2., 10. ve 11. maddelerine dayanılmış, 36. maddesi ilgili görülmüştür.

III- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince Tülay TUĞCU, Haşım KILIÇ, Sacit ADALI, Fulya KANTARCIOĞLU, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, Mustafa YILDIRIM, A. Necmi ÖZLER, Şevket APALAK, Serruh KALELİ ve Osman Alifeyyaz PAKSÜT'ün katılımlarıyla 27.2.2007 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine, yürürlüğü durdurma isteminin bu konudaki ek raporun hazırlanmasından sonra karara bağlanmasına oybirliğiyle karar verilmiştir.

IV- ESASIN İNCELENMESİ

Dava dilekçesi ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, dava konusu Yasa kuralı, dayanılan ve ilgili görülen Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A- Anlam ve Kapsam

28.11.2006 günlü, 5558 sayılı Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 1. maddesiyle;

- A) 19.3.1969 günlü, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun;
- 1) 3. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendindeki, avukatlığa kabulde aranan "Avukatlık sınavını başarmış olmak" koşulu,
  - 2) 6. maddesinin birinci fıkrasındaki, avukatlık sınavını başarmış olanların Baroya yazılma isteminde bulunabilmeleri,
  - 3) 28. maddesindeki, avukatlık sınavının Türkiye Barolar Birliği'nce yaptırılması,
  - 4) 29. maddesindeki, sınava gireceklerin tespiti,
  - 5) 30. maddesindeki, sınavın şekli ve konuları,
  - 6) 31. maddesindeki, sınav sonuçlarının bildirilmesi,

7) Türkiye Barolar Birliği yönetim kurulunun görevlerinin belirtildiği 121. maddesinin birinci fıkrasının (20) numaralı bendindeki, avukatlık sınavı ile ilgili olarak Türkiye Barolar Birliği'ne verilen görevlerin yerine getirilmesi,

8) Dava ve iş takibine ilişkin geçici 17. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "ve sınav" ibaresi,

9) Geçici 20. maddesinin ikinci fıkrasına göre 10.5.2001 tarihinde hukuk fakültelerinde öğrenci olanların sınava tabi tutulmaması,

B) 2.5.2001 günlü, 4667 sayılı "Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un geçici 1. maddesinin birinci fıkrasındaki, avukatlık staj sonu sınavının, sınavın getirildiği 10.5.2001 tarihinden sonra başvuranlara da uygulanması,

Yasa kuralları arasından çıkarılarak avukatlık stajı sonrası sınav kaldırılmıştır. Buna göre, dava konusu kuralın yürürlüğe girmesiyle birlikte, 1136 sayılı Yasa hükümlerine uygun olarak avukatlık başvurusunda bulunarak stajı tamamlayanlar, bilgi, beceri, yetenek ve yeterliliklerinin ölçülmesi amacıyla herhangi bir sınava ya da seçmeye bağlı tutulmaksızın avukatlık ruhsatı almaya hak kazanacaklardır.

1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 1. maddesinde avukat, "*yargının kurucu unsurlarından olan bağımsız savunmayı serbestçe temsil eder*" şeklinde ifade edilmiş, 2. maddesinde de avukatlığın amacı, her derecede yargı organları, hakemler, resmî ve özel kişi, kurul ve kurumlar bakımından; hukukî münasebetlerin düzenlenmesi, her türlü hukukî mesele ve anlaşmazlıkların adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesi, hukuk kurallarının tam olarak uygulanması olarak gösterilmiştir. Belli koşulların gerçekleşmesi halinde avukatlara ilâm niteliğinde belge hazırlama yetkisi de verilmiştir. 5271 sayılı Yasa, aramada, soruşturma ve kovuşturma evrelerinde hazır bulunma, baro tarafından görevlendirme, mahkeme tarafından görevlendirme istemi, doğrudan soru yöneltme, istemsiz görevlendirme, uzlaşmacı olarak görevlendirme, kanun yollarına başvurma, zorunlu müdafilik gibi birçok konuda avukatlarla ilgili hüküm içermektedir.

Tarihsel süreç içinde avukatlık mesleğinde sınav süreklilik kazanamamış olmakla birlikte tamamen de kaldırılması düşünülmemiştir. 2001 yılında 2.5.2001 günlü, 4667 sayılı Yasa'yla 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nda yapılan ek ve değişikliklerle sınav yeniden getirilmiştir. Avukatlık mesleğinde sınav koşulunu getiren Yasa'nın gerekçesinde, "*sınav sistemi ile ülkemizde sayıları hızla artan hukuk fakülteleri nedeniyle eğitim öğretim açısından oluşan farklılıkların önlenmesi, avukatlık mesleğinin kalitesinin artırılması ve giderek savunma ile yargıya yansıyan olumsuzlukların giderilmesi amaçlanmıştır*" denilmiştir.

Dava konusu kuralla, avukatlık sınavı kaldırılmadan önce, Ülkemizde sayıları hızla artan hukuk fakülteleri arasında müfredat birlikteliği sağlandığı, fakat eğitim ve öğretim kalitesi bakımından eşit şartlar oluşturulmadığı gerekçesiyle sınavın staj öncesine alınması yönünde bir yasa teklifi verilmiştir. Bu teklif görüşülmeden verilen ikinci yasa teklifinde ise avukatlığın bir meslek olarak bilgiye, kişisel ve mesleki tecrübeye dayandığı, sadece mevzuatın bilinip bilinmediğine yönelik yapılacak bir sınavın avukatlık yapmak için gerekli olan beceriyi ölçmeyeceğinin aşikâr olduğu, teklif ile avukatlık mesleğini icra edecek kişiler için herhangi bir fayda sağlamayacak sözkonusu sınav sisteminin yürürlükten kaldırılmasının

amaçlandığı gerekçesiyle avukatlık sınavının kaldırılması teklifinde bulunulmuştur. İkinci teklif TBMM Genel Kurulu'nda aynen yasalaşmıştır.

B- Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

Dava dilekçesinde, sınavla baroların bağımsızlığı ve avukatlık mesleğinin hak ettiği saygınlığa kavuşturulmasının amaçlandığı, avukatlık mesleğinin de hâkimlik ve savcılık mesleği gibi kamu hizmeti niteliğinde özel bir meslek olduğu ve gerekli donanım, bilgi ve kaliteye ulaşmış kişilerden olması gerektiği, yargının kurucu unsurlarından olan bağımsız savunmanın hukukun uygulanması ve temel hak ve özgürlüklerin korunmasında yaşamsal bir önem ve değere sahip bulunduğu, sınavın Türkiye Barolar Birliği ve baroların muhalefetine rağmen kaldırıldığı, kamusal yanı ağır basan avukatlıkta sınavın kaldırılmasında kamu yararının gözetilmediği, sav, savunma ve yargılamayı yapanların adaletin gerçekleşmesi yönünden aynı hukuksal durumda olduklarından mesleğe kabullerinde de eşit işleme tabi tutulmaları gerektiği, bu nedenlerle avukatlık sınavının kaldırılmasının Anayasa'nın 2., 10. ve 11. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2949 sayılı Yasa'nın 29. maddesine göre, Anayasa Mahkemesi, yasaların Anayasa'ya aykırılığı konusunda ilgililer tarafından ileri sürülen gerekçelere dayanmaya mecbur değildir. Taleple bağlı kalmak koşuluyla başka gerekçe ile de Anayasa'ya aykırılık kararı verebilir. Bu nedenle, kuralın Anayasa'nın 36. maddesi yönünden de incelemesi uygun görülmüştür.

Avukatlık mesleğinin nitelikleri ve önemi, bir kamu hizmeti olduğu, avukatın yargılama süreci içinde adaletin bulunup ortaya çıkarılmasında görev aldığı, kamu yararını koruduğu, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun genel gerekçesinde belirtilmiştir. Yasa'nın 1. ve 2. maddelerinde avukatlığın kamusal yönü ağır basan bir meslek olduğu vurgulanmıştır. Bilgi ve deneyimlerini öncelikle adalet hizmetine vererek, adalete ve hakkaniyete uygun çözümler için hukuk kurallarının tam olarak uygulanmasında yargı organlarıyla yetkili kurul ve kurumlara yardımcı görev bilen avukatın, hukuk devletinin yargı düzeni içindeki yeri özellik taşımaktadır.

Anayasa'nın 135. maddesi ile birlikte Avukatlık Kanunu'nun Barolara ve Türkiye Barolar Birliği'ne yüklediği görevler, tanıdığı hak ve yetkilerle bu kuruluşların toplum ve devlet yaşamı için gözdardı edilmeyecek önemleri de düşünülürse, avukatların genel niteliklerine verilen değer kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Her serbest mesleğin kendine özgü yanları, birbirinden ayrılıkları bulunduğu gibi uzmanlık alanlarının farklılığı, farklı uygulamaları doğal, hattâ zorunlu kılar. Avukatların, savunma görevini üstlenmeleri ve adaletin gerçekleşmesine katkıları, mesleğin özelliği sayılmakta ve kimi kısıtlamalara bağlı tutulmalarının haklı nedenlerini oluşturmaktadır. Avukatlık mesleğini seçenlerin, avukatlık adına uygun biçimde görevlerinin gereklerini özenle yerine getirmeleri, avukatlık unvanından ayrı düşünülemez saygı ve güveni koruyup güçlendirmenin başta gelen koşullarından biridir.

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına saygı gösteren, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayıp yargı denetimine açık olan, yasaların üstünde yasa koyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri ve Anayasa bulunduğu bilincinde olan devlettir.

Yasaların, kamu yararının sağlanması amacına yönelik olması, genel, objektif, adil kurallar içermesi ve hakkaniyet ölçütlerini gözetmesi hukuk devleti olmanın gereğidir. Bu nedenle yasa koyucunun hukuki düzenlemelerde kendisine tanınan takdir yetkisini anayasal sınırlar içinde adalet, hakkaniyet ve kamu yararı ölçütlerini göz önünde tutarak kullanması gerekir. Önceki kuralların, yeni yasayla değiştirilmesi ya da tümüyle yürürlükten kaldırılması hukukun doğal karşıladığı, genel ilkelere uygun bulduğu bir düzenleme biçimidir. Yeni kural, eski kuralı yürürlükten kaldırabilir. Bu tür düzenlemeler, yasa koyucunun takdir yetkisi içinde

olan bir yasama işlemidir. Tıpkı, yürürlüğe giren yasalar gibi, yürürlükten kaldırılan kurallar da yasama tasarrufudur ve yasa koyucu bu yetkisini kullanırken Anayasa'ya bağlı kalmak durumundadır.

Hukuk devletinin olmazsa olmaz koşulu olan “bağımsız yargı”, yargının olmazsa olmaz koşulu olan “savunma” ile birlikte anlam kazanır. Savunma, “sav-savunma-karar” üçgeninden oluşan yargının vazgeçilmez ögesidir. Adaletli bir yargılamanın varlığı, ancak avukatın etkin katılımıyla sağlanabilir. Avukatlığın önemi ve özelliği nedeniyle bu mesleğe girişin kimi koşul ve kayıtlamalara bağlı kılınması, hukuk devletinin ve adil yargılanma hakkının gereğidir.

Avukatın seçkinliği ve üstün nitelikler taşıması, hem kamunun hem de yargının beklediği bir husus olup, bunun sağlanmasında mesleğin gelişmesine katkı kadar mesleğe seçilme de önem kazanır. Sadece temel hukuki konularda eğitilmiş olmak, bir mesleği yürütmek için yeterli olamaz. Mesleki açıdan yetkinlik, stajyerlik gibi özel eğitimlerin yanı sıra mesleğe girişte seçme ya da elemeyi de içerir.

Yasa koyucu tarafından sınavın getirilmesindeki, savunma hakkı ve adil yargılamaya, adaletin gerçekleşmesine ve avukatlık mesleğinin niteliğine dayalı kamu yararının, sınavın kaldırıldığı tarihte de geçerliliğini koruyup korumadığının saptanması, sınavın getirildiği zamandaki koşullar, kaldırılma zamanında değişmemiş ya da ortadan kalkmamış, hatta avukatlık mesleğinin niteliği yönünden çok daha önemli hale gelmişse bunun da değerlendirilmesi gerekir.

Öte yandan, Anayasa'nın 36. maddesinde, herkesin meşrû vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahip olduğu belirtilmiştir. Yargının kurucu unsurlarından olan, bağımsız, serbestçe temsil eden, hukuksal ilişkilerin düzenlenmesinde, her türlü hukuksal sorun ve uyuşmazlıkların adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesinde ve hukuk kurallarının tam olarak uygulanmasında temel görev üstlenen avukat, hak arama özgürlüğü ve adil yargılanma hakkının da önemli bir unsurudur. Güçlü ve bağımsız savunma mesleği; hukukun üstünlüğünün, hukuksal uzlaşmanın, adil yargılanma duygusunun ve toplumsal barışın güvencesi olup bu değerler, mesleğinde yetkin bağımsız savunucularla teminat altına alınmıştır.

Yukarıda açıklanan hususlar gözetenmeden yasalaştığı anlaşılan dava konusu kural Anayasa'nın 2. ve 36. maddelerine aykırıdır. İptali gerekir.

Şevket APALAK bu görüşe katılmamıştır.

Kural, Anayasa'nın 2. ve 36. maddelerine aykırı bulunarak iptal edildiğinden ayrıca Anayasa'nın 10. ve 11. maddeleri yönünden incelenmesine gerek görülmemiştir.

V- YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİ

28.11.2006 günlü, 5558 sayılı Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 1. maddesinin yürürlüğünün durdurulması isteminin, koşulları oluşmadığından REDDİNE, 15.10.2009 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

VI- İPTALİN DİĞER KURALLARA ETKİSİ

2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 29. maddesinin ikinci fıkrasında, Yasa'nın belirli kurallarının iptali, diğer kurallarının veya tümünün uygulanmaması sonucunu doğuruyorsa, bunların da Anayasa Mahkemesi'nce iptaline karar verilebileceği öngörülmektedir.

5558 sayılı Yasa'nın 1. maddesinin iptali nedeniyle uygulanma olanağı kalmayan yürürlük ve yürütmeye ilgili 2. ve 3. maddelerinin de, 2949 sayılı Yasa'nın 29. maddesinin ikinci fıkrası gereğince iptali gerekir.

VII- SONUÇ

28.11.2006 günlü, 5558 sayılı Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un;

1- 1. maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Şevket APALAK'ın karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

2- 1. maddesinin iptali nedeniyle uygulanma olanağı kalmayan 2. ve 3. maddelerinin de, 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 29. maddesinin ikinci fıkrası gereğince İPTALİNE, OYBİRLİĞİYLE, 15.10.2009 gününde karar verildi.

[R.G. 8 Ocak 2010 – 27456]

 [İçindekilere dön](#)

Esas Sayısı : 2007/12

Karar Sayısı : 2009/153

Karar Günü : 10.11.2009

İPTAL DAVASINI AÇAN : Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri Kemal ANADOL, Haluk KOÇ ve 118 milletvekili

İPTAL DAVASININ KONUSU : 29.11.2006 günlü, 5559 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği Teşkilat Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un;

A- 3. maddesiyle 13.10.1983 günlü, 2919 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği Teşkilat Kanunu'nun başlığı ile birlikte değiştirilen 8. maddesinin,

B- 4. maddesiyle değiştirilen 2919 sayılı Yasa'nın 14. maddesinin birinci fıkrasının birinci, ikinci ve üçüncü tümceleri ile ikinci fıkrasının birinci, üçüncü ve dördüncü tümcelerinin,

Anayasanın 2., 6., 7., 8. ve 123. maddelerine aykırılığı savıyla iptalleri ve yürürlüklerinin durdurulması istemidir.

.....
VII- SONUÇ

29.11.2006 günlü, 5559 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği Teşkilat Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un:

A- 3. maddesiyle 13.10.1983 günlü, 2919 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği Teşkilat Kanunu'nun başlığı ile birlikte değiştirilen 8. maddesinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

B- 4. maddesiyle değiştirilen 2919 sayılı Yasa'nın 14. maddesinin;

1- Birinci fıkrasının birinci, ikinci ve üçüncü tümcelerinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

2- İkinci fıkrasının birinci, üçüncü ve dördüncü tümcelerinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA,

C- 4. maddesiyle değiştirilen 2919 sayılı Yasa'nın 14. maddesinin ikinci fıkrasının birinci, üçüncü ve dördüncü tümcelerinin iptal edilmesi nedeniyle doğacak hukuksal boşluk kamu yararını ihlal edici nitelikte görüldüğünden, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasıyla 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 53. maddesinin dördüncü ve beşinci fıkraları gereğince, bu tümcelere ilişkin İPTAL HÜKMÜNÜN, KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ALTI AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE, OYBİRLİĞİYLE,

10.11.2009 gününde karar verildi.

[R.G. 8 Ocak 2010 – 27456]

 [İçindekilere dön](#)

Yargıtay Kararları

Yargıtay 14. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2009/11586

Karar No : 2009/12909

YARGITAY İLAMI

Mahkemesi : Osmaneli Asliye Hukuk Mahkemesi

Tarihi : 30/3/2001

Numarası : 2000/159-2001/94

Davacılar : YUSUF KÜREK VD.

Davalılar : İSA KÜREK VD.

Davacılar vekili tarafından, davalılar aleyhine 3/7/2000 ve 1/12/2000 gününde verilen dilekçe ile tapu iptali ve tescil istenmesi üzerine davaların birleştirilerek yapılan duruşma sonunda; davanın kısmen kabul, kısmen reddine dair verilen 30/3/2001 günlü temyiz edilmeden kesinleşen hükmün, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının 25/9/2009 gün 2009/209983 sayılı tebliğnamesiyle 427/6. maddesi gereğince Kanun yararına bozulması istenilmiş olmakla, dosya ve içerisindeki bütün kağıtlar incelenerek gereği düşünüldü:

KARAR

Dava, 25/10/1991 günlü biçimine uygun düzenlenen ölünceye kadar bakım sözleşmesine dayalı tapu iptali ve tescil isteğine ilişkindir.

Davalılar, davanın reddini savunmuştur.

Mahkemece, dava kısmen kabul edilmiştir.

Hüküm tarafların temyiz etmemeleri nedeniyle kesinleşmiştir.

Hükmün, Yargıtayca incelenmesi yazılı emir yoluyla talep edilmiştir.

Ölünceye kadar bakım sözleşmeleri taraflara hak ve borçlar yükleyen sözleşmelerden olup, bakım borcuna karşılık bir taşınmazın devri kararlaştırıldığında, bakım alacaklısının ölümünden sonra onun mirasçıları mülkiyeti geçirme borcu ile yükümlüdürler. Bu yükümlülüklerini yerine getirmemeleri halinde, sözleşmeye dayanılarak tapu iptali ve tescil istemi ile dava açılabilir. Davadaki istemin dayanağı Borçlar Kanununun 511. ve devamı maddeleridir.

Mahkemece yargılamanın bitirildiği 30/3/2001 günlü duruşma tutanağına geçirilen kısa kararda 286 ve 840 sayılı parsellere ilişkin dava kabul edildiği halde gerekçeli kararın hüküm fıkrasında bu parsellere ilişkin bir hüküm kurulmadığı, yine aynı oturumda yazılan kısa kararda 685 sayılı parsel hakkında bir hükme yer verilmediği halde sonradan yazılan gerekçeli kararda bu parsel ile ilişkin davanın husumet noktasından reddine karar verildiği anlaşılmaktadır.

Görülüyor ki, kısa karar ile gerekçeli karar arasında açık bir çelişki mevcuttur.

10/4/1992 tarih ve 7/4 sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararı uyarınca kısa karar ile gerekçeli kararın çelişkili olması bozma nedeni oluşturur ve yerel mahkeme bozmadan sonra önceki kararla bağlı olmaksızın çelişkiyi kaldırmak kaydıyla vicdani kanaatine göre karar verebilir. Mahkemenin anılan içtihadı birleştirme kararı ile öngörülen ilkeyi bir yana bırakarak kısa karar ile gerekçeli karar arasında çelişki yaratması usul ve yasaya aykırıdır.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının kanun yararına bozma isteği bu nedenle yerindedir.

SONUÇ: Yukarıda yazılı nedenlerle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının HUMK.nun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere BOZULMASINA ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine, 16/11/2009 günü oybirliği ile karar verildi.

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2009/7567

Karar No : 2009/11207

YARGITAY İLAMI

Davacı Fadime Çiçek ile davalı Nüfus Müdürlüğü arasındaki davada Balıkesir 2. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen ve Yargıtay'ca incelenmeksizin kesinleşmiş bulunan 13.02.2008 günlü ve 2007/379-2008/58 sayılı kararın yürürlükteki hukuka aykırı olduğu savıyla Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının 25.03.2009 gün ve 2009/153840 sayılı yazısıyla kanun yararına temyiz edilerek bozulması istenilmiş olmakla, dosyadaki tüm kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

YARGITAY KARARI

1 – 5490 Sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 36. maddesi hükmüne göre, nüfus kayıtlarının düzeltilmesine (ad ve soyadı değişikliği davaları dahil) ilişkin davalarda Cumhuriyet Savcısı ile Nüfus Müdürü veya Memurunun bulunması ve kararın onların önünde verilmesi zorunludur.

Mahkemenin oluşumuna ilişkin bu yasa hükmü dikkate alınmadan Nüfus İdaresi Temsilcisinin yokluğunda yargılama yapılarak hüküm kurulması,

2 – 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 27. maddesi uyarınca isim düzeltilmesine dair hükmün ilan edilmesi gerekirken bu hususta karar verilmemiş olması,

Doğru görülmemiştir.

Bu itibarla yukarıda açıklanan nedenlerle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün HUMK.'nun 427. maddesi gereğince sonuca etkili olmamak kaydıyla kanun yararına BOZULMASINA ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine, 03.12.2009 gününde oybirliğiyle karar verildi.

— • —

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2009/7566

Karar No : 2009/11208

YARGITAY İLAMI

Davacılar Hüseyin Memiş, Emine Memiş ile davalı Nüfus Müdürlüğü arasındaki davada Balıkesir 2. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen ve Yargıtay'ca incelenmeksizin kesinleşmiş bulunan 15.02.2008 günlü ve 2008/16-60 sayılı kararın yürürlükteki hukuka aykırı olduğu savıyla Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının 25.03.2009 gün ve 2009/153841 sayılı yazısıyla kanun yararına temyiz edilerek bozulması istenilmiş olmakla, dosyadaki tüm kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

YARGITAY KARARI

Nüfus Hizmetleri Yasasının 36. maddesi hükmüne göre, nüfus kayıtlarının düzeltilmesine (ad ve soyadı değişikliği davaları dahil) ilişkin davalarda Cumhuriyet Savcısı ile Nüfus Müdürü veya Memurunun bulunması ve kararın onların önünde verilmesi zorunludur.

Mahkemenin oluşumuna ilişkin bu yasa hükmü dikkate alınmadan Nüfus İdaresi Temsilcisinin yokluğunda yargılama yapılarak hüküm kurulması doğru görülmemiştir.

Bu itibarla yukarıda açıklanan nedenlerle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün HUMK.'nun 427. maddesi gereğince sonuca etkili olmamak kaydıyla kanun yararına BOZULMASINA ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine, 03.12.2009 gününde oybirliğiyle karar verildi.

— • —

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2009/7568

Karar No : 2009/11209

YARGITAY İLAMI

Davacı Seyfullah Sani Yazıcı ile davalı Nüfus Müdürlüğü arasındaki davada Balıkesir 2. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen ve Yargıtay'ca incelenmeksizin kesinleşmiş bulunan 21.05.2008 günlü ve 2008/79-207 sayılı kararın yürürlükteki hukuka aykırı olduğu savıyla Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının 25.03.2009 gün ve 2009/153839 sayılı yazısıyla kanun yararına temyiz edilerek bozulması istenilmiş olmakla, dosyadaki tüm kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

YARGITAY KARARI

1 – 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 36. maddesi hükmüne göre, nüfus kayıtlarının düzeltilmesine (ad ve soyadı değişikliği davaları dahil) ilişkin davalarda Cumhuriyet Savcısı ile Nüfus Müdürü veya Memurunun bulunması ve kararın onların önünde verilmesi zorunludur.

Mahkemenin oluşumuna ilişkin bu yasa hükmü dikkate alınmadan Nüfus İdaresi Temsilcisinin yokluğunda yargılama yapılarak hüküm kurulması,

2 – 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 27. maddesi uyarınca isim düzeltilmesine dair hükmün ilan edilmesi gerekirken bu hususta karar verilmemiş olması,

Doğru görülmüştür.

Bu itibarla yukarıda açıklanan nedenlerle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün HUMK.'nun 427. maddesi gereğince sonuca etkili olmamak kaydıyla kanun yararına BOZULMASINA ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine, 03.12.2009 gününde oybirliğiyle karar verildi.

[R.G. 7 Ocak 2010 – 27455]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Tebliğler

Maliye Bakanlığından:

MALİ SUÇLARI ARAŞTIRMA KURULU GENEL TEBLİĞİ

(SIRA NO: 9)

9/1/2008 tarihli ve 26751 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak 1/4/2008 tarihinde yürürlüğe giren Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Tedbirler Hakkında Yönetmeliğın (Bundan sonra Yönetmelik olarak anılacaktır.) üçüncü bölümünde müşterinin tanınmasına ilişkin esaslar yer almaktadır.

Söz konusu Yönetmeliğın 26 ncı maddesinde müşterinin tanınmasına yönelik tedbirler bakımından yükümlülerin daha basit tedbirler almalarına Maliye Bakanlığı'nca izin verilebileceği ve bu madde kapsamında uygulanabilecek tedbirler ile işlem türlerini belirleme konusunda da Maliye Bakanlığı'nın yetkili olduğu belirtilmiştir.

Belirtilen yetkiye istinaden 9/4/2008 tarihli ve 26842 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 5 Sıra No'lu Mali Suçları Araştırma Kurulu Genel Tebliği'nde, Yönetmelik uyarınca yükümlü sayılanlar tarafından müşterinin tanınması ilkesi kapsamında uyulması gereken basitleştirilmiş tedbirler belirlenmiştir.

Anılan Yönetmelikte yapılan değişiklik ile diğer açıklamalar bu Tebliğin konusunu oluşturmakta olup 5 Sıra No'lu Tebliğin ilgili bölümleri itibarıyla aşığıdaki değişiklikler yapılmıştır.

1. Tebliğin mevcut "2.2.1." bölümünün üçüncü paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, bu bölümden sonra gelmek üzere aşağıdaki "2.2.2." bölümü eklenmiştir.

"Türkiye'de yerleşik bir finansal kuruluşun müşterisinin yabancı ülkede yerleşik bir finansal kuruluş olması durumunda yukarıda bahsedilen basitleştirilmiş tedbirlerin uygulanabilmesi için, yabancı finansal kuruluşun aklama ve terörün finansmanı ile mücadele alanındaki uluslararası standartlara uygun düzenleme ve denetime tabi olan bir ülkede yerleşik olması gerekmektedir."

"2.2.2. Finansal Kuruluşlar Dışındaki Yükümlülerin Müşterilerinin Bankalar Olduğu İşlemler

Ülkemizde veya aklama ve terörün finansmanı ile mücadele alanındaki uluslararası standartlara uygun düzenleme ve denetime tabi olan diğer ülkelerde yerleşik bankaların, finansal kuruluşlar dışındaki yükümlülerin müşterisi olduğu işlemlerde; yükümlü tarafından, müşteri konumunda olan bankaya ilişkin olarak Yönetmeliğin 7 nci maddesinin birinci fıkrasındaki bilgiler alınarak kaydedilir. Bu bilgilerin Yönetmeliğin anılan maddesi uyarınca teyidi zorunlu değildir.

Bu kapsamdaki müşterilerle ilgili olarak Yönetmeliğin 17 nci maddesinde geçen gerçek faydalanıcının tanınması ve tüzel kişilere özel dikkat gösterilmesi ile 19 uncu maddesinde geçen müşterinin durumunun ve işlemlerin izlenmesi yükümlülüklerinin uygulanması zorunluluğu bulunmamaktadır."

2. Tebliğin mevcut "2.2.2." bölümünün numarası "2.2.3." olarak, ilk paragrafı ise aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, bu bölümden sonra gelmek üzere aşağıdaki "2.2.4." bölümü eklenmiştir.

"5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa¹ göre genel yönetim kapsamında olan kamu idareleri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının müşteri olması durumunda yükümlüler; bu kurum ve kuruluşlar adına işlem yapan gerçek kişilerin Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin birinci fıkrasındaki bilgilerini alarak kaydeder ve yetki durumlarını da mevzuata uygun olarak düzenlenmiş yetki belgesi üzerinden teyit ederler. Yönetmeliğin 6 ncı maddesi uyarınca alınan bilgilerin teyidi zorunlu değildir."

"2.2.4. Müşterinin Uluslararası Kuruluş veya Türkiye'de Mukim Elçilik ya da Konsolosluk Olduğu İşlemler

Müşterinin Uluslararası Para Fonu, Dünya Bankası, Avrupa Kalkınma Bankası gibi kuruluşlar veya Türkiye'de mukim elçilik ya da konsolosluk olduğu durumda yükümlüler, bu kuruluşlar adına işlem yapan gerçek kişilerin Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin birinci fıkrasındaki bilgilerini alarak kaydeder ve yetki durumlarını da yetkili olduklarını gösterir bir belge üzerinden teyit ederler. Yönetmeliğin 6 ncı maddesi uyarınca alınan bilgilerin teyidi zorunlu değildir.

Bu kapsamdaki işlemlerle ilgili olarak Yönetmeliğin 17 nci maddesinde geçen gerçek faydalanıcının tanınması ve tüzel kişilere özel dikkat gösterilmesi ile 19 uncu maddesinde geçen müşterinin durumunun ve işlemlerin izlenmesi yükümlülüklerinin uygulanması zorunluluğu bulunmamaktadır."

3. Tebliğin mevcut "2.2.3." bölümü, bölüm numarası ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, bu bölümden sonra gelmek üzere aşağıdaki "2.2.6." bölümü eklenmiştir.

"2.2.5. Maaş Ödemesi Kapsamında Toplu Müşteri Kabulüne İlişkin İşlemler

Bankaların, 5018 sayılı Kanuna göre genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları veya 100'den fazla personel istihdam eden kurum, kuruluş veya işletmelerin çalışanlarına maaş hesabı açılması amacıyla toplu müşteri kabulü yoluyla sürekli iş ilişkisi tesisinde, maaş ödemesi yapılacak gerçek kişilerin;

- Adı, soyadı,
- Doğum yeri ve tarihi,
- Uyuşu,
- Türk vatandaşları için anne ve baba adı ile T.C. kimlik numarası,
- İşyeri veya ikametgah adresi,

- Varsa telefon numarası, faks numarası, elektronik posta adresi bilgileri alınır. Bu bilgilerden kimliğe ilişkin olanların teyidi Yönetmeliğin 6 ncı maddesine göre yapılır. Bu teyit işlemi, İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü kimlik paylaşım sistemi veri tabanı kullanılarak da (elektronik görüntüsü alınmak suretiyle) yapılabilir.

Bankalar, müşterilerin kimliğine ilişkin olarak Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen kimlik belgeleri ile imza örneklerini işlemin yapılmasından itibaren en geç üç ay içinde alırlar. Adres teyidi de bu süre içerisinde yapılır. Bu kapsamda, maaş ödemesi yapılacak kişilerin isimleri ile birlikte çalıştığı kurumun açık adresinin bankaya bildirilmesi, işyeri adres bilgisinin teyidi için yeterli sayılır.”

“2.2.6. Uluslararası Kuruluşların Türkiye’de mukim birimlerinin veya Elçilik ve Konsolosluk Mensuplarının Maaş Ödemelerine İlişkin İşlemler

Bankaların, uluslararası kuruluşların Türkiye’de mukim birimlerinin veya elçilik ve konsoloslukların mensuplarına maaş hesabı açılması amacıyla sürekli iş ilişkisi tesisinde, maaş ödemesi yapılacak gerçek kişilerin;

- Adı, soyadı,
- Doğum yeri ve tarihi,
- Uyuşu,
- Türk vatandaşları için anne ve baba adı ile T.C. kimlik numarası,
- İşyeri veya ikametgah adresi,
- Varsa telefon numarası, faks numarası, elektronik posta adresi

bilgileri alınır. Bu bilgilerden kimliğe ilişkin olanların teyidi Yönetmeliğin 6 ncı maddesine göre yapılır. Bu teyit işlemi, İçişleri Bakanlığı, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü kimlik paylaşım sistemi veri tabanı kullanılarak da (elektronik görüntüsü alınmak suretiyle) yapılabilir.

Bankalar, müşterilerin kimlik bilgilerinin teyidinde Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen kimlik belgeleri ile imza örneklerini işlemin yapılmasından itibaren en geç üç ay içinde alırlar. Adres teyidi de bu süre içerisinde yapılır. Bu kapsamda, maaş ödemesi yapılacak kişilerin isimleri ile birlikte çalıştığı kurumun açık adresinin bankaya bildirilmesi, işyeri adres bilgisinin teyidi için yeterli sayılır.”

4. Tebliğin mevcut “2.2.4.” bölümü, başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“2.2.7. Emeklilik Sözleşmeleri, Emeklilik Planları ve Hayat Sigortası Sözleşmelerine İlişkin İşlemler

Emeklilik sözleşmeleri ve çalışanlara ücretlerinden kesinti yapılmak suretiyle emeklilik hakları sağlayan emeklilik planları ile bir yıl içinde ödenecek prim tutarı toplamı ikibin veya tek primli olup prim tutarı beşbin TL’nin altında olan hayat sigortası sözleşmelerine ilişkin işlemlerde yükümlüler; Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin birinci fıkrasındaki bilgileri, teyit belgelerine gerek olmaksızın, almak suretiyle işlem yapabilirler.

Bu kapsamdaki işlemlerle ilgili olarak Yönetmeliğin 17 nci maddesinde geçen gerçek faydalanıcının tanınması ve tüzel kişilere özel dikkat gösterilmesi ile 19 uncu maddesinde geçen müşterinin durumunun ve işlemlerin izlenmesi yükümlülüklerinin uygulanması zorunluluğu bulunmamaktadır.”

5. Tebliğin mevcut “2.2.5.” bölümünün numarası “2.2.8.” olarak, “2.2.6.” bölümünün numarası “2.2.9.” olarak, “2.2.6.” bölümünün birinci paragrafı ise aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Üzerindeki numara bazında hesap takibi yapılan, isimsiz, önceden ödeme ya da yükleme yapılması suretiyle kullanılabilir hale gelen ve yüklenen bakiye kadar kullanıma izin verilen ön ödemeli kartlarla ilgili işlemlerde yükümlüler;

- Tek kullanımlık olup tekrar yükleme yapılması mümkün olmayanlarda yüklü para tutarı 300 TL’yi,

- Yeniden yükleme yapılabilen ve toplam yükleme limiti bir takvim yılı içinde 5.000 TL'yi (Aynı takvim yılı içinde 2.000 TL üzerinde nakit çekilmesine veya başka bir hesaba transfer edilmesine imkan verilenler hariç)

aşmayan ön ödemeli kartların satışında Yönetmeliğin 6 ncı maddesi kapsamında kimlik tespiti yapmayabilirler.”

6. Tebliğin “3.2” bölümü aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Sürekli iş ilişkisi tesis edilen müşterilerin kimlik tespitine ilişkin alınan telefon ve faks numarası ile elektronik posta adresine ilişkin bilgilerinin doğruluğu, risk temelli yaklaşım çerçevesinde gerektiğinde bu araçları kullanarak ilgiliyle irtibat kurulmak suretiyle teyit edilir.”

7. Yürürlük

5 Sıra No'lu Tebliğ'in bu Tebliğle değiştirilen hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Tebliğ olunur.

¹24/12/2003 tarih ve 25326 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

[R.G. 2 Ocak 2010 – 27450]

 [İçindekilere dön](#)

Çevre ve Orman Bakanlığından:

**2872 SAYILI ÇEVRE KANUNU UYARINCA VERİLECEK İDARİ PARA
CEZALARINA İLİŞKİN TEBLİĞ
(2010/1)**

2872 Sayılı Çevre Kanununun 20 nci maddesinde, kanuna aykırılık halinde uygulanacak idari para cezaları belirlenmiştir.

20/2/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu 17 nci maddesinin yedinci fıkrasında idari para cezalarının her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 nci maddesinin (B) fıkrası uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranında arttırılmak suretiyle uygulanacağı ve bu şekilde yapılacak hesaplamalarda bir Türk Lirasının küsurunun dikkate alınmayacağı hükmü yer almaktadır.

Maliye Bakanlığı tarafından 14/11/2009 tarihli ve 27406 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan, 392 sıra no'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği uyarınca 2009 yılı yeniden değerlendirme oranı % 2,2 olarak tespit ve ilan edilmiştir.

Bu duruma binaen, 2872 sayılı Çevre Kanununun 20 nci maddesinde yer alan para cezaları 1/1/2010 tarihinden itibaren aşağıda belirtilen miktarlarda uygulanacaktır.

Tebliğ olunur.

2872 sayılı Kanunun 5491 sayılı Kanun ile değişik 20 nci maddesinin	Kanundaki ceza miktarı	1/1/2010 – 31/12/2010 tarihleri arasında uygulanacak ceza
(a) bendindeki ceza miktarları	500 TL 1.000 TL	660 TL 1.321 TL
(b) bendindeki ceza miktarı	24.000 TL 48.000 TL	31.745 TL 63.491 TL
(c) bendindeki ceza miktarları	6.000 TL 2.000 TL 300 TL	7.934 TL 2.644 TL 395 TL

(d) bendindeki ceza miktarları	(b) bendi için iki kat: 48.000 TL 96.000 TL (c) bendi için iki kat: 12.000 TL 4.000 TL 600 TL (d) bendinin ikinci cümlesindeki konutlarla ilgili olarak: 600 TL	63.491 TL 126.983 TL 15.872 TL 5.289 TL 792 TL 792 TL
(e) bendindeki ceza miktarı	10.000 TL	13.226 TL
(f) bendindeki ceza miktarı	60.000 TL	79.364 TL
(g) bendindeki ceza miktarı	6.000 TL	7.934 TL
(h) bendindeki ceza miktarları	400 TL 1.200 TL 4.000 TL 12.000 TL	528 TL 1.586 TL 5.289 TL 15.872 TL
(i) bendinin; 1 no'lu alt bendindeki ceza miktarları	Ton başına*: 40 TL 10 TL 100 KR	52,89 TL 13,21 TL 129 KR
(i) bendinin; 2 no'lu alt bendindeki ceza miktarları	Ton Başına*: 30 TL 6 TL 100 KR	39,66 TL 7,92 TL 129 KR
(i) bendinin; 3 no'lu alt bendindeki ceza miktarları	Ton Başına*: 20 TL 4 TL 100 KR	26,44 TL 5,28 TL 129 KR
(i) bendinin; 4 no'lu alt bendindeki ceza miktarları	Ton başına*: 10 TL 2 TL 40 KR	13,21 TL 2,62 TL 52 KR
(i) bendinin altıncı paragrafındaki ceza miktarları	24.000 TL 600 TL	31.745 TL 792 TL
(i) bendindeki ceza miktarı	1.000 TL	1.321 TL
(j) bendindeki ceza miktarları	24.000 TL 600 TL	31.745 TL 792 TL
(k) bendindeki ceza miktarları	20.000 TL 100.000 TL	26.454 TL 132.275 TL
(l) bendindeki ceza miktarları	Dekar başına*: 20 TL Metkreküp başına*: 120 TL	26,44 TL 158,72 TL
(m) bendindeki ceza miktarları	6.000 TL 4.000 TL	7.934 TL 5.289 TL
(n) bendindeki ceza miktarları	48.000 TL 1.200 TL	63.491 TL 1.586 TL
(o) bendindeki ceza miktarı	12.000 TL	15.872 TL

(p) bendindeki ceza miktarı	24.000 TL	31.745 TL
(r) bendindeki ceza miktarları	24.000 TL 60.000 TL	31.745 TL 79.364 TL
(s) bendindeki ceza miktarı	100 TL	129 TL
(t) bendindeki ceza miktarı	2.000.000 TL.	2.645.527 TL
(u) bendindeki ceza miktarı	2.000.000 TL	2.645.527 TL
(v) bendindeki ceza miktarı	100.000 TL den 1.000.000 TL'ye kadar	132.275 TL'den 1.322.763 TL ye kadar
(y) bendindeki ceza miktarı	100.000 TL den 1.000.000 TL'ye kadar	132.275 TL'den 1.322.763 TL ye kadar
Geçici 4 üncü maddesinin 5 inci fıkrasındaki ceza miktarları	Belediyelerde; <ul style="list-style-type: none"> • Nüfusu 100.000'den fazla olanlarda: 50.000 TL • Nüfusu 100.000 – 50.000 arasında olanlarda: 30.000 TL • Nüfusu 50.000 – 10.000 arasında olanlarda: 20.000 TL • Nüfusu 10.000 – 2.000 arasında olanlarda: 10.000 TL • Organize Sanayi Bölgelerinde: 100.000 TL • Bunların dışında kalan endüstri ve atıksu üreten her türlü tesiste: 60.000 TL 	Belediyelerde; <ul style="list-style-type: none"> • Nüfusu 100.000'den fazla olanlarda: 66.136 TL • Nüfusu 100.000 – 50.000 arasında olanlarda: 39.682 TL • Nüfusu 50.000 – 10.000 arasında olanlarda: 26.454 TL • Nüfusu 10.000 – 2.000 arasında olanlarda: 13.226 TL • Organize Sanayi Bölgelerinde: 132.275 TL • Bunların dışında kalan endüstri ve atıksu üreten her türlü tesiste: 79.364 TL

* = Bu bentlerdeki cezalar uygulanırken nihai ceza miktarı hesaplandıktan sonra küsurat kısmı dikkate alınmayacaktır.

[R.G. 7 Ocak 2010 – 27455]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Maliye Bakanlığında:

2010 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE UYGULAMA TEBLİĞİ
(SIRA NO: 2)

1- 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 212 nci maddesine dayanılarak hazırlanan ve 19/11/1986 tarih ve 86/11220 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Devlet Memurları Yiyecek Yardımı Yönetmeliğinin 4 üncü maddesinde, yemek bedelinin bütçeden karşılanmayan kısmının yemek yiyenlerden alınacağı hükme bağlanmış bulunmaktadır.

Bu çerçevede, öğle yemeği servisinden faydalanan memurlardan 15/1/2009-14/1/2010 tarihleri arasında alınacak yemek bedelleri 14/1/2009 tarihli ve 27110 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan (3) Sıra No’lu 2009 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Uygulama Tebliğiyle belirlenmişti. Bu bedellerin yerine 2010 yılında öğle yemeği servisinden faydalanan olanlardan en az aşağıda belirlenen tutarlar üzerinden günlük yemek bedeli alınması uygun görülmüştür.

Memurlardan;		15/1/2010 tarihinden 14/1/2011 tarihine kadar
1)	Ek göstergesiz görevlerde bulunanlardan	0,80 TL
2)	1100’e kadar (1100 dahil) ek göstergeli görevlerde bulunanlardan	1,32 TL
3)	2200’e kadar (2200 dahil) ek göstergeli görevlerde bulunanlardan	1,60 TL
4)	3600’e kadar (3600 dahil) ek göstergeli görevlerde bulunanlardan	2,05 TL
5)	4800’e kadar (4800 dahil) ek göstergeli görevlerde bulunanlardan	2,69 TL
6)	4800’den daha yüksek ek göstergeli görevlerde bulunanlardan	2,98 TL
Sözleşmeli personelden;		15/1/2010 tarihinden 14/1/2011 tarihine kadar
1)	Aylık brüt sözleşme ücretleri 1.500TL kadar (1.500 TL dahil) olanlardan	0,99 TL
2)	Aylık brüt sözleşme ücretleri 2.620 TL kadar (2.620 TL dahil) olanlardan	1,60 TL
3)	Aylık brüt sözleşme ücretleri 3.665 TL kadar (3.665 TL dahil) olanlardan	2,84 TL
4)	Aylık brüt sözleşme ücretleri 3.665 TL üzerinde olanlardan	3,56 TL

2- Bu uygulamaya 15/1/2010 tarihinde başlanacaktır.

3- Kuruluşlar hizmetlerinin özelliği, yemek maliyetleri ve yemek servisinin farklı mahallerde daha iyi şartlarda sunulması gibi hususları dikkate alarak belirlenen miktarların üzerinde yemek bedeli tespit edebileceklerdir.

4- Bu Tebliğe, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, özel bütçeli idareler, kamu iktisadi teşebbüsleri, döner sermayeli kuruluşlar ve fonlar ile diğer kamu idareleri uyacaklardır. Tebliğ olunur.

[R.G. 8 Ocak 2010 – 27456]

 [İçindekilere dön](#)

Maliye Bakanlığından:

2010 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE UYGULAMA TEBLİĞİ
(Sıra No: 3)

Bilindiği üzere, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun bütçe ödeneklerinin kullanılmasına ilişkin 20 nci maddesinde;

“(a) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, ayrıntılı harcama programlarını hazırlar ve vize edilmek üzere Maliye Bakanlığına gönderir. Bütçe ödenekleri, Maliye Bakanlığınca belirlenecek esaslar çerçevesinde, nakit planlaması da dikkate alınarak vize edilen ayrıntılı harcama programları ve serbest bırakma oranlarına göre kullanılır.

(b) Özel bütçeli idareler ve sosyal güvenlik kurumları ayrıntılı finansman programlarını hazırlar ve harcamalarını bu programa uygun olarak yaparlar.

(c) Ayrıntılı harcama ve finansman programlarının hazırlanmasına, vize edilmesine, uygulanmasına ve uygulamanın izlenmesine dair usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.”

hükümleri yer almaktadır.

Bütçenin uygulanmasında etkinliği ve nakit yönetiminin en düşük maliyetle işlemlerini sağlayacak harcama ve finansman programlarının hazırlanması önem taşımakta olup; bu amaçla ayrıntılı harcama ve finansman programlarının hazırlanması ve vize edilmesinde aşağıda yer alan usul ve esaslara uyulacaktır.

I- Kapsam

Bu Tebliğ, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerince ayrıntılı harcama programının, özel bütçeli idareler ve sosyal güvenlik kurumlarınca ayrıntılı finansman programının hazırlanmasına ilişkin usul ve esasları içermektedir.

II- Tanımlar

Bu Tebliğde geçen;

Ayrıntılı Harcama Programı (AHP): 5018 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde yer alan idarelerin, aylar itibariyle yapabilecekleri harcamaları gösteren ve tertip düzeyinde oluşturulan programı,

Ayrıntılı Finansman Programı (AFP): 5018 sayılı Kanuna ekli (II), (III) ve (IV) sayılı cetvellere yer alan idarelerin, aylar itibariyle yapabilecekleri harcamalar (tertip düzeyinde) ile gelir ve net finansmanlarının gerçekleştirme hedefini gösteren programı, ifade etmektedir.

III- Program Oluşturma İlkeleri

1) Kamu idareleri, AHP/AFP tekliflerini 2010 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile kendilerine tahsis edilen ödenekler üzerinden hazırlayacaklardır. Geçmiş yıllardan farklı olarak AHP/AFP’lerin harcama kısmı tertip düzeyinde hazırlanıp, Bakanlığımızca bu düzeyde vize edilecektir.

2) AHP/AFP teklifleri hazırlanırken; uygulanmakta olan ekonomik program, önceki yıllar bütçe gider ve gelir gerçekleştirmeleri ile AHP/AFP vize oranları, 2010 yılına devredilecek nakit imkanları, teşkilat yapılarındaki değişiklikler, mevsimsel özellikler, harcamaların niteliği ve diğer özel durumlar dikkate alınacaktır.

3) (01) Personel Giderleri ile (02) Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri için tefrik edilmiş ödenekler; memur ve sözleşmeli personel için dolu kadro ve pozisyonlar esas alınarak 2010 yılı Ocak ayından itibaren uygulanmakta olan katsayı ve sözleşme ücretleri üzerinden, işçiler için sürekli işçi pozisyonlarından dolu olanlar ile vize edilmiş geçici işçi pozisyonları esas alınarak mevcut toplu iş sözleşmesi hükümlerine göre yapılacak hesaplama çerçevesinde dağıtılacaktır.

4) (1) Sıra No’lu 2010 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Uygulama Genelgesi ve bütçe işlemleri ile serbest bırakılan ödeneklere, harcama veya finansman programlarının Ocak ayında yer verilecektir. Ocak ayı harcamasının serbest bırakılan ödeneklerin üzerinde olması durumunda harcama tutarı dikkate alınacaktır.

5) İşçi ikramiyelerine ilişkin ödenekler ile uluslararası kuruluşlar için öngörülen ödeneklerin dağılımı, ödemenin yapılacağı ay dikkate alınarak yapılacaktır.

6) Hazine yardımı alan özel bütçeli idareler ile sosyal güvenlik kurumlarından 2010 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununa bağlı (F) işaretli cetvelde Net Finansman öngörülmüş olan idareler, öncelikle Net Finansmana ilişkin bu kaynakları kullanacak şekilde AFP düzenleyeceklerdir.

7) Kamu idarelerinden alınan teklifler, ekonomik program uyarınca değerlendirilecek ve gerektiğinde idarelerle görüşme yapılmak suretiyle miktar ve oran olarak nihai hale getirilerek vize edilecektir.

IV- Program Oluşturma Yöntem ve Süreci

A- Genel Bütçe

1) Genel bütçeli idareler AHP hazırlayacaktır.

2) İdareler, AHP tekliflerini hazırlarken AHP (EK:1-b) formunu kullanacaklardır. İdarelerce tertip düzeyinde hazırlanan (EK:1-b) formunun icmalı olan (EK:1-a) formu e-bütçe tarafından otomatik olarak üretilecektir.

3) İdarelerin AHP (EK-1) teklif formları üst yöneticiler tarafından imzalanarak 20 Ocak 2010 tarihine kadar Bakanlığımıza iletilecektir. İlgili idareler Bakanlığımıza gönderilen AHP tekliflerini e-bütçe üzerinde onaylayacaklardır.

4) Bakanlığımızca yapılacak değerlendirme sonucunda oluşan AHP (EK: 1-b) formları vize edilerek (EK: 1-a) formu ile birlikte idarelere gönderilecek ve ayrıntılı harcama programı e-bütçe sistemi üzerinde Bakanlığımız tarafından onaylanacaktır.

B- Hazine Yardımı Alan Özel Bütçeli İdareler ile Sosyal Güvenlik Kurumları

1) Hazine yardımı alan özel bütçeli idareler ile sosyal güvenlik kurumları AFP hazırlayacaktır.

2) İdareler AFP'lerini gider, gelir ve net finansman bilgilerini birlikte değerlendirerek hazırlayacaklardır. AFP teklifleri hazırlanırken (EK:2-c) ve AFP (EK:2-d) formları kullanılacaktır. AFP (EK:2-a) ve (EK:2-b) formları ise e-bütçe tarafından otomatik olarak üretilecektir.

3) Yükseköğretim kurumları, AFP'lerin harcama kısmının teklifini, e-bütçe sisteminde oluşturulan AFP (Birim Detay) menüsüne giriş yaparak oluşturabilecekleri gibi detay giriş yapmadan da hazırlayabileceklerdir. AFP tekliflerini, (Birim Detay) menüsüne giriş yaparak oluşturan yükseköğretim kurumlarının AFP (EK:2-c) formu, e-bütçe sistemi tarafından otomatik olarak üretilecektir.

4) 2010 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununa bağlı (F) işaretli cetvelde Net Finansman ve Net Borçlanma öngörülen idareler, Net Finansmanın hangi aylarda kullanılacağını, Net Borçlanmanın hangi aylarda yapılacağını AFP (EK:2-d) formunda göstereceklerdir.

5) Toplam borçlanma ve likit değerlere ilişkin finansman girişleri 31 Aralık 2009 tarihli veriler dikkate alınarak yapılacaktır.

6) İdarelerin AFP (EK-2) teklif formları, üst yöneticiler tarafından imzalanarak 20 Ocak 2010 tarihine kadar Bakanlığımıza iletilecektir. İlgili idareler Bakanlığımıza gönderilen AFP tekliflerini e-bütçe sisteminde onaylayacaklardır.

7) Bakanlığımızca yapılacak değerlendirme sonucunda oluşturulan AFP (EK:2-c) ve (EK:2-d) formları vize edilerek AFP (EK: 2-a) ve (EK:2-b) formları ile birlikte idarelere gönderilecek ve ayrıntılı finansman programı e-bütçe sistemi üzerinde Bakanlığımız tarafından onaylanacaktır.

8) AFP'lerde yer alan hazine yardımları öngörü mahiyetinde olup; hazine yardımları idarenin ay içi bütçe gerçekleşmesi ve nakit durumu dikkate alınarak, ilgili genel bütçeli idare bütçesinde yer alan hazine yardımı ödeneğinin serbest bırakılmasını müteakip tahakkuk ettirilecektir.

C- Hazine Yardımı Almayan Özel Bütçeli İdareler ile Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar

1) Hazine yardımı almayan özel bütçeli idareler ile düzenleyici ve denetleyici kurumlar, bu Tebliğin IV-B bölümünde anlatılan yöntemi kullanarak AFP düzenleyeceklerdir.

2) İdareler, vize edilmek üzere Bakanlığımıza herhangi bir belge göndermeyeceklerdir. Ancak merkezi yönetim bütçesinin hedef ve uygulama sonuçlarının konsolide edilebilmesi için, söz konusu idareler AFP girişlerini yukarıda belirtilen tarihlere kadar tamamlayıp, e-

bütçe üzerinde onaylayacaklar ve AFP formlarının birer örneğini bilgi için Bakanlığımıza göndereceklerdir.

Tebliğ olunur.

[R.G. 9 Ocak 2010 – 27457]

 İçindekilere dön

Türk Patent Enstitüsü Başkanlığından:

**TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜNCE UYGULANACAK OLAN ÜCRET
TARİFESİNE İLİŞKİN TEBLİĞ
(BİK/TPE: 2010/1)**

MADDE 1 – (1) Türk Patent Enstitüsü'nün vereceği hizmetler karşılığı alacağı ücretlerin türü ve tutarı ekli (1), (2), (3) ve (4) sayılı cetvellerde gösterilmiştir. Bu ücretlere, 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 8 sayılı tarifesinin I/2, I/3, I/4, I/5 ve I/6 nolu sütunlarında gösterilen Harçlar ve Katma Değer Vergisi dahil değildir. Ödenecek ücretlere, harç ve KDV ilave edilecektir. 15/1/2004 tarih ve 5070 sayılı e-imza Kanunu hükümleri gereğince elektronik ortamda yapılan, patent ve faydalı model başvurularında 5 TL, endüstriyel tasarım başvurularında 10 TL ve marka başvurularında 15 TL toplam başvuru ücretinden indirilir.

(2) Bu cetvellerdeki ücret tutarları, Yönetim Kurulunun teklifi, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın uygun görüşü ile değiştirilebilir.

MADDE 2 – (1) 554 sayılı Endüstriyel Tasarımların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 555 sayılı Coğrafi İşaretlerin Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 556 sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'de ve 5/11/1995 tarihli ve 22454 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 554 sayılı Endüstriyel Tasarımların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Uygulama Şekli Gösterir Yönetmelik, 555 sayılı Coğrafi İşaretlerin Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Uygulama Şekli Gösterir Yönetmelik, 556 sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Uygulama Şekli Gösterir Yönetmelikte belirlenmiş olan süre içerisinde, bir işlemle ilgili ücret ödenmemesi halinde başvuru geri çekilmiş sayılır.

(2) 551 sayılı Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve 5/11/1995 tarihli ve 22454 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 551 sayılı Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Uygulama Şekli Gösterir Yönetmelikte belirlenmiş olan süre içinde, bir işlemle ilgili ücret ödenmemişse, işlem hüküm ve sonuç doğurmamış sayılır.

(3) 5147 Sayılı Entegre Devre Topoğrafya Hakkındaki Kanunun uygulama şeklini gösterir Yönetmelikte belirtilen ücretin ödenmemesi halinde, talep yapılmamış sayılır.

MADDE 3 – (1) Patent, Faydalı Model ve Entegre Devre Topoğrafyaları başvurularıyla ilgili olarak Türk Patent Enstitüsü Başkanlığına yapılacak ödeme tutarları, ekli (1) sayılı cetvelde gösterilmiştir.

(2) Patent ve Faydalı Model başvuruları için, yurtdışındaki araştırma ve inceleme kuruluşlarının hizmetlerinden yararlanılması durumunda söz konusu kuruluşlara ödenecek ücret ve ödeme şekli, Türk Patent Enstitüsü ve uluslararası kuruluşlar arasındaki çalışma protokolleri hükümleri çerçevesinde yürütülür. Ödeme; anılan kuruluşlarca düzenlenen fatura tarihi itibarıyla, Katma Değer Vergisi de eklenerek, ilgili döviz cinsinden yapılır. Araştırma ve inceleme raporlarının Enstitü bünyesinde hazırlanması durumunda, araştırma-inceleme raporu hazırlık işlemleri ücreti ödenmeyecektir.

(3) 551 sayılı Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, anılan Kanun Hükmünde Kararnamenin Uygulama Şekli Gösterir Yönetmelik, Avrupa Patentlerinin Verilmesi ile ilgili Avrupa Patent Sözleşmesinin Türkiye'de Uygulama Şekli

Gösterir Yönetmelik ve Patent İşbirliği Anlaşmasına Dair Yönetmelik hükümlerine göre patent ve faydalı model hizmet türlerine ilişkin olarak ve 5147 sayılı Entegre Devre Topoğrafyalarının Korunması Hakkında Kanun ve anılan Kanunun Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmelik hükümlerine göre entegre devre topoğrafyaları hizmet türlerine ilişkin olarak:

PATENTLER

- Patent Başvuru Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 5 inci maddesi ikinci fıkrasındaki ücreti,
- 1 ila 8 Rüçhanlı Patent Başvuru Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 5 inci maddesi ikinci fıkrasındaki ücreti,
- Yabancı Dilde Verilen Tarifnamenin Türkçe Çevirisi İçin Süre Talebi Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 5 inci maddesi üçüncü fıkrasındaki ücreti,
- Yabancı Dilde Verilen Tarifnamenin Türkçe Çevirisi İçin Ek Süre Talebi Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 5 inci maddesi üçüncü fıkrasındaki ücreti,
- Araştırma Raporu Değerlendirme Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin Geçici 4 üncü maddesinin üçüncü fıkrasındaki ücreti,
- Araştırma Raporu Hazırlık İşlemleri Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 28 inci maddesi birinci fıkrasındaki ücreti,
- İnceleme Raporu Hazırlık İşlemleri Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 32 nci maddesindeki ücreti,
- 2.ve 3. İnceleme Raporu Hazırlık İşlemleri Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 32 nci maddesindeki ücreti,
- Ek Süre Talebi Ücreti: 551 sayılı KHK'nın 60 ıncı maddesinin beşinci fıkrasındaki, 62 nci maddesinin onüçüncü fıkrasındaki, 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 13 üncü maddesinin birinci fıkrasındaki ve 29 uncu maddesindeki ücreti,

- Rüşhan Hakkı Belgesi (Menşe Memleket Vesikası) Düzenleme Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 13 üncü maddesinin birinci fıkrasındaki ücreti,
- Patent Belgesi Düzenleme Ücreti: 551 sayılı KHK'nın 60 ıncı maddesinin beşinci fıkrasındaki, 62 nci maddesinin onüçüncü fıkrasındaki ücreti,
- Ek Patent Belgesi Düzenleme Ücreti: 551 sayılı KHK'nın 124 üncü maddesindeki ücreti,
- Devir İşlemi Kayıt Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 37 nci maddesinin üçüncü fıkrasındaki ücreti,
- Lisans İşlemi Kayıt Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 35 inci maddesinin üçüncü fıkrasındaki ücreti,
- Birleşme İşlemi Kayıt Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 44 üncü maddesinin ikinci fıkrasındaki ücreti,
- Lisans Verme Teklifi Kayıt Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 36 ncı maddesinin üçüncü fıkrasındaki ücreti,
- Veraset ve İntikal İşlemi Kayıt Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 38 inci maddesinin üçüncü fıkrasındaki ücreti,
- Rehin İşlemi Kayıt Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 38 inci maddesinin üçüncü fıkrasındaki ücreti,
- Unvan Değişikliği Kayıt Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 44 üncü maddesinin ikinci fıkrasındaki ücreti,
- Adres Değişikliği Kayıt Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 44 üncü maddesinin ikinci fıkrasındaki ücreti,
- Kullanım Belgesinin veya Kullanılmama Nedenini Gösteren Belgenin Kayıt Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 40 ıncı maddesinin dördüncü fıkrasındaki ve 39 uncu maddesinin üçüncü fıkrasındaki ücreti,
- Patent Belgesi Onaylı Sureti Düzenleme Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 45 inci maddesindeki ücreti,
- Patent Dosyalarının İncelenmesi Ücreti (Her Dosya İçin): 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 34 üncü maddesindeki ücreti,
- Patent Başvurusunun F. Model Belgesi Başvurusuna Dönüştürme Talebi Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 33 üncü maddesinin dördüncü fıkrasındaki ücreti,
- Mücbir Sebep Ücreti: 551 sayılı KHK'nın 134 üncü maddesinin dördüncü fıkrasındaki ücreti,
- Vadesinde Ödenmeyen Yıllık Ücret: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 48 inci maddesinin ikinci fıkrasındaki ücreti,
- 2. ila 20.Yıl Sicil Kayıt Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 48 inci maddesinin birinci fıkrasındaki ücreti,
- Patent İşbirliği Antlaşması 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir

- Kapsamında Ulusal Aşamaya Giren Başvurunun Ücreti: Yönetmeliğin 5 inci maddesinin dördüncü fıkrasındaki ücreti,
- Patent İşbirliği Antlaşması Kapsamında Ulusal Aşamaya Giren Başvurunun Yapılması İçin Ek Süre Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 5 inci maddesinin dördüncü fıkrasındaki ücreti,
- Patent İşbirliği Antlaşması Kapsamında Kabul Ofisi Olarak Yapılan Başvurunun Gönderme Ücreti: Patent İşbirliği Anlaşmasına Dair Yönetmeliğin 14.1 inci maddesindeki ücreti,
- Patent İşbirliği Antlaşması Kapsamında Kabul Ofisi Olarak Yapılan Başvurular İçin Rüçhan Hakkı Belgesi Düzenleme Ücreti: Patent İşbirliği Anlaşmasına Dair Yönetmeliğin 17.1 inci maddesinin (b) fıkrasındaki ücreti,
- Avrupa Patenti İstemleri Yayım Ücreti: Avrupa Patentlerinin Verilmesi ile ilgili Avrupa Patent Sözleşmesinin Türkiye'de Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 10 uncu maddesindeki ücreti,

- Avrupa Patenti Fasikül Yayım Ücreti: Avrupa Patentlerinin Verilmesi ile ilgili Avrupa Patent Sözleşmesinin Türkiye’de Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 12 nci maddesinin dördüncü fıkrasındaki ücreti,
- Avrupa Patenti Fasikülü Türkçe Çevirisi için Ek Süre Ücreti: Avrupa Patentlerinin Verilmesi ile ilgili Avrupa Patent Sözleşmesinin Türkiye’de Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 12 nci maddesinin beşinci fıkrasındaki ücreti, Patent İşbirliği Anlaşmasına Dair Yönetmeliğin 49.6 ncı maddesindeki ücreti,
- Patent İşbirliği Antlaşması Kapsamında Başvuru Yapma Hakkının Tesisi İçin Verilen Ek Süre Ücreti (33 Aydan Sonra Ulusal Safhaya Giren Başvurular İçin):
- Patent Başvuruları İçin Enstitü Bünyesinde Araştırma Raporu Hazırlanması Ücreti: 551 sayılı KHK’nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 28 inci maddesinin birinci fıkrasındaki ücreti,
- Patent Başvuruları İçin Enstitü Bünyesinde İnceleme Raporu Hazırlanması Ücreti: 551 sayılı KHK’nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 32 nci maddesindeki ücreti,
- Araştırma Raporu Enstitü Bünyesinde Düzenlenmiş Patent Başvuruları İçin Enstitü Bünyesinde İnceleme Raporu Hazırlanması Ücreti: 551 sayılı KHK’nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 32 nci maddesindeki ücreti,
- Patent Başvuruları İçin Enstitü Bünyesinde 2. ve 3. İnceleme Raporu Hazırlanması Ücreti: 551 sayılı KHK’nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 32 nci maddesindeki ücreti,
- Avrupa Patentinin İtiraz Sonucu Değişen Fasikül Yayın Ücreti : Avrupa Patentlerinin Verilmesi ile ilgili Avrupa Patent Sözleşmesinin Türkiye’de Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 14 üncü maddesi uyarınca, Avrupa Patent Sözleşmesinin 99 uncu maddesine göre yapılan itiraz sonucunda değişen şekliyle verilen Avrupa patentlerinin ilan edilmesi için söz konusu yönetmeliğin 12 nci maddesi uyarınca ödenmesi gereken ücret.

FAYDALI MODELLER

- Faydalı Model Başvuru Ücreti: 551 sayılı KHK’nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasındaki ücreti,
- 1 ila 8 Rüçhanlı Faydalı Model Başvuru Ücreti: 551 sayılı KHK’nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasındaki ücreti,

- Yabancı Dilde Verilen Tarifnamenin Türkçe Çevirisi İçin Süre Talebi Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 5 inci maddesi üçüncü fıkrasındaki ücreti,
- Yabancı Dilde Verilen Tarifnamenin Türkçe Çevirisi İçin Ek Süre Talebi Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 5 inci maddesi üçüncü fıkrasındaki ücreti,
- Ek Süre Talebi Ücreti: 551 sayılı KHK'nın 162 nci maddesinin ikinci fıkrasındaki ve 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 13 üncü maddesinin birinci fıkrasındaki, 29 uncu maddesindeki ve 50 nci maddesinin ikinci fıkrasındaki ücreti,

- Rüşhan Hakkı Belgesi (Menşе Memleket Vesikası) Düzenleme Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğın 13 üncü maddesinin birinci fıkrasındaki ücreti,
- Faydalı Model Belgesi Düzenleme Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğın 50 nci maddesinin birinci fıkrasındaki ücreti,
- Devir İşlemi Kayıt Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğın 37 nci maddesinin üçüncü fıkrasındaki ücreti,
- Lisans İşlemi Kayıt Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğın 35 inci maddesinin üçüncü fıkrasındaki ücreti,
- Birleşme İşlemi Kayıt Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğın 44 üncü maddesinin ikinci fıkrasındaki ücreti,
- Lisans Verme Teklifi Kayıt Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğın 36 ncı maddesinin üçüncü fıkrasındaki ücreti,
- Veraset ve İntikal İşlemi Kayıt Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğın 38 inci maddesinin üçüncü fıkrasındaki ücreti,
- Rehin İşlemi Kayıt Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğın 38 inci maddesinin üçüncü fıkrasındaki ücreti,
- Ünvan Değişikliği Kayıt Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğın 44 üncü maddesinin ikinci fıkrasındaki ücreti,
- Adres Değişikliği Kayıt Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğın 44 üncü maddesinin ikinci fıkrasındaki ücreti,
- Kullanım Belgesinin veya Kullanılmama Nedenini Gösteren Belgenin Kayıt Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğın 40 ncı maddesinin dördüncü fıkrasındaki ve 39 uncu maddesinin üçüncü fıkrasındaki ücreti,
- Faydalı Model Belgesi Onaylı Sureti Düzenleme Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğın 45 inci maddesindeki ücreti,
- Faydalı Model Dosyalarının İncelenmesi Ücreti (Her Dosya İçin): 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğın 34 üncü maddesindeki ücreti,
- F. Model Başvurusunun Patent Başvurusuna Dönüştürme Talebi Ücreti: 551 sayılı KHK'nın 167 nci maddesinin ikinci fıkrasındaki ücreti,
- Mücbir Sebep Ücreti: 551 sayılı KHK'nın 134 üncü maddesinin dördüncü fıkrasındaki ücreti,
- Vadesinde Ödenmeyen Yıllık Ücret: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğın 48 inci maddesinin ikinci fıkrasındaki ücreti,
- 2. ila 10.Yıl Sicil Kayıt İşlemi Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğın 48 inci maddesinin birinci fıkrasındaki ücreti,

ENTEĞRE DEVRE TOPOĞRAFYALARI

- Entegre Devre Topoğrafya Başvuru Ücreti: 5147 sayılı Kanunun Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 8 inci maddesinin ikinci fıkrasındaki ücreti,
- Enstitü Kararlarına İtiraz İnceleme Ücreti: 5147 sayılı Kanunun Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 12 nci maddesinin birinci fıkrasındaki ücreti,
- Entegre Devre Topoğrafya Tescil Belgesi Düzenleme Ücreti: 5147 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin ikinci fıkrasındaki ücreti,
- Adres Değişikliği Kayıt ve Yayım Ücreti: 5147 sayılı Kanunun Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrasındaki ücreti,
- Ünvan Değişikliği Kayıt ve Yayım Ücreti: 5147 sayılı Kanunun Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrasındaki ücreti,
- Nevi Değişikliği Kayıt ve Yayım Ücreti: 5147 sayılı Kanunun Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrasındaki ücreti,
- Devir İşlemi Kayıt ve Yayım Ücreti: 5147 sayılı Kanunun Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 15 inci maddesinin ikinci fıkrasındaki ücreti,
- Birleşme İşlemi Kayıt ve Yayım Ücreti: 5147 sayılı Kanunun Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrasındaki ücreti,
- Veraset ve İntikal İşlemi Kayıt ve Yayım Ücreti: 5147 sayılı Kanunun Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 16 ncı maddesindeki ücreti,
- Lisans İşlemi Kayıt ve Yayım Ücreti: 5147 sayılı Kanunun Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 17 nci maddesinin ikinci fıkrasındaki ücreti,
- Rehin İşlemi Kayıt ve Yayım Ücreti: 5147 sayılı Kanunun Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 18 nci maddesindeki ücreti,
- Entegre Devre Topoğrafya Tescil Belgesi Yeniden Düzenleme Ücreti: 5147 sayılı Kanunun Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 19 uncu maddesindeki ücreti,
- Entegre Devre Topoğrafya Tescil Belgesi Sureti Düzenleme Ücreti: 5147 sayılı Kanunun Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 21 inci maddesinin ikinci fıkrasındaki ücreti,
- Entegre Devre Topoğrafya Sicil Sureti Düzenleme Ücreti: 5147 sayılı Kanunun Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 22 nci maddesinin ikinci fıkrasındaki ücreti,
- Entegre Devre Topoğrafyası Başvuru ve Tescil Hakkından Vazgeçme Ücreti: 5147 sayılı Kanunun Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 24 üncü maddesinin ikinci fıkrasındaki ücreti,
- Entegre Devre Topoğrafya Zorunlu Lisans Talep Ücreti: 5147 sayılı Kanunun Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 26 ncı maddesinin ikinci fıkrasındaki ücreti,

MADDE 4 – (1) Marka ve Coğrafi İşaret başvurularıyla ilgili olarak Türk Patent Enstitüsü Başkanlığına yapılacak ödeme tutarları ekli (2) sayılı cetvelde gösterilmiştir.

(2) Coğrafi işaretlerin korunması ile ilgili başvurular için; konu hakkında uzman olan bir veya birden fazla kamu kuruluşu, üniversite veya tarafsız özel kuruluşların hizmetlerinden yararlanılması durumunda, söz konusu kuruluşların hizmetlerinden dolayı alacakları ücret ile birlikte (2) sayılı cetvelin 2.02.02 nci sırasında belirtilen ücret başvuru sahibi tarafından, itiraz dolayısıyla yaptırılan incelemelerde ise (2) sayılı cetvelin 2.02.04 üncü sırasında belirtilen ücret itiraz sahibi tarafından Enstitü'ye ödenir, ilgili kuruluşlara yapılacak ödemeler Enstitü tarafından yapılır.

(3) 555 sayılı Coğrafi İşaretlerin Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmelikte öngörülen coğrafi işaret başvurularından menşe adı olanlar, Resmî Gazete'de, coğrafi işaretin üretim alanını kapsayan ilde yayımlanan bir yerel gazetede, coğrafi işaretin ait olduğu üretim alanının birden fazla ili kapsamı durumunda ise, coğrafi işaretin kapsadığı bütün illerde yayımlanan yerel gazetelerden birinde; mahreç işareti olanlar ise, menşe adlar için geçerli olan Resmî Gazete ve yerel gazete ilanına ek olarak, başvurunun Resmî Gazete'de ilan edildiğine ilişkin bilgi ilanı, yurt çapında dağıtımı olan en yüksek tirajlı günlük iki gazeteden birinde yayımlanır. Yayıma ilişkin her türlü masraf başvuru sahibi tarafından, Enstitü'ye ödenir.

(4) 556 sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, anılan Kararnamenin Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmelik hükümlerine göre, marka hizmet türlerine ilişkin olarak ve 555 sayılı Coğrafi İşaretlerin Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve anılan Kararnamenin Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmelik hükümlerine göre coğrafi işaret hizmet türlerine ilişkin olarak:

MARKALAR

- Tek Sınıflı Marka Başvuru Ücreti: 556 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 8 inci maddesindeki ücreti,
- Marka Yenileme Ücreti : 556 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 17 inci maddesi ikinci fıkrasındaki ücreti,
- Koruma Süresi Sona Eren Marka Yenileme Ücreti: 556 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 17 inci maddesindeki ücreti,
- Başvurunun Geri Çekilmesi veya Sınırlandırılması Ücreti: 556 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 25 inci maddesindeki ücreti,
- Marka Tescil Belgesi Düzenleme Ücreti: 556 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 12 inci maddesinin ikinci fıkrasındaki ücreti,
- Devir İşlemi Kayıt Ücreti: 556 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 19 uncu maddesi birinci fıkrası a bendindeki ücreti,
- Lisans Kayıt ve Lisans Yenileme Ücreti: 556 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 20 inci maddesindeki ücreti,
- Veraset ve İntikal İşlemi Kayıt Ücreti: 556 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 19 uncu maddesi birinci fıkrası c bendindeki ücreti,
- Rehin İşlemi Kayıt Ücreti: 556 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 22 inci maddesindeki ücreti,
- Unvan Değişikliği Kayıt Ücreti: 556 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 18 inci maddesindeki ücreti,
- Adres Değişikliği Kayıt Ücreti: 556 sayılı KHK'nın 18 inci maddesindeki ücreti,
- Nevi Değişikliği Kayıt Ücreti: 556 sayılı KHK'nın 18 inci maddesindeki ücreti,
- Rüçhan Hakkı Kayıt Ücreti: 556 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 8 inci maddesindeki ücreti,
- Marka Tescil Belgesi Sureti Düzenleme Ücreti: 556 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 28 inci maddesindeki ücreti,
- Sınıflandırma Listesi Düzenleme Ücreti: 556 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 11 inci maddesinin dördüncü fıkrasındaki ücreti,
- Marka Hakkından Vazgeçme Ücreti: 556 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 26 ncı maddesinin üçüncü fıkrasındaki ücreti,
- Rüçhan Hakkı Belgesi (Menşe Memleket Vesikası) Düzenleme Ücreti: 556 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 31.inci maddesindeki ücreti,

- Enstitü Kararlarına İtiraz İnceleme Ücreti: 556 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 36 maddesinin ikinci fıkrasındaki ücreti,
- Birleşme Kayıt Ücreti: 556 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 19 uncu maddesi birinci fıkrası b bendindeki ücreti,
- Teminat Gösterme Ücreti: 556 sayılı KHK'nın 22 inci maddesindeki ücreti,
- Lisans İptali, Teminat ve Rehin Kaldırma Ücreti: 556 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 20 inci ve 22 inci maddesindeki ücreti,
- Resmi Marka Bülteninde Yayımlanan Marka Başvurularına İtiraz İnceleme Ücreti: 556 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 36 ıncı maddesinin ikinci fıkrasındaki ücreti,
- Marka Başvurusu Ön Yazı Düzenleme Ücreti: 556 sayılı KHK'nın 10 uncu maddesindeki ücreti,
- Sicil Sureti Düzenleme Ücreti: 556 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 29 uncu maddesindeki ücreti,
- Madrid Protokolü ile İlgili Enstitü İçi İşlem Ücreti: 556 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 32 inci maddesindeki ücreti,
- İki Sınıflı Marka Başvuru Ücreti: 556 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 8 inci maddesindeki ücreti,
- Üç Sınıflı Marka Başvuru Ücreti: 556 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 8 inci maddesindeki ücreti,
- Üç Sınıftan Fazla Her Sınıf İçin Sınıf Ücreti: 556 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 8 inci maddesindeki ücreti,
- Bölünme Ücreti: 556 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 15 inci maddesindeki ücreti,
- Hataların Düzeltilmesi Ücreti : 556 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 24 üncü maddesindeki ücreti,

COĞRAFI İŞARETLER

- Coğrafi İşaret Başvuru Ücreti: 555 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasındaki ücreti,
- Başvuruların İnceleme İçin İlgili Kuruluşa Gönderilmesi Ücreti: 555 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 6 ncı maddesindeki ücreti,
- İtiraz İnceleme Ücreti: 555 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 8 inci maddesindeki ücreti,
- Başvurunun ve İtirazın İnceleme için İlgili Kuruluşa Gönderilmesi Ücreti: 555 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 8 inci maddesi üçüncü fıkrasındaki ücreti,
- Coğrafi İşaret Tescil Belgesi Düzenleme ve Sicil Kayıt Ücreti: 555 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 9 uncu maddesindeki ücreti,

- Coğrafi İşaret Tescil veya Sicil Sureti Düzenleme Ücreti: 555 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 11 inci ve 12 inci maddesindeki ücreti,
- Coğrafi İşaretin Türkiye'de Tescili Olduğuna Dair AB'ye veya Diğer Ülkelere Verilmek İçin Düzenlenen Belge Ücreti: 555 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmeliğin 9 uncu maddesindeki ücreti,

ifade eder.

MADDE 5- (1) Endüstriyel Tasarım başvurularıyla ilgili olarak Türk Patent Enstitüsü Başkanlığına yapılacak ödeme tutarları, ekli (3) sayılı cetvelde gösterilmiştir.

(2) 554 Sayılı Endüstriyel Tasarımların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve 7 Şubat 2006 tarih ve 26073 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan anılan Kararnamenin Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmelik hükümlerine göre, Endüstriyel Tasarım tescil başvurularına ait hizmet türlerine ilişkin olarak;

ENDÜSTRİYEL TASARIMLAR

- Tasarım Tescil Başvuru Ücreti: 554 Sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini gösterir Yönetmeliğin 9 uncu maddesi (b) fıkrası 2 nci bendinde anılan ücreti,
- İlave Her Tasarım İçin Tasarım Tescil Başvuru Ücreti: 554 Sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini gösterir Yönetmeliğin 9 uncu maddesi (b) fıkrası 2 nci bendinde anılan ücreti,
- Siyah-Beyaz Yayım Ücreti (Her bir 8x8 cm. Alan İçin): 554 Sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini gösterir Yönetmeliğin 9 uncu maddesi (b) fıkrası 3 üncü bendinde anılan ücreti
- Renkli Yayım Ücreti (Her bir 8x8 cm. Alan İçin): 554 Sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini gösterir Yönetmeliğin 9 uncu maddesi (b) fıkrası 3 üncü bendinde anılan ücreti
- Yayım Erteleme Talebi Ücreti (Her Bir Tasarım İçin): 554 Sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini gösterir Yönetmeliğin 9 uncu maddesi (b) fıkrası 5 inci bendinde anılan ücreti
- Yenileme Başvuru Ücreti (Tek Tasarım İçin): 554 Sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini gösteriri Yönetmeliğin 22 nci maddesi birinci fıkrasında anılan ücreti
- Yenileme Başvuru Ücreti (İlave Her Bir Tasarım İçin): 554 Sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini gösterir Yönetmeliğin 22 nci maddesi birinci fıkrasında anılan ücreti
- 6 ay Süre Uzatımı ile Yenileme Başvuru Ücreti (Tek Tasarım İçin): 554 Sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini gösteriri Yönetmeliğin 22 nci maddesi ikinci fıkrasında anılan ücreti
- 6 ay Süre Uzatımı ile Yenileme Başvuru Ücreti (İlave Her Bir Tasarım İçin): 554 Sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini gösteriri Yönetmeliğin 22 nci maddesi ikinci fıkrasında anılan ücreti
- Düzeltme Sicil Kayıt İlan Ücreti: 554 Sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini gösteriri Yönetmeliğin 21 inci maddesinde anılan ücreti
- Devir İşlemi Kayıt Ücreti: 554 Sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini gösteriri Yönetmeliğin 24 üncü maddesi ikinci fıkrasında anılan ücreti

- Lisans Kayıt ve Lisans Yenileme Ücreti: 554 Sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini gösteriri Yönetmeliğin 26 ncı maddesi ikinci fıkrasında anılan ücreti
- Veraset ve İntikal İşlemi Kayıt Ücreti: 554 Sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini gösteriri Yönetmeliğin 23 üncü maddesinde anılan ücreti
- Adres, Unvan, Nevi Değişikliği Kayıt Ücreti: 554 Sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini gösteriri Yönetmeliğin 20 inci maddesi üçüncü fıkrasında anılan ücreti
- Birleşme Kayıt Ücreti: 554 Sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini gösteriri Yönetmeliğin 25 inci maddesinde anılan ücreti
- Rüçhan Hakkı Kayıt Ücreti: 554 Sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini gösteriri Yönetmeliğin 9 uncu maddesi (b) fıkrası 4 üncü bendinde anılan ücreti,
- Tescil ve Sicil Sureti Düzenleme Ücreti: 554 Sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini gösteriri Yönetmeliğin 32 inci maddesi ikinci fıkrasında anılan ücreti
- Menşe Memleket Belgesi Düzenleme Ücreti: 554 Sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini gösteriri Yönetmeliğin 32 inci maddesi ikinci fıkrasında anılan ücreti
- Tasarım İtiraz İnceleme Ücreti (Her Bir Tasarım İçin): 554 Sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini gösteriri Yönetmeliğin 18 inci maddesi ikinci fıkrasında anılan ücreti
- Tasarım Rehin ve Haciz Haklarının Yayım Ücreti: 554 Sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini gösteriri Yönetmeliğin 27 inci maddesi ikinci fıkrasında anılan ücreti
- Vazgeçme Talebi Kayıt Ücreti: 554 Sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini gösteriri Yönetmeliğin 34 üncü maddesi ikinci fıkrasında anılan ücreti

ifade eder.

MADDE 6- (1) Enformasyon ve Dokümantasyon hizmetleriyle ilgili olarak Türk Patent Enstitüsü Başkanlığından talep edilecek hizmetler için yapılacak ödeme tutarları ile vekil sicil kayıt sicil yenileme ve Marka Patent Vekilliği belge ücretleri, ekli (4) sayılı cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 7- (1) Resmi Marka Gazetesi ile Resmi Marka Bülteni ve CD, Resmi Patent Bülteni ve CD, Resmî Endüstriyel Tasarımlar Bülteni ve CD abonelikleri 1 Ocak – 31 Aralık tarihleri için yapılır. Yıl içinde abone olacakların aboneliği, aboneliğin yapıldığı tarih ile 31 Aralık tarihleri arasındaki dönemi kapsar.

(2) Yayınların ücreti, satışın yapıldığı yıl için belirlenmiş olan ücrettir.

ENFORMASYON HİZMETLERİ

- Bir Kelime Bir Sınıf İçin Marka Benzerlik Araştırma Ücreti (Fonetik ve Detaylı): Marka olabilecek bir kelimenin, 556 sayılı KHK'nın Uygulama şeklini gösterir Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin on birinci fıkrasındaki sınıflardan birisi için yapılacak benzerlik araştırması ücretini,
- İlave Her Sınıf İçin Marka Benzerlik Araştırma Ücreti: Marka olabilecek bir kelimenin, 556 sayılı KHK'nın Uygulama şeklini gösterir Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin on birinci fıkrasındaki sınıflardan birden çoğu için yapılacak benzerlik araştırması ücretini,

- Ünvana Göre Marka Araştırma Ücreti: 556 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmelik Hükümlerine Göre Herhangi Bir Gerçek ya da Tüzel Kişi Adına Tescilli veya Başvurusu Yapılmış Markanın Olup Olmadığının, Var ise Kaç Tane Olduğunun Araştırması Ücretini,
- Ünvana Göre Tasarım Araştırma Ücreti: 554 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmelik Hükümlerine Göre Herhangi Bir Gerçek ya da Tüzel Kişi Adına Tescilli veya Başvurusu Yapılmış Tasarımın Olup Olmadığının, Var ise Kaç Tane Olduğunun Araştırması Ücretini,
- Ünvana Göre Patent/Faydalı Model Araştırma Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmelik Hükümlerine Göre Herhangi Bir Gerçek ya da Tüzel Kişi Adına Tescilli veya Başvurusu Yapılmış Patent/Faydalı Model Olup Olmadığının, Var ise Kaç Tane Olduğunun Araştırması Ücretini,
- Patent/Faydalı Model Ön Araştırma Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama Şeklini Gösterir Yönetmelik Hükümlerine Göre Verilen Anahtar Kelime veya Bilgilere Göre Türk Patentlerinin Veri Tabanında Yapılan Sorgulama ile Patent Dokümanlarının Yeni Olup Olmadığı Hakkında Yapılan Ön Araştırma Ücretini
- Patent Ön Araştırma (EPOQUE'li) Ücreti: Avrupa Patent Ofisi (EPO)'nin veri patent veri tabanlarından yapılan sorgulama ile Patent dokümanlarının yeni olup olmadığı hakkında yapılan araştırma ve/veya ön araştırma raporları ücretini,
- Patent Suret Ücreti (Onaysız): Paten tescil belgesi ve dosyası fotokopisinin ücretini,
- Faydalı Model Suret Ücreti (Onaysız): Faydalı Model tescil belgesi ve dosyası fotokopisinin ücretini,
- Resmi Marka Bülteni Ücreti: 556 sayılı KHK'nın Uygulama şeklini gösterir Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin dokuzuncu fıkrasındaki bültenin ücretini,
- Resmi Marka Bülteni CD Ücreti: 556 sayılı KHK'nın Uygulama şeklini gösterir Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin dokuzuncu fıkrasındaki bültene ait CD'nin ücretini,
- Resmi Endüstriyel Tasarım Bülteni Ücreti: 554 sayılı KHK'nın Uygulama şeklini gösterir Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin sekizinci fıkrasındaki bültenin ücretini,
- Resmi Endüstriyel Tasarım Bülteni CD Ücreti: 554 sayılı KHK'nın Uygulama şeklini gösterir Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin sekizinci fıkrasındaki bültene ait CD'nin ücretini,
- Resmi Patent Bülteni Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama şeklini gösterir Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının f bendindeki bültenin ücretini,
- Resmi Patent Bülteni CD Ücreti: 551 sayılı KHK'nın Uygulama şeklini gösterir Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının f bendindeki bültene ait CD'nin ücretini,
- Resmi Marka Gazetesi Ücreti: 556 sayılı KHK'nın Uygulama şeklini gösterir Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin onuncu fıkrasındaki Resmî Marka Gazetesinin ücretini,

- Resmi Marka Gazetesi CD Ücreti: 556 sayılı KHK'nın Uygulama şeklini gösterir Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin onuncu fıkrasındaki Resmî Marka Gazetesine ait CD'nin ücretini,
- Resmi Marka Gazetesi (Özel Sayı) Ücreti: 556 sayılı KHK'nın Uygulama şeklini gösterir Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin onuncu fıkrasındaki Resmî Marka Gazetesinin Koruma işaretleri ve Tanınmış Markaların yayımlandığı özel sayısının ücretini,
- TPE ve Sınai Mülkiyet Hakları Mevzuatı Ücreti: Türk Patent Enstitüsü'nün kuruluşu ile tescil edilen Sınai Mülkiyet Hakları konusundaki Kanun, Kararname ve Yönetmeliklerle, konu ile ilgili uluslararası anlaşmaların yer aldığı değişken sayfalı kitabın ücretini,
- Diğer Kitap Satışları Ücreti: Enstitünün yayımladığı, Marka Tescilinin Temel İlkeleri ve Uygulamaları kitabı ve benzeri yayımların ücretini,
- Marka Vekilliği Sicil Kayıt Ücreti: 5000 sayılı Kanun'un 30 uncu Maddesine göre Marka Vekilliği Yeterlilik Sınavına girip kazananların marka vekilleri siciline yapılan kayıt ücretini,
- Patent Vekilliği Sicil Kayıt Ücreti: 5000 sayılı Kanun'un 30 uncu Maddesine göre Patent Vekilliği Yeterlilik Sınavına girip kazananların patent vekilleri siciline yapılan kayıt ücretini,
- Marka Vekilliği Sicil Kayıt Yenileme Ücreti: 5000 sayılı Kanun'un 30 uncu Maddesinin uygulama şeklini gösterir Yönetmeliğin 14 üncü Maddesine göre Marka Vekilliğinin devam etmesi için gerekli olan Sicil Kaydı yenilenme ücretini,
- Patent Vekilliği Sicil Kayıt Yenileme Ücreti: 5000 sayılı Kanun'un 30 uncu Maddesinin uygulama şeklini gösterir Yönetmeliğin 14 üncü Maddesine göre Patent Vekilliğinin devam etmesi için gerekli olan Sicil Kaydı yenilenme ücretini,
- Marka ve Patent Vekilliği Belge Düzenleme Ücreti: Marka ve Patent Vekilliği Yeterlilik Sınavında başarılı olan ve ilgili vekillik siciline kaydını yaptıran vekile verilen belgenin yeniden düzenlenmesinin istenilmesi halinde gerekli olan ücretini,

ifade eder.

MADDE 8- Ücret ödemeleri, Türk Patent Enstitüsü adına Ziraat Bankası Ankara Necatibey Şubesi nezdindeki TR280001000795065653835002 nolu TL, TR11000100079506565383517 nolu USD, TR310001000795065653835045 nolu EURO,; Ziraat Bankası Ankara Başkent Şubesi nezdindeki TR910001001683342721325030 nolu TL, TR640001001683342721325031 nolu USD, TR530001001683342721325035 nolu EURO, TR800001001683342721325034 nolu CHF,; Vakıflar Bankası Ankara Şubesi nezdindeki 180001500158007283203102 nolu TL,; Halk Bankası Yıldız Şubesi nezdindeki TR930001200940900085000010 nolu TL, TR400001200940900053000082 nolu USD, TR200001200940900058000016 nolu EURO, TR630001200940900073000001 nolu CHF hesaplarından birine yapılacak ve dekont aslı dilekçeye eklenecektir.

MADDE 9- 30/12/2008 tarihli ve 27096 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan BİK-TPE 2009/1 No'lu Tebliğ yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 10- Bu Tebliğ 01/01/2010 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 11- Bu Tebliğ hükümlerini Türk Patent Enstitüsü Başkanı yürütür.

1 SAYILI CETVEL

<u>Hizmetin Türü</u>	<u>Tutar</u>	
<u>PATENT</u>		
1.01.01	Patent Başvuru Ücreti	10,76 TL
1.01.02	1 Rüçhanlı Patent Başvuru Ücreti	35,93 TL
1.01.03	2 Rüçhanlı Patent Başvuru Ücreti	34,83 TL
1.01.04	3 Rüçhanlı Patent Başvuru Ücreti	33,73 TL
1.01.05	4 Rüçhanlı Patent Başvuru Ücreti	33,47 TL
1.01.06	5 Rüçhanlı Patent Başvuru Ücreti	32,37 TL
1.01.07	6 Rüçhanlı Patent Başvuru Ücreti	30,42 TL
1.01.08	7 Rüçhanlı Patent Başvuru Ücreti	30,17 TL
1.01.09	8 Rüçhanlı Patent Başvuru Ücreti	29,07 TL
1.01.10	Yabancı Dilde Verilen Tarifnamenin Türkçe Çevirisi İçin Süre Talebi Ücreti	93,22 TL
1.01.11	Yabancı Dilde Verilen Tarifnamenin Türkçe Çevirisi İçin Ek Süre Talebi Ücreti	186,44 TL
1.01.12	Araştırma Raporu Değerlendirme Ücreti	211,86 TL
1.01.13	Araştırma Raporu Hazırlık İşlemleri Ücreti	127,12 TL
1.01.14	İnceleme Raporu Hazırlık İşlemleri Ücreti	127,12 TL
1.01.15	2.ve 3. İnceleme Raporu Hazırlık İşlemleri Ücreti	84,75 TL
1.01.16	Ek Süre Talebi Ücreti	63,56 TL
1.01.17	Rüçhan Hakkı Belgesi (Menşe Memleket Vesikası) Düzenleme Ücreti	13,52 TL
1.01.18	Patent Belgesi Düzenleme Ücreti	151,57 TL
1.01.19	Ek Patent Belgesi Düzenleme Ücreti	151,57 TL
1.01.20	Devir İşlemi Kayıt Ücreti	112,58 TL
1.01.21	Lisans İşlemi Kayıt Ücreti	105,04 TL
1.01.22	Birleşme İşlemi Kayıt Ücreti	116,95 TL
1.01.23	Lisans Verme Teklifi Kayıt Ücreti	37,29 TL
1.01.24	Veraset ve İntikal İşlemi Kayıt Ücreti	112,58 TL
1.01.25	Rehin İşlemi Kayıt Ücreti	108,35 TL
1.01.26	Unvan Değişikliği Kayıt Ücreti	59,32 TL
1.01.27	Adres Değişikliği Kayıt Ücreti	25,42 TL
1.01.28	Kullanım Belgesinin veya Kullanılmama Nedenini Gösteren Belgenin Kayıt Ücreti	80,51 TL
1.01.29	Patent Belgesi Onaylı Sureti Düzenleme Ücreti	5,81 TL
1.01.30	Patent Dosyalarının İncelenmesi Ücreti (Her Dosya İçin)	5,93 TL
1.01.31	Patent Başvurusunun F. Model Belgesi Başvurusuna Dönüştürme Talebi Ücreti	29,66 TL
1.01.32	Mücbir Sebep Ücreti	Ödenmesi gereken yıllık ücret +(ücret-harç+KDV)nin %50'si
1.01.33	Vadesinde Ödenmeyen Yıllık Ücret	Ödenmesi gereken

		yıllık ücret+(ücret-harç+KDV)nin %25'i
1.01.34	2.Yıl Sicil Kayıt Ücreti	62,58 TL
1.01.35	3.Yıl Sicil Kayıt Ücreti	71,06 TL
1.01.36	4.Yıl Sicil Kayıt Ücreti	83,77 TL
1.01.37	5.Yıl Sicil Kayıt Ücreti	172,75 TL
1.01.38	6.Yıl Sicil Kayıt Ücreti	189,70 TL
1.01.39	7.Yıl Sicil Kayıt Ücreti	249,03 TL
1.01.40	8.Yıl Sicil Kayıt Ücreti	261,74 TL
1.01.41	9.Yıl Sicil Kayıt Ücreti	282,92 TL
1.01.42	10.Yıl Sicil Kayıt Ücreti	338,01 TL
1.01.43	11.Yıl Sicil Kayıt Ücreti	388,86 TL
1.01.44	12.Yıl Sicil Kayıt Ücreti	473,60TL
1.01.45	13.Yıl Sicil Kayıt Ücreti	566,82 TL
1.01.46	14.Yıl Sicil Kayıt Ücreti	668,52 TL
1.01.47	15.Yıl Sicil Kayıt Ücreti	778,69 TL
1.01.48	16.Yıl Sicil Kayıt Ücreti	897,33 TL
1.01.49	17.Yıl Sicil Kayıt Ücreti	1.007,50 TL
1.01.50	18.Yıl Sicil Kayıt Ücreti	1.126,14 TL
1.01.51	19.Yıl Sicil Kayıt Ücreti	1.253,26 TL
1.01.52	20.Yıl Sicil Kayıt Ücreti	1.388,86 TL
1.01.53	Patent İşbirliği Antlaşması Kapsamında Ulusal Aşamaya Giren Başvurunun Ücreti	372,88 TL
1.01.54	Patent İşbirliği Antlaşması Kapsamında Ulusal Aşamaya Giren Başvurunun Yapılması İçin Ek Süre Ücreti	186.44 TL
1.01.55	Patent İşbirliği Antlaşması Kapsamında Kabul Ofisi Olarak Yapılan Başvurunun Gönderme Ücreti	100 CHF
1.01.56	Patent İşbirliği Antlaşması Kapsamında Kabul Ofisi Olarak Yapılan Başvurular İçin Rüçhan Hakkı Belgesi Düzenleme Ücreti	30 CHF
1.01.57	Avrupa Patenti İstemleri Yayım Ücreti	296,61 TL
1.01.58	Avrupa Patenti Fasikül Yayım Ücreti	423,73 TL
1.01.59	Avrupa Patenti Fasikülü Türkçe Çevirisi için Ek Süre Ücreti	279,66 TL
1.01.60	Patent İşbirliği Antlaşması Kapsamında Başvuru Yapma Hakkının Tesisi İçin Verilen Ek Süre Ücreti (33 Aydan Sonra Ulusal Safhaya Giren Başvurular İçin)	699,15 TL
1.01.61	Patent Başvuruları İçin Enstitü Bünyesinde Araştırma Raporu Hazırlanması Ücreti	360,17 TL
1.01.62	Patent Başvuruları İçin Enstitü Bünyesinde İnceleme Raporu Hazırlanması Ücreti	360,17 TL
1.01.63	Araştırma Raporu Enstitü Bünyesinde Düzenlenmiş Patent Başvuruları İçin Enstitü Bünyesinde İnceleme Raporu Hazırlanması Ücreti	275,42 TL
1.01.64	Patent Başvuruları İçin Enstitü Bünyesinde 2. ve 3. İnceleme Raporu Hazırlanması Ücreti	122,88 TL
1.01.65	Avrupa Patentinin İtiraz Sonucu Değişen Fasükül Yayım Ücreti	254,24 TL

FAYDALI MODEL

1.02.01	Faydalı Model Başvuru Ücreti	10,76 TL
1.02.02	1 Rüçhanlı Faydalı Model Başvuru Ücreti	35,93 TL
1.02.03	2 Rüçhanlı Faydalı Model Başvuru Ücreti	34,83 TL
1.02.04	3 Rüçhanlı Faydalı Model Başvuru Ücreti	33,73 TL
1.02.05	4 Rüçhanlı Faydalı Model Başvuru Ücreti	33,47 TL
1.02.06	5 Rüçhanlı Faydalı Model Başvuru Ücreti	32,37 TL
1.02.07	6 Rüçhanlı Faydalı Model Başvuru Ücreti	31,27 TL
1.02.08	7 Rüçhanlı Faydalı Model Başvuru Ücreti	30,17 TL
1.02.09	8 Rüçhanlı Faydalı Model Başvuru Ücreti	29,07 TL
1.02.10	Yabancı Dilde Verilen Tarifnamenin Türkçe Çevirisi İçin Süre Talebi Ücreti	93,22 TL
1.02.11	Yabancı Dilde Verilen Tarifnamenin Türkçe Çevirisi İçin Ek Süre Talebi Ücreti	186,44 TL
1.02.12	Ek Süre Talebi Ücreti	63,56 TL
1.02.13	Rüçhan Hakkı Belgesi(Menşe Memleket Vesikası)Düzenleme Ücreti	13,52 TL
1.02.14	F.Model Belgesi Düzenleme Ücreti	151,57 TL
1.02.15	Devir İşlemi Kayıt Ücreti	112,58 TL
1.02.16	Lisans İşlemi Kayıt Ücreti	105,04 TL
1.02.17	Birleşme İşlemi Kayıt Ücreti	116,95 TL
1.02.18	Lisans Verme Teklifi Kayıt Ücreti	37,29 TL
1.02.19	Veraset ve İntikal İşlemi Kayıt Ücreti	112,58 TL
1.02.20	Rehin İşlemi Kayıt Ücreti	108,35 TL
1.02.21	Ünvan Değişikliği Kayıt Ücreti	59,32 TL
1.02.22	Adres Değişikliği Kayıt Ücreti	25,42 TL
1.02.23	Kullanım Belgesinin veya Kullanılmama Nedenini Gösteren Belgenin Kayıt Ücreti	80,51 TL
1.02.24	Faydalı Model Belgesi Onaylı Sureti Düzenleme Ücreti	5,81 TL
1.02.25	Faydalı Model Dosyalarının İncelenmesi Ücreti (Her Dosya İçin)	5,93 TL
1.02.26	F. Model Başvurusunun Patent Başvurusuna Dönüştürme Talebi Ücreti	29,66 TL
1.02.27	Mücbir Sebep Ücreti	(Ödenmesi gereken yıllık ücret + (ücret - harç+KDV)nin %50'si
1.02.28	Vadesinde Ödenmeyen Yıllık Ücret	(Ödenmesi gereken yıllık ücret + (ücret - harç+KDV)nin %25'i
1.02.29	2.Yıl Sicil Kayıt İşlemi Ücreti	62,58 TL
1.02.30	3.Yıl Sicil Kayıt İşlemi Ücreti	71,06 TL
1.02.31	4.Yıl Sicil Kayıt İşlemi Ücreti	83,77 TL
1.02.32	5.Yıl Sicil Kayıt İşlemi Ücreti	172,75 TL
1.02.33	6.Yıl Sicil Kayıt İşlemi Ücreti	189,70 TL
1.02.34	7.Yıl Sicil Kayıt İşlemi Ücreti	249,03 TL
1.02.35	8.Yıl Sicil Kayıt İşlemi Ücreti	261,74 TL
1.02.36	9.Yıl Sicil Kayıt İşlemi Ücreti	282,92 TL

1.02.37 10. Yıl Sicil Kayıt İşlemi Ücreti 338,01 TL

ENTEĞRE DEVRE TOPOĞRAFYALARI

1.03.01 Entegre Devre Topoğrafya Başvuru Ücreti 296,61 TL
1.03.02 Enstitü Kararlarına İtiraz İnceleme Ücreti 635,59 TL
1.03.03 Entegre Devre Topoğrafya Tescil Belgesi
Düzenleme Ücreti 932,20 TL
1.03.04 Adres Değişikliği Kayıt ve Yayım Ücreti 25,42 TL
1.03.05 Ünvan Değişikliği Kayıt ve Yayım Ücreti 59,32 TL
1.03.06 Nevi Değişikliği Kayıt ve Yayım Ücreti 296,61 TL
1.03.07 Devir İşlemi Kayıt ve Yayım Ücreti 322,03 TL
1.03.08 Birleşme İşlemi Kayıt ve Yayım Ücreti 296,61 TL
1.03.09 Veraset ve İntikal İşlemi Kayıt ve Yayım Ücreti 211,86 TL
1.03.10 Lisans İşlemi Kayıt ve Yayım Ücreti 423,73 TL
1.03.11 Rehin İşlemi Kayıt ve Yayım Ücreti 330,51 TL
1.03.12 Entegre Devre Topoğrafya Tescil Belgesi Yeniden
Düzenleme Ücreti 932,20 TL
1.03.13 Entegre Devre Topoğrafya Tescil Belgesi Sureti
Düzenleme Ücreti 84,75 TL
1.03.14 Entegre Devre Topoğrafya Sicil Sureti Düzenleme
Ücreti 84,75 TL
1.03.15 Entegre Devre Topoğrafyası Başvuru ve Tescil
Hakkından Vazgeçme Ücreti 16,95 TL
1.03.16 Entegre Devre Topoğrafya Zorunlu Lisans Talep
Ücreti 84,75 TL

2 SAYILI CETVEL

Hizmetin Türü

Tutar

MARKA

2.01.01 Tek Sınıflı Marka Başvuru Ücreti 59,87 TL
2.01.02 Marka Yenileme Ücreti 343,43 TL
2.01.03 Koruma Süresi Sona Eren Marka Yenileme Ücreti 512,42 TL
2.01.04 Başvurunun Geri Çekilmesi veya Sınırlandırılması
Ücreti 65,25 TL
2.01.05 Marka Tescil Belgesi Düzenleme Ücreti 315,25 TL
2.01.06 Devir İşlemi Kayıt Ücreti 291,36 TL
2.01.07 Lisans Kayıt ve Lisans Yenileme Ücreti 348,01 TL
2.01.08 Veraset ve İntikal İşlemi Kayıt Ücreti 192,29 TL
2.01.09 Rehin İşlemi Kayıt Ücreti 297,75 TL
2.01.10 Ünvan Değişikliği Kayıt Ücreti 90,68 TL
2.01.11 Adres Değişikliği Kayıt Ücreti 30,51 TL
2.01.12 Nevi Değişikliği Kayıt Ücreti 333,05 TL
2.01.13 Rüçhan Hakkı Kayıt Ücreti 49,11 TL
2.01.14 Marka Tescil Belgesi Sureti Düzenleme Ücreti 64,11 TL
2.01.15 Sınıflandırma Listesi Düzenleme Ücreti 108,47 TL
2.01.16 Marka Hakkından Vazgeçme Ücreti 65,25 TL
2.01.17 Rüçhan Hakkı Belgesi(Menşe Memleket
Vesikası)Düzenleme Ücreti 133,90 TL

2.01.18	Enstitü Kararlarına İtiraz İnceleme Ücreti	311,86 TL
2.01.19	Birleşme Kayıt Ücreti	333,05 TL
2.01.20	Teminat Gösterme Ücreti	333,05 TL
2.01.21	Lisans İptali, Teminat ve Rehin Kaldırma Ücreti	55,93 TL
2.01.22	Resmi Marka Bülteninde Yayımlanan Marka Başvurularına İtiraz İnceleme Ücreti	94,92 TL
2.01.23	Marka Başvurusu Ön Yazı Düzenleme Ücreti	26,27 TL
2.01.24	Sicil Sureti Düzenleme Ücreti	3,94 TL
2.01.25	Madrid Protokolü ile ilgili Enstitü İçi İşlem Ücreti	190,38 TL
2.01.26	İki Sınıflı Marka Başvuru Ücreti	189,53 TL
2.01.27	Üç Sınıflı Marka Başvuru Ücreti	320,04 TL
2.01.28	Üç Sınıftan Fazla Her Sınıf İçin Sınıf Ücreti	150,55 TL
2.01.29	Bölünme Ücreti	381,36 TL
2.01.30	Hataların Düzeltilmesi Ücreti (Yön. 24. Mad. Göre)	77,97 TL

COĞRAFİ İŞARETLER

2.02.01	Coğrafi İşaret Başvuru Ücreti	81,10 TL
2.02.02	Başvuruların İnceleme İçin İlgili Kuruluşa Gönderilmesi Ücreti	69,49 TL
2.02.03	İtiraz İnceleme Ücreti	43,22 TL
2.02.04	Başvurunun ve İtirazın İnceleme için İlgili Kuruluşa Gönderilmesi Ücreti	86,44 TL
2.02.05	Coğrafi İşaret Tescil Belgesi Düzenleme ve Sicil Kayıt Ücreti	132,80 TL
2.02.06	Coğrafi İşaret Tescil veya Sicil Sureti Düzenleme Ücreti	20,93 TL
2.02.07	Coğrafi İşaretin Türkiye’de Tescilli Olduğuna Dair AB’ye veya Diğer Ülkelere Verilmek İçin Düzenlenen Belge Ücreti	147,46 TL

3 SAYILI CETVEL

Hizmetin Türü

Tutar

ENDÜSTRİYEL TASARIM

3.01.01	Tasarım Tescil Başvuru Ücreti	90,42 TL
3.01.02	İlave Her Tasarım İçin Tasarım Tescil Başvuru Ücreti	26,65 TL
3.01.03	Siyah-Beyaz Yayım Ücreti (Her bir 8x8 cm. Alan İçin):	21,19 TL
3.01.04	Renkli Yayım Ücreti (Her bir 8x8 cm. Alan İçin):	42,37 TL
3.01.05	Yayım Erteleme Talebi Ücreti (Her Bir Tasarım İçin)	22,03 TL
3.01.06	Yenileme Başvuru Ücreti (Tek Tasarım İçin)	208,39 TL
3.01.07	Yenileme Başvuru Ücreti (İlave Her Bir Tasarım İçin)	43,22 TL
3.01.08	6 ay Süre Uzatımı ile Yenileme Başvuru Ücreti (Tek Tasarım İçin)	221,44 TL
3.01.09	6 ay Süre Uzatımı ile Yenileme Başvuru Ücreti (İlave Her Bir Tasarım İçin)	51,69 TL

3.01.10	Düzeltilme Sicil Kayıt İlan Ücreti	34,75 TL
3.01.11	Devir İşlemi Kayıt Ücreti	211,74 TL
3.01.12	Lisans Kayıt ve Lisans Yenileme Ücreti	304,15 TL
3.01.13	Veraset ve İntikal İşlemi Kayıt Ücreti	89,19 TL
3.01.14	Adres, Unvan, Nevi Değişikliği Kayıt Ücreti	43,22 TL
3.01.15	Birleşme Kayıt Ücreti	189,03 TL
3.01.16	Rüçhan Hakkı Kayıt Ücreti	118,60 TL
3.01.17	Tescil ve Sicil Sureti Düzenleme Ücreti	53,22 TL
3.01.18	Menşee Memleket Belgesi Düzenleme Ücreti	14,36 TL
3.01.19	Tasarım İtiraz İnceleme Ücreti (Her Bir Tasarım için)	26,27 TL
3.01.20	Tasarım Rehin ve Haciz Haklarının Yayım Ücreti	34,75 TL
3.01.21	Vazgeçme Talebi Kayıt Ücreti	34,75 TL

4 SAYILI CETVEL

<u>Hizmetin Türü</u>	<u>Tutar</u>
----------------------	--------------

ENFORMASYON HİZMETLERİ

4.01.01	Bir Kelime Bir Sınıf İçin Marka Benzerlik Araştırma (Fonetik ve Detaylı) Ücreti	26,27 TL
4.01.02	İlave Her Sınıf İçin Marka Benzerlik Araştırma Ücreti:	16,95 TL
4.01.03	Ünvanına Göre Marka Araştırma Ücreti	26,27 TL
4.01.04	Ünvanına Göre Tasarım Araştırma Ücreti	26,27 TL
4.01.05	Ünvanına Göre Patent/Faydalı Model Araştırma Ücreti	26,27 TL
4.01.06	Patent/Faydalı Model Ön Araştırma Ücreti	26,27 TL
4.01.07	Patent Ön Araştırma (EPOQUE'li) Ücreti	121,19 TL
4.01.08	Patent Suret Ücreti (Onaysız)	12,71 TL
4.01.09	Faydalı Model Suret Ücreti (Onaysız)	12,71 TL
4.02.01	Resmi Marka Bülteni Ücreti	93,52 TL
4.02.02	Resmi Marka Bülteni CD Ücreti	16,95 TL
4.02.03	Resmi Endüstriyel Tasarım Bülteni Ücreti	64,81 TL
4.02.04	Resmi Endüstriyel Tasarım Bülteni CD Ücreti	16,95 TL
4.02.05	Resmi Patent Bülteni Ücreti	46,30 TL
4.02.06	Resmi Patent Bülteni CD Ücreti	16,95 TL
4.02.07	Resmi Marka Gazetesi Ücreti	185,19 TL
4.02.08	Resmi Marka Gazetesi CD Ücreti	16,95 TL
4.02.09	Resmi Marka Gazetesi (Özel Sayı) Ücreti	10,19 TL
4.02.10	TPE ve Sınai Mülkiyet Hakları Mevzuatı Ücreti	62,04 TL
4.02.11	Diğer Kitap Satışları Ücreti	10,19 TL
4.03.01	Marka Vekilliği Sicil Kayıt Ücreti	27,67 TL
4.03.02	Patent Vekilliği Sicil Kayıt Ücreti	27,67 TL
4.03.03	Marka Vekilliği Sicil Kayıt Yenileme Ücreti	27,67 TL
4.03.04	Patent Vekilliği Sicil Kayıt Yenileme Ücreti	27,67 TL
4.03.05	Marka ve Patent Vekilliği Belge Düzenleme Ücreti	27,67 TL

[R.G. 7 Ocak 2010 – 27455]

— • —

Yüksek Seçim Kurulu Kararı

Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığından:

Karar No: 1

KARAR

Başkanlık Makamınca Kurulumuza sunulan 9/1/2010 tarihli, C.05.0.İMİ.0.88 sayılı yazıda aynen; “Kurulumuzun 19/12/2009 tarihli, 2767 sayılı kararı ile; Kahramanmaraş İli Merkez İlçesine bağlı Kavlaklı Beldesinde ve yine Kurulumuzun 19/12/2009 tarihli, 2768 sayılı kararı ile; Kahramanmaraş İli Merkez İlçesine bağlı Karacasu Beldesinde belediye başkanlığı ve belediye meclisi üyeliği seçimlerinin 60 gün içerisinde yapılmasına karar verilmişti.

2767 sayılı kararımıza göre, Kavlaklı Beldesi Belediye Başkanlığı ve Belediye Meclisi Üyeliği seçimi için Kahramanmaraş 1. Merkez İlçe Seçim Kurulunca,

2768 sayılı kararımıza göre, Karacasu Beldesi Belediye Başkanlığı ve Belediye Meclisi Üyeliği seçimi için Kahramanmaraş 3. Merkez İlçe Seçim Kurulunca,

seçim takvimleri hazırlanarak uygulamaya konulmuş ve hazırlanan takvimlerde, bu seçimlere katılabilecek siyasi partilerin tespit ve ilanına yer verilmiştir.

2972 sayılı Kanunda özel hüküm bulunmadığından, seçimlere katılabilecek siyasi partilerin tespit ve ilanında ise, 298 ve 2820 sayılı Kanunların ilgili hükümleri uygulanmaktadır.

7 Mart 2010 Pazar günü yapılacak Kahramanmaraş İli Merkez İlçesine bağlı Kavlaklı Beldesi ve Karacasu Beldesi Belediye Başkanlığı ve Belediye Meclisi Üyeliği seçimlerine katılabilecek siyasi partilerin tespiti konusunda gerekli kararın alınmasına takdirlerinize arz ederim.” denilmiş olmakla, konu incelenerek;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Seçime katılabilecek siyasi partileri saptama ve ilan etme görev ve yetkisi 298 ve 2820 sayılı Yasalara göre Kurulumuza ait bulunduğundan, 7 Mart 2010 Pazar günü yapılacak olan Kahramanmaraş İli Merkez İlçesi Kavlaklı Beldesi ile Karacasu Beldeleri belediye başkanlığı ve belediye meclisi üyeliği seçimlerine katılabilecek siyasi partilerin araştırılıp saptanması gerekmektedir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliğinin 25/12/2009 günlü, A.01.0.GNS.0.10.00.02-18678/39749 sayılı ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının 08/01/2010 günlü, C.02.0.CBS.0.01.02.04/16 sayılı yazıları ile bu yazı ekinde gönderilen bilgisayar disketinin incelenmesi sonucunda;

1- a) 298 sayılı Yasanın 14 üncü maddesinin 11 inci bendi ile 2820 sayılı Yasanın 20. ve 36 ncı maddelerine göre, illerin en az yarısında oy verme günü olan 7 Mart 2010 tarihinden en az altı ay öncesi, (7/9/2009 tarihi) itibarıyla teşkilat kurmuş ve ilk büyük kongrelerini yapmış olan siyasi partilerin;

1- Adalet ve Kalkınma Partisi, 2- Bağımsız Türkiye Partisi, 3- Barış ve Demokrasi Partisi, 4- Büyük Birlik Partisi, 5- Cumhuriyet Halk Partisi, 6- Demokrat Parti, 7- Demokratik Sol Parti, 8- Emek Partisi, 9- Genç Parti, 10- Hak ve Özgürlükler Partisi, 11-İşçi Partisi, 12- Liberal Demokrat Parti, 13- Millet Partisi, 14- Milliyetçi Hareket Partisi, 15- Özgürlük ve Dayanışma Partisi, 16- Saadet Partisi, 17- Sosyaldemokrat Halk Partisi, 18- Türkiye Komünist Partisi olduğu,

b) Diğer partilerin ise genel kongre veya teşkilatlanma koşulunu yerine getiremedikleri dolayısıyla 298 sayılı Yasanın 14 üncü maddesinin 11 inci bendinde öngörülen nitelikleri kazanamadıkları,

saptanmıştır.

2- Ayrıca, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde grubu olan partilerin; 1- Adalet ve Kalkınma Partisi, 2- Cumhuriyet Halk Partisi, 3- Milliyetçi Hareket Partisi, 4- Barış ve Demokrasi Partisi olduğu belirlenmiştir.

SONUÇ:

Açıklanan nedenlerle;

1- 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un 14 üncü maddesinin 11 inci bendine göre; Kahramanmaraş İli Merkez İlçesi Karacasu ve Kavlaklı Beldelerinde 7 Mart 2010 tarihinde yapılacak olan belediye başkanlığı ve belediye meclisi üyeliği seçimlerine katılacak olan siyasi partilerin; 1- Adalet ve Kalkınma Partisi, 2- Bağımsız Türkiye Partisi, 3- Barış ve Demokrasi Partisi, 4- Büyük Birlik Partisi, 5- Cumhuriyet Halk Partisi, 6- Demokrat Parti, 7- Demokratik Sol Parti, 8- Emek Partisi, 9- Genç Parti, 10- Hak ve Özgürlükler Partisi, 11- İşçi Partisi, 12- Liberal Demokrat Parti, 13- Millet Partisi, 14- Milliyetçi Hareket Partisi, 15- Özgürlük ve Dayanışma Partisi, 16- Saadet Partisi, 17- Sosyal Demokrat Halk Partisi, 18- Türkiye Komünist Partisi olduğu,

2- Kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasına,

3- Karar özetinin Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu aracılığıyla 11/1/2010 günü duyuru olarak yayımlanmasına,

4- Karar örneğinin seçime katılabilecek tüm siyasi partiler genel başkanlıkları ile Kahramanmaraş İl Seçim Kurulu Başkanlığına ve Kahramanmaraş 1. Merkez İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı ile Kahramanmaraş 3. Merkez İlçe Seçim Kurulu Başkanlığına ve bilgi için İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı ile Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğüne gönderilmesine, 9/1/2010 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan
Muammer AYDIN

Başkanvekili
Ahmet BAŞPINAR

Üye
Hasan ERBİL

Üye
Necati SÖZ

Üye
Hüseyin EKEN

Üye
Bahadır DOĞUSOY

Üye
Mehmet KILIÇ

Üye
Ali EM

Üye
Kırdar ÖZSOYLU

[R.G. 9 Ocak 2010 – 27457 - Mükerrer]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

İlân

Adalet Bakanlığından :

Zonguldak 2. Asliye Hukuk Mahkemesine ait 1991/330 Esas, 2000/656 Karar sayılı dava dosyasının kaybolduğu anlaşıldığından, 4473 sayılı Yangın, Yersarsıntısı, Seylâp veya Heyelân Sebebiyle Mahkeme ve Adliye Dairelerinde Ziyaa Uğrayan Dosyalar Hakkında Yapılacak Muamelelere Dair Kanun hükümlerinin kıyasen söz konusu dosya için uygulanmasına ve anılan Kanun hükümleri gereğince işlem yapılmasına karar verildiği ilan olunur.

[R.G. 6 Ocak 2010 – 27454]

— • —

**2010 YILI İÇİN ABONE OLMAK İSTEYENLERE
DUYURU**

Yargı Mevzuatı Bülteni'ne abone olmak ve aboneliklerini devam ettirmek isteyenlerin 2010 yılı abone bedeli olan 210 TL'nı Vakıflar Bankası Adalet Bakanlığı Bürosu 783 kod nolu şubedeki 2002083 numaralı hesaba yatırarak alacakları dekontu **açık adreslerini** belirtir bir yazı ile "**Adalet Bakanlığı Eğitim Dairesi Başkanlığı Konya Devlet Yolu Üzeri No: 70 Kat: 8 Hipodrum-ANKARA**" adresine veya 0 312 223 38 06 numaralı faksa göndermeleri halinde 01.01.2010 tarihinden itibaren yıl sonuna kadar çıkacak sayılar adreslerine postalanacaktır.